

ΕΓΓΡΑΦΑ
ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ
ΕΠΟΧΗΝ ΤΗΣ ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ
ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ
ΓΑΛΛΙΣΤΩΝΟΣ ΕΙΣ ΕΠΤΑΝΗΣΟΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΑΠΑΝΗ
Α. Ι. ΠΑΤΕΛΛΗ ΖΑΚΥΝΘΙΟΥ.

1949/62

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ
ΕΚ ΤΟΥ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ «Η ΑΥΓΗ»

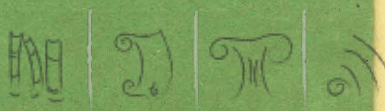
1859.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΕΓΓΡΑΦΑ
ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ
ΕΠΟΧΗΝ ΤΗΣ ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ
ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ
ΓΑΛΔΣΤΟΝΟΣ ΕΙΣ ΕΠΤΑΝΗΣΟΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΑΠΑΝΗ
Α. Γ. ΠΑΤΕΛΛΗ ΖΑΚΥΝΘΙΟΥ.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ
 ΕΚ ΤΟΥ
 ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ «Η ΛΥΓΗ»
 1859.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΕΩΦΟΡΟΥ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΕΤΕΩΡΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
 ΑΙ. 52.04.0005

Πρὸς τοὺς Ἀγγλιστάς.

Ἡ ἐποχὴ τῆς ἐκτάκτου εἰς Ἐπτάνησον ἀποστολῆς τοῦ Κυρίου Γλάδστον θέλει διαμείρει μὲ τῶν σηματοπωτέων εἰς τὴν Ἱστορίαν τῶν ῥήσων μας.—Τὰ πρὸς τὸν Κ. Γλάδστον δοθέντα περὶ τοῦ ἐθνικοῦ ζητήματος ὑπομνήματα καὶ διακουρώσεις παρὰ τε ἰδιωτῶν καὶ ἐν τέλει, ὅσα ἄχρι τοῦδε ἐξεδόθησαν, εἶναι διεσπαρμένα φέρδην μέτδην εἰς τὰς διαφόρους ἐφημερίδας. Ἐνόμισα ὅχι περιττὸν τὰ συνθεῶν καὶ ἐκδόσω εἰς ἐν ὅλα αὐτὰ τὰ ἄχρι τοῦδε δημοσιευθέντα ὑπομνήματα καὶ διακουρώσεις. Εἰς τὴν συλλογὴν ταύτην ἐμπεριλαμβάνεται, ὡς καὶ διὰ τῆς προσεκδοθείσης Ἀγγελίας ἐπεσχέθημεν, τὸ ἄχρι τοῦδε ἀνέκδοτον ὑπόμνημα δοθὲν τῷ Κ. Γλάδστον παρὰ τοῦ ἀντιπροσώπου Ζακέρθον Κυρίου Κ. Λομβάρδον τὸ ὅποσον ὁ Κ. Λομβάρδος φιλοφρόνως πρὸς ἡμᾶς πρέσβευτος, μᾶς παρεχώρησε ἵνα τὸ δημοσιεύσωμεν.

Ὁ ἐκδότης.

Δ. Ι ΠΑΤΕΛΛΗΣ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Διαμαρτύρησις τῶν Βουλευτῶν.

Κερκύρας.

Πρὸς τὸν Ἐντιμότατον Σίρ Ε. Β. Λύττων

Ὑπουργὸν τῶν ἀποικιῶν τῆς Α. Β. Μεγαλειότητος.

Αἴσθημα βαθυτάτης λύπης καὶ ἀγανακτήσεως διήγειρεν εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ἡ ἀνάγνωσις τῶν Ἐπιστολῶν τοῦ Λόρδ Μεγάλου Ἀρμοστοῦ τῆς 10 Ἰουνίου 1857 καὶ 14 Ἰουλίου 1858, αἵτινες ἐδημοσιεύθησαν διὰ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ τύπου, καὶ ἐν αἷς, σὺν τοῖς ἄλλοις, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀποτροπαίου εἰσηγήσεως τοῦ ἀποικισμοῦ Κερκύρας καὶ Παξῶν, ἀναφέρεται Ὑπόμνημα τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως, ὅστις θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ Ἀρμοστοῦ ἐντελῶς πληροφορημένος περὶ τῶν αἰσθημάτων τῶν Κερκυραίων συμπατριωτῶν του.»

Οἱ ὑποφαινόμενοι ἀντιπρόσωποι Κερκύρας, διερμηνεῖς τῶν αἰσθημάτων καὶ εὐχῶν τῆς πατρίδος των, καὶ μάρτυρες τῆς γενικῆς πικρίας, ἐκπληροῦντες ἱερὸν καθήκον, διαψεύδουσι πανδήμως τὰ ἐπιβούλως ἀποδιδόμενα εἰς τοὺς συμπολίτας των αἰσθήματα καὶ διαμαρτυροῦμενοι κατὰ πάσης σκευωρίας, ὑψώνουσι καὶ εἰς ταύτην τὴν περίπτωσιν τὴν φωνήν, καθ' ἣ ἐπράξαν καὶ ἐντὸς τῆς Βουλῆς, κατὰ τὴν ἡμέραν 20 Ἰουνίου 2 Ἰουλίου 1857, ἵνα διακηρύ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ξωσιν καὶ αὖθις, ὅτι ἡ μόνη εὐχὴ καὶ ἐπιθυμία τῶν Κερκυραίων ἐστάθη καὶ εἶναι ἡ μετὰ τῆς Ἑλευθέρας Ἑλλάδος ἑνωσίς των.

Κερκύρα τῇ 13[25 Νοεμβρίου 1858.

Οἱ Βουλευταί.

Α. Δανδολος.—Σωκράτης Κουρῆς.—Σπυρίδων Ἀρβα-
νιτάκης.—*Α. Ἀλέξανδρος Χαλικοπούλος Μπίλης.*—Σπυρί-
δων Βούλγαρης.—Σταμάτιος Δάσκαρις.—*Ἀντώνιος Πολυ-
λάς.*—*Θ. Βερτοῦρας.*—*Στέφανος Παδοβάς.*—*Ἀρ. Γιαλλου-
ράς Χ. Α.*

Διαμαρτύρησις τῶν Ἐπαρχιακῶν

Συμβούλων Κερκύρας.

Πρὸς τὸν Ἐντιμότατον Σὺρ Ε. Β. Λύττων ὑπουργὸν
τῶν ἀποικιῶν τῆς Α. Β. Μεγαλειότητος.

Οἱ ὑποφαινόμενοι πέντε ἀντιπρόσωποι τοῦ δήμου
Κερκύρας, ἀναγνόντες τὰ διὰ διαφόρων Ἐφημερίδων
δημοσιευθέντα τεμάχια τῶν διαγγελλμάτων, ὑπὸ χρο-
νίαν 10 Ἰουνίου 1857 καὶ 14 Ἰουλίου 1858 τῆς Α. Ε.
τοῦ Λόρδου Μεγάλου Ἀρμοστοῦ, δι' ὧν ἡ Α. Ε. πει-
ρᾶται νὰ πείσῃ τὴν ἑαυτοῦ Κυβέρνησιν ὅτι τὰ συμ-
φέροντα τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἀπαιτοῦσι τὸν πο-
λιτικὸν διαμελισμὸν τῶν Ἰονίων νήσων, διδομένων
τῶν πρὸς μεσημβρίαν πέντε εἰς τὸ Βασίλειον τῆς Ἑλ-
λάδος, ἡ δὲ Κέρκυρα καὶ Παξοὶ νὰ γίνωσιν ἀποικία
ἡ κτήσις ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον κυριαρχίαν τῆς Ἀγγλίας,
ἐκδηλοῦσα συνάμα ὅτι οἱ κάτοικοι Κερκύρας ἀνέχον-

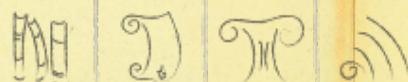
τες εἰς φυλὴν διάφορον τῆς τῶν ἄλλων νήσων καὶ
συμφέροντα πάντῃ διάφορα ἔχοντες, δὲν ἤθελον εὐ-
χαρίστως ἀποσπασθῇ ἐκ τῆς Ἀγγλίας, κρίνουσιν ἱερὸν
καθῆκόν των νὰ ἐκφράσωσιν ἐν ὀνόματι αὐτῶν καὶ
τῶν συμπολιτῶν των τὴν ὠδινερὰν ἐντύπωσιν, ἣν ἡ-
σθάνθησαν βλέποντες ἐπιβουλευομένας, τὴν ἀνεξαρ-
τησίαν των, τὰς δικαίας προσδοκίας των καὶ τὴν
γλυκυτέραν ἐπιθυμίαν ὑφ' ἧς πληροῦται ἡ καρδιά των
τοῦ νὰ συνταυτίσωσι τὸ μέλον των μετ' ἐκείνου τῆς
κοινῆς των πατρίδος. Οὐτε δύνανται ν' ἀποσιωπήσωσι
τὴν ἀγανάκτησιν ἣν ἡσθάνθησαν βλέποντες ὅτι τὰ
διαγγέλματα τοῦ Ἀρμοστοῦ ὑπηνίττοντο γνώμας
πρὸς αὐτὸν ἐκφρασθείσας καὶ δυναμένας ν' ἀποπλα-
νήσωσι τὴν Προστασίαν ὡς πρὸς τὸ γενικὸν αἶσθημα
τῶν κατοίκων τῆς νήσου ταύτης, καὶ νὰ διεγείρωσιν
ἐν ἐκείνῃ τὴν πεποίθησιν, ὅτι ὑπάρχει εἰς Κέρκυραν
ἡ ἀντεθνικὴ τάσις τοῦ νὰ κατασταθῇ αὕτη Ἀγγλικὴ
ἀποικία ἡ κτήσις.

Οἱ ὑποφαινόμενοι οἵτινες ὡς ἐκ τῆς καταγωγῆς,
τῆς γλώσσης, τῆς θρησκείας, τῶν ἀναμνήσεων καὶ
τῶν ἐλπίδων, εἰσὶν ἀδελφοὶ τῶν κατοίκων τῶν λοι-
πῶν νήσων, διαμαρτυροῦμεθα πανδήμως κατὰ τῆς
δωρεὰν ἐκφρασθείσης ταύτης γνώμης ἐναντίαν πρὸς
τὴν γενικὴν τοῦ τόπου εὐχὴν τὴν ἐπισήμως ἐκφρα-
σθήσαν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπρο-
σώπων κατὰ τὴν ἀξιωματικὸν συνεδρίαν τῆς
20 Ἰουνίου 1857.

Κερκύρα τῇ 13[25 Νοεμβρίου 1858.

Οἱ Ἐπαρχιακοὶ Σύμβουλοι.

Μιχαὴλ Παδοβάς,—*Ἰωάννης Τόμπρος,*—*Θεόδωρος*
Τριβόλης,—*Ἀγγελος Δελτινιώτης Βαρόσης,*—*Σ. Δό-*
ριος Προσαλέτης.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Διαμαρτύρησις τῶν Βουλευτῶν Παξῶν.

Πρὸς τὸν Ἐντιμότατον Σίρ Ε. Β. Λύττων,
Ὑπουργὸν τῶν Ἀποικιῶν τῆς Α. Β. Μεγαλειότητος.

Ὁ λαὸς τῶν Παξῶν τὸν ὁποῖον ἀντιπροσωπεύουσιν οἱ ὑποφαινόμενοι, ἀρχοῦντως ἀπέδειξε διὰ τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀντιπροσώπων του τὴν ἐπιθυμίαν καὶ θέλησίν του περὶ τῆς μετὰ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος Ἑνώσεώς του ὑψώσας εἰς τὴν ἀντιπροσωπείαν τῆς πατρίδος του τοὺς αὐτοὺς κατὰ τὴν Δεκάτην καὶ Ἑνδεκάτην Βουλὴν ἀνδρας τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος. Τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην καὶ θέλησιν τῶν ἐντολέων των πιστῶς ὑπηρετήσαντες οἱ ἐκλεχθέντες ἀντιπρόσωποι καὶ κατὰ τὴν πρώτην καὶ κατὰ τὴν δευτέραν ἀντιπροσώπουν ἀνδρείως καὶ καρτερικῶς ὑπεστήριξαν τὸ ἐθνικὸν ἰφρόνημα τοῦ λαοῦ, ὅθεν ἀπέναντι τῆς ἐπισήμου ταύτης ἐκφράσεως αἱ περὶ ἀποικισμοῦ τῆς Νήσου ταύτης διαβιβασθεῖσαι πληροφορίαι διὰ τῶν ἐπιστολῶν 10 Ἰουνίου 1857 καὶ 14 Ἰουλίου 1858 τοῦ Λόρδου Μεγάλου Ἀρμοστοῦ, δημοσιευθεῖσαι διὰ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ τύπου ἀποκαθίστανται ἀνυπόστατοι, ὡς ἀπέχει ἐπίσης ἀληθείας ἢ εἰς τὸ ὑπόμνημα τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελλέως ἀναφαιρομένη. Διὸ οἱ ἀντιπρόσωποι Παξῶν ὑψώνοντες τὴν φωνὴν τοῦ δικαίου ὡς ἐπραξαν καὶ κατὰ τὴν 20 Ἰουνίου (2 Ἰουλίου) 1857, καὶ πρὶν αὐτῆς ἐντὸς τῆς Βουλῆς, διακηρύττουσι καὶ αὖθις, ὅτι ἡ μόνη ἐγκάρδιος ἐπιθυμία καὶ θέλησις τῶν Παξιῶν ἐστάνη καὶ εἶναι ἢ μετὰ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος Ἑνώσεως των, καὶ ἐπομένως διαμαρτύρονται ἐντόνως κατὰ τῶν ψευδῶν ἀποτροπαίων καὶ στυγερῶν περὶ τοῦ ἀποικισμοῦ εἰση-

γήσεων, τὸν ὁποῖον ὁ λαὸς τῆς πατρίδος των ἀποστρέφεται καὶ ἀκούων μόνον φρυάττει.

Παξοῖς, τῇ 28 Νοεμβρίου 1858.

Οἱ Βουλευταί.

Δημήτριος Μακρῆς—Γεώργιος Βελλιανίτης

Διακοίνωσις τῶν Βουλευτῶν Λευκάδος.

Πρὸς τὸν Ἐξοχώτατον Οὐ. Εὐ. Γλάδστονα
Μέγαν ἑκτακτον Ἀρμοστὴν τῆς Μεγαλειοτ. Ἀνάσσης
τῆς Μ. Β. καὶ Προστάτιδος τῶν Ἰονικῶν Νήσων.

Κατὰ τὴν εὐτυχῇ ταύτην περίστασιν, ὅτε ἡ Α.Μ. ἠδόκησεν ἵνα στήσῃ σπουδαῖον βλέμμα ἐπὶ τοῦ Ἰονίου λαοῦ, οἱ ὑποφαινόμενοι Ἀντιπρόσωποι Λευκάδος διερμηνεῖς τῶν αἰσθημάτων καὶ εὐχῶν τῆς πατρίδος των συμφώνως δὲ καὶ πρὸς τὴν ἐν τῇ Βουλῇ κατὰ τὴν 20 Ἰουνίου 2 Ἰουλίου 1857 διακήρυξίν των, σπεύδουσιν ἵνα καὶ αὖθις ἐκπληρώσωσιν ἱερὸν καθήκον διακοινοῦντες τῇ Υ. Ε. ὅτι οἱ Λευκάδιοι μόνην εἶχον καὶ ἔχουσιν εὐχὴν καὶ ἐπιθυμίαν τὴν ἑνωσιν ἀπάσης τῆς ἑπτανήσου μετὰ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος.

Συνεμερίσθησαν ὅθεν τὴν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς νήσους γεννηθεῖσαν λύπην καὶ ἀγανάκτησιν ἅμα γνωσθεῖσης τῆς περὶ ἀποικισμοῦ Κερκύρας καὶ Παξῶν γενομένης ἐπιβούλου εἰσηγήσεως, διὰ τῆς κατὰ Ἰούνιον 1857 ἐπιστολῆς τοῦ Μεγάλου Ἀρμοστοῦ πρὸς τὴν Βρεττανικὴν Κυβέρνησιν.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ἡ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ταύτην γῆν εὐπρόσδεκτος ὁ μὴν ἀφίξις καὶ ὁ φιλελληνισμὸς ὁ ἐπικοσμῶν τὴν διάσημον πολυπειρίαν τῆς Υ. Ε. αἵσιον παρέχουσιν οἶον τῆς ἐθνικῆς τῶν Ἰονίων ἀποκαταστάσεως. Τῆς δικαίας αὐτῶν εὐχῆς ἡ ἐκπλήρωσις, ὑπὲρ ἧς οἱ Λευκάδιοι προσδοκῶσι τὴν ἀρρώγην τῆς Μεγαθύμου Προστάτιδος Ἀνάσσης, ἔσεται καὶ ἡ ἀληθοῦς θεραπεία τῶν δεινῶν τοῦ Ἰονίου λαοῦ, πηγὴ δὲ δόξης πρὸς τὴν Α. Μ. καὶ τιμῆς πρὸς τὸ Ἀγγλικὸν ἔθνος.

Λευκάδι τῇ 26 Νοεμβρίου 1858 Ε. Ε.

Οἱ Ἀντιπρόσωποι.

Ἰωάννης Μαρίνος, — Ἀριστοτέλης Βαλαωρήτης, — Γεράσιμος Σέρβος, — Δημήτριος Κόνδαρης, — Εὐστάθιος Φίλιππας, — Θεοδώσιος Σούνδιας ἐκλεχθεὶς ἀντιπρόσωπ.

Πρὸς τὸν Ἐξοχώτατον Οὐ. Ε. Γλάδστονα ἑκτακτον
Μέγαν Ἀρμοστήν τῆς Μεγαλειοτάτης Ἀνάσσης
τῆς Μεγάλης Βρεταννίας καὶ Προστάτιδος
τῶν Ἰονίων Νήσων.

Ἐπομνημα τῶν Ἐπιχωρίων Συμβούλων Λευκάδος
πρὸς τὸν Ἐξοχώτατον Οὐίλλιελμον Εὐερτων Γλάδστονα
ἑκτακτον Μέγαν Ἀρμοστήν. κτλ.

Οἱ ὑποφαινόμενοι ἐπιχώριοι Σύμβουλοι τῆς Νήσου ταύτης μετὰ μεγίστης ἀγαλλιάσεως ἀπευθύνονται πρὸς ὑμᾶς Σεβαστὲ Ἄνερ, ὄντινα τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος προσηκόντως ἐκτιμᾷ διὰ τε τὴν πολυμαθεῖαν καὶ τὸν Φιλελληνισμόν, ὅπως κατὰ διερμηνεῖς τῶν αἰσθημάτων τῶν Λευκαδίων, ἀπαγγείλωσιν, ὅτι ἡ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

διάπυρος ἐπιθυμία καὶ εὐχὴ τοῦ Λαοῦ τούτου ἐστὶν ἡ μετὰ τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος ἐνωσις τῆς Ἑπτανήσου. Τοιαῦτα ἐκφράζοντες αἰσθήματα δὲν δύνανται ν' ἀποσιωπήσωσι τὴν πικρὰν ἐντύπωσιν ἣν παρήγαγεν ἡ ἀπὸ 10 Ἰουνίου 1857 ἐπιστολὴ τοῦ Λόρδ Μεγάλου Ἀρμοστοῦ περὶ ἀποικισμοῦ τῶν ἀδελφῶν Νήσων Κερκύρας καὶ Παξῶν, πεποιθασί δὲ ὅτι ἡ χαριτόβρυτος Ἀνασσα τοῦ Ἀγγλικοῦ ἔθνους, μεγάλην τὴν συμπάθειαν ἐνδείξαντος εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἐθνῶν θέλει εὐμενῶς ἐπιβλέπει εἰς τὰς εὐχὰς τῶν Λευκαδίων ἐγχαράτουσα αἰδίδιον τὴν εὐγνωμοσύνην εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν.

Λευκάς τῇ 24 Νοεμβρίου 6 Δεκεμβρίου 1858,

Οἱ Ἐπαρχιακοὶ Σύμβουλοι.

Πάνος Μαρίνος — Σ. Α. Σαγκαρόλ — Κωνσταντῖνος Ποταμιάνος. — Ἀγγελος Σούνδιας. — Κωνσταντ. Φίλιππας.

Διακοίνωσις τῶν Βουλευτῶν
Ἰθάκης.

Ἐξοχώτατε!

Χρὴ ἐπεὶ νῦν ἐκπληρώσωμεν ὀφείλοντες ἐμφανιζόμεθα διὰ τοῦ Ἐπομνηματος τούτου ἐνώπιον Ὑμῶν, τοῦ ἐπὶ τοσοῦτον διακεκριμένου ἀνδρός, μετὰ δὲ τοῦ ὀφειλομένου σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀπαιτουμένης εἰλικρινείας, ἐκφράζομεν τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς εὐχὰς ὡς καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἰθακησίου λαοῦ, ὃν τιμῶμενοι ἀντιπροσωπεύομεν, καὶ τὰ ὅποια καθ' ἅπασαν τὴν ἑκτασιν σύμφωνα εἰσὶ μετὰ τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς εὐχὰς τοῦ ὅλου Ἰονίου λαοῦ.

Ἐξοχώτατε, νὰ διαβεβαιωθῇτε δύνασθε, ὅτι οὐ μόνον σεβόμεθα οἱ τῆς Ἑπτανήσου λαοί, τὸ ἄξιον σεβασμοῦ Ἀγγλικὸν ἔθνος· Οὐ μόνον εὐγνώμονες ἀποκαλούμεθα διὰ πᾶν καλὸν ἐπραξεν ἡ Κυβέρνησις του εἰς τὰς νήσους ταύτας, ἀλλὰ καὶ λησμονοῦμεν μάλιστα πᾶν ὅ,τι κακὸν ἐτέλεσαν οἱ Ὑπάλληλοι αὐτοῦ, τὴν ἐντολὴν των παρεξηγήσαντες.

Μιάς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος μέλη ὄντες οἱ Ἑπτανήσιοι λαοὶ ἐνθέρμως ἐπιθυμοῦμεν τὴν τύχην μας μετ' ἐκείνης τοῦ νεοσυστάτου Ἑλληνικοῦ Βασιλείου ἐνωμένην νὰ εἶδωμεν, καὶ κατὰ συνέπειαν τὰ καλὰ ἢ καὶ τὰ παθήματα αὐτῆς τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν οἰκογενείας εὐχαρίστως νὰ συμμεριζώμεθα.

Εἰς ταύτας τὰς ὀλίγας λέξεις περιορίζεται ἡ εἰλικρινεστάτη διαβεβαίωσις τῶν αἰσθημάτων καὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ λαοῦ τῆς Ἰθάκης, τῶν λαῶν τῆς Ἑπτανήσου ἀπάσης, ἀρχοῦντως δὲ οἱ λαοὶ οὗτοι γινώσκοντες τὴν βαρύτητα ὅσον δύναται νὰ ἔχη ἡ πολύτιμος γνωμοδότησις τῆς Ὑμετ. Ἐξοχότητος ἐπὶ τῆς εἰς τὸ μέλλον πολιτικῆς τύχης τῆς πατρίδος ἡμῶν, εὐελπιζόμεθα, ὅτι ἡ εὐγενεστάτη καὶ φιλελληνικωτάτη καρδιά Σας θέλει ἐνεργήσῃ ὅ,τι δυνήθῃ ὑπὲρ λαῶν Ἑλληνικῶν ποθοῦντων οὐ μόνον εὐγνώμονες ἐπὶ τῷ μᾶλλον, ἀλλὰ καὶ ἐνθερμοὶ φίλοι τοῦ ἐνδόξου Ἀγγλικοῦ ἔθνους νὰ διομολογώμεθα.

Εὐδοκήσατε δεόμεθα, Ἐξοχώτατε, εὐμενῶς ν' ἀποδεχθῇτε τὰς ἀκραιφνεῖς διαβεβαιώσεις τοῦ ὑπερεξαίρετου σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀμέτρου ὑπολήψεως ὅσῃν διὰ τοῦ ὑπομνήματος τούτου πολυτιμώμεθα πρὸς Ὑμᾶς νὰ ἐκφράσωμεν.

Ἐν Ἰθάκῃ τὴν 27 Νοεμβρίου 1858 Ε. Ε.

Οἱ Ἀντιπρόσ. Μάρκος Πατῆς. — Γεώργιος Πήλικας.

Διακοίνωσις τῶν Ἐπαρχιακῶν Συμβούλων Ζακύνθου.

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Μέγαν Ἐκτακτον

Ἀρμοστὴν τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος,

Ἐντιμότατον Οὐίλλιέλμον Ἐβερτων Γλάδστονα.

Ἐξοχώτατε!

Τὸ Ἐπαρχιακὸν Συμβούλιον τῆς Νήσου Ζακύνθου λαβὼν ὑπὸ ὥριμον σκέψιν τὴν ὑψηλὴν ἀποστολὴν τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος ἐκ τοῦ Βασιλικοῦ ἐντάλματος τῆς 2 Νοεμβρίου 1858 καὶ τοῦ λόγου ὄνπερ ἀπηύθυνεν ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης πρὸς τὴν Γερουσίαν τῇ 26 ἰδίου, αἰσθάνεται ἱερὸν καθήκον, ὥς ἀντιπροσωπεῦον τὸν Δῆμον τῆς Νήσου ταύτης, νὰ φέρῃ ὑπὸ τὰς ἐμβριθεῖς σκέψεις τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος τὴν ἐφεξῆς διαδήλωσίν του.

Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἡ Μεγάλη Βρεττανία ἐπέδωκεν εἰς τὸν λαὸν τῶν Νήσων τούτων τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου καὶ τῶν ἐκλογῶν, ἐξέφρασεν οὗτος τὴν στερεὰν καὶ ἀμετάτρεπτον θέλησίν του τοῦ νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἐλευθερωμένης μητρὸς του Ἑλλάδος.

Τοῦτο δὲ ἔμαθεν ἡ Μεγάλη Βρεττανία καὶ ἅπασα ἡ Εὐρώπη ἐκ τῆς δημοσιογραφίας — ἐκ τοῦ Ψηφίσματος τῶν 26 Νοεμβρίου 1850 τοῦ ὁποῦ ἡ πᾶμψηφος παραδοχὴ ἐμποδίσθη ἔνεκα αἰφνηδίου ἀναβολῆς τῆς Βουλῆς. — Ἐκ τῶν ἐπελθουσῶν καταδιώξεων κατὰ τῶν προτεινάντων τὸ ψήφισμα τοῦτο, καὶ τῶν ὑποστηριζάντων τὸ αἶσθημα καὶ τὰς δικαίας ἀπαιτήσεις τοῦ λαοῦ, καταδιώξεις κατὰ τῶν ὁποίων ἡ Βου-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

λή ἐπανειλημμένως ἀλλὰ ματαίως διεμαρτυρήθη—
ἐκ τῆς ἀπορρίψεως τῶν κατὰ τὰ 1852 προταθεισῶν
μεταρρυθμίσεων—καὶ ἐκ τῆς ὁμοφώνου διακηρύξεως
τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν 20 Ἰουνίου 1857.—Καταφανὲς
ᾧθεν γίνεται ὅτι οὐδὲν μέσον συμβιβάσεως, ὑφιστα-
μένης τῆς νῦν πολιτικῆς καταστάσεως τοῦ λαοῦ τού-
του δύναται νὰ ὑπάρξῃ.

Τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐνεργῶν, καθὼ λαὸς ἐλεύθερος
καὶ ἀνεξάρτητος διακηρυχθεὶς καὶ δι' αὐτῆς εἰσέτι τῆς
ἐν Παρισίοις Συνθήκης τῶν 5 Νοεμβρίου 1815, ἐτέθη
ἤδη πρὸ δέκα ἐτῶν εἰς δυσάρεστον πολιτικὸν ἀγῶνα.
—Ἐπιθυμοῦσα νῦν ἡ χαριτόβρυτος Ἀνασσα τῆς Ὑμε-
τέρας Ἐξοχότητος νὰ προάξῃ τὴν εὐημερίαν εἰς τὸν
λαὸν τοῦτον, δὲν δύναται θεβαίως νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ
χριστιανικοῦ τούτου καθήκοντος, εἰμὴ ἀπαλλάττουσα
αὐτὸν τοῦ τοιούτου ἀγῶνος διὰ τῆς χειραφετήσεώς
του, καθότι μόνην ἀληθῆ εὐημερίαν δύναται ν' ἀπο-
λαύσῃ συνενούμενος μετὰ τῆς ἐλευθερωμένης Ἑλλά-
δος, μεθ' ἧς τὰ πάντα ἔχει κοινά. Τὸν πόθον τοῦτον
καὶ τὴν ἀμετάτρεπτον θέλησιν τοῦ λαοῦ τὸν ὅποιον
παριστάνει τὸ Ἐπαρχιακὸν τοῦτο Συμβούλιον, διαδη-
λοῖ εἰς τὴν Ὑμετέραν ἔξοχότητα, ὡς τὴν μόνην εἰλι-
κρινῇ πληροφορίαν, ἣν ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης δύνα-
ται νὰ λάβῃ ὑφ' οἰαςδήποτε Ἀρχῆς ἢ ἀτόμου προ-
σκεκλημένου, διὰ τοῦ ὧς εἴρηται, πρὸς τὴν Γερουσίαν
λόγου Τῆς.

Εὐελπίζεται δὲ, ὅτι ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης γενόμενος
διερμηνεὺς καὶ ὑπερασπιστὴς τῆς ἀληθοῦς εὐημερίας
καὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ τούτου λαοῦ,
θέλει ὑποβάλλει αὐτὰ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Αὐτῆς
Μεγαλειότητος ἵνα, τῇ ἰσχυρᾷ Αὐτῆς συμπράξει μετὰ
τῶν συνυπογραφασῶν τὴν συνθήκην τῶν 1815 Δυνά-
μεων, ἐπιταχυνθῇ ἡ πραγματοποιήσις αὐτῶν καὶ τε-

λεσθῇ οὕτως ἔργον δικαιοσύνης καὶ φιλανθρωπίας, ἡ-
ξίον τοῦ ἐνδόξου Βρετανικοῦ ἔθνους.

Ἐν Ζακύνθῳ τῇ 1 Δεκεμβρίου. 1858.

Ἐπαρχιακοὶ Σύμβουλοι.

Φραγκῖσκος Δομενεγίνης.—Ἀνδρέας Τερτζέτης.—Ἀγ-
γελος Συγοῦρος Δεσφ.λλας.—Ἀνδρέας Ι. Κοκκίνης.—
Φραγκῖσκος Κουερίνος.

Διακοίνωσις τοῦ Κλήρου Ζακύνθου.

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Μέγαν Ἐκτακτον
Ἀρμοστήν τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος Ἐντιμώτατον
Οὐίλλιελμον Εὐερτων Γλάδστωνα.

Ἐξοχώτατε!

Καθὼ Ἀρχηγός τῆς ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκ-
κλησίας τῆς Θεοσώστου ταύτης Ἐπαρχίας ἀποδίδωε ὑ-
χαριστείας εἰς τὴν Θεῖαν Πρόνοιαν τὴν φωτίσασαν τὴν
χαριτόβρυτον Ἀνασαν τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ
προστάτριαν τῶν Ἰονίων τούτων Νήσων νὰ ἐξαπο-
στείλῃ τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα τὸν ὄντως ἔξοχον
Πολιτικὸν ἄνδρα ἐπὶ καλῶν οἰωνῶν εἰς τὰς Νήσους
ταύτας ὅπως ἀκροασθῇ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰς ἀληθεῖς
εὐχὰς καὶ προσδοκίας τοῦ Ἑλληνικοῦ τούτου λαοῦ.

Κατὰ τὴν εὐτυχῇ ᾧθεν περίπτωσιν ταύτην καθ'
ἣν ἡξιώθη νὰ τιμήσῃτε διὰ τῆς προσωπικῆς παρου-
σίας Ὑμῶν τὴν ἡμετέραν Μητρόπολιν, σπεύδω ἐκπλη-
ρῶσα ἱερὸν καθήκον ἵνα διαβεβαιώσω τὴν Ὑμετέραν
Ἐξοχότητα καὶ δι' Αὐτῆς τὴν χαριτόβρυτον Ἀνασαν

τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας, ὅτι ἡ μόνη ἀπαράτρεπτος
Βούλησις καὶ ἐπιθυμία τοῦ ἡμετέρου Κλήρου καὶ Θε-
οσώστου Ποιμνίου εἶναι ἡ Ἐθνικὴ ἡμῶν Ἀποκατά-
στασις.

Ἡ Θεία Πρόνοια ἦν καθεκάστην ἐπικαλούμεθα, νὰ
φωτίσῃ τὴν Αὐτῆς Μεγαλειότητα ἵνα, ὡς συνήργησεν
εἰς τὸν Ἱερὸν Ἀγῶνα περὶ τῆς Ἀνεξαρτησίας τοῦ Ἑλ-
ληνικοῦ Λαοῦ τούτου, ἀποθανάτισῃ τὸ ὄνομα Αὐτῆς,
καὶ προσκτήσῃ ἀθάνατον φήμην καὶ ἀπειρον εὐγνω-
μοσύνην παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ τούτου λαοῦ καὶ τῶν
ἐπερχομένων γενεῶν, μεσολαβοῦσα καὶ συμπράττουσα
μετὰ τῶν λοιπῶν Δυνάμεων, διὰ τὴν πραγματοποιήσιν
τῶν Ἐθνικῶν καὶ Ἱερῶν αὐτοῦ Εὐχῶν.

Ἐν Ζακύνθῳ τῇ 1 Δεκεμβρίου 1858 Ε. Ε.

Ἐπονται αἱ ὑπογραφαὶ τοῦ Μητροπολίτου καὶ Ἱεροῦ Κλήρου.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

Ἱερὸς Χ. Ρουσέλατος ἱερογραμματεὺς. — Α. Χυριάτης
Ἀρχιδιάκονος. — Ἱερὸς Γεώργιος Μάρισις — Ἀρχ. Πρω-
τοσύγγαλος. — Ἱερ. Γεώργιος Ξένος Μ. Σκευοφύλαξ —
Ἱερ. Μιχαὴλ Κοριατίτης. — Ἱερ. Κωνσταντῖνος Βάστας. —
Ἱερ. Κωνσταντῖνος Τσαρχαρουσιάνος. — Ἱερ. Εὐστάθιος
Παπασταθόπουλος. — Ἱερ. Διονύσιος Κλαυδιανός. — Ἱερ.
Ἰωάννης Βάστας. — Ἱερ. Διονύσιος Φουρνιώτης. — Ἱερ.
Νικόλαος Λομβοτέσης. — Ἱερ. Νικόλαος Κασσιμάτης. — Ἱερ.
Ἀναστάσιος Βιθοῦλκας. — Ἱερ. Νικόλαος Κεφαλῆνός. —
Ἱερ. Σπυρίδων ἱερομόναχος Τζόκος. — Ἱερ. Διονύσιος
Κοπαρᾶς. — Ἱερ. Διονύσιος Τζηλιμήκρας. — Ἱερ. Διονύσιος
Βούλτσος. — Ἱερ. Μανουὴλ Κουβάς. — Ἱερ. Σπυρίδων Ξέ-
νος Ταβουλάρης. — Ἱερ. Παραγιώτης Κλάδης. — Ἱερ. Παῦλος
Λογοθέτης. — Ἱερ. Διονύσιος Πλαρινός. — Ἱερ. Ἰάκωβος
Βερτζάγιας. — Ἱερ. Μάριος Νομικός. — Ἱερ. Σπυρίδων
Βερτουρής. — Ἱερ. Στέφανος Μαρῖνος Ἡγούμεν. τῶν Στρο-
γάδων. — Ἱερ. Χριστόφορος Τζαβέλας. — Ἱερ. Δωρόθειος

Κλαμπάρης. — Ἱερ. Διονύσιος Θεοδόσης. — Ἱερ. Ἀναστά-
σιος Βαρδαχαστάρης. — Ἱερ. Διονύσιος Σαρακήνης. —
Ἱερ. Ἀθανάσιος Γιαρρακόπουλος. — Ἱερ. Νικόλαος Κάρδαρης
— Ἱερ. Παραγιώτης πατριός. — Ἱερ. Σπυρίδων Ντελέτης.
— Ἱερ. Ἀγγελος Σπετζέρης. — Ἱερ. Νικόλαος Τρίκαρδος.
— Ἱερ. Δημήτριος Κάρδηλας. — Ἱερ. Ἀναστάσιος Πολίτης
— Ἱερ. Θεόδωρος Αιδέρης. — Ἱερ. Σπυρίδων Κοριατόπουλος.
— Ἱερ. Διονύσιος Ροδίτης. — Ἱερ. Πέτρος Κοπαρᾶς.
— Ἱερ. Ἀνδρέας Σπετζέρης. — Ἱερ. Δημήτριος Διαμαρτόπου-
λος. — Ἱερ. Σπυρίδων Μέγγρονλας. — Ἱερ. Στυλιανός Καρο-
φύλαξ. — Ἱερ. Πολύδωρος Γιατράς. — Ἱερ. Ἰωάννης Κατί-
λος. — Ἱερ. Προκόπιος Ἱερομόναχος Πατριός. — Ἱερ. Ἀντώ-
νιος Στραβοπόδης. — Ἱερ. Νικόλαος Μάρεσης. — Ἱερ. Νικό-
δημος ἱερομόναχος Πυρίδης Ἡγούμεν. — Ἱερ. Λομβοτέσης.
Χαϊκάλης. — Ἱερ. Ἰλαρίων ἱερομόναχος Μποζίκης. — Ἱερ.
Στυλιανός Κόκκας Καραλής. — Ἱερ. Λομβοτέσης.
— Χριστῶνμος ἱεροδιάκονος Ξένος. — Ἱερ. Σπυρίδων
Κορτοῦνης. — Ἱερ. Χαράλαμπος Νέγκας. — Ἱερ. Ἰωάννης
Ροδίτης. — Ἱερ. Σπυρίδων Βούρτζης. — Ἱερ. Στυλιανός
Μαροῦδας. — Ἱερ. Ἀντώνιος Κολυβάς. — Ἱερ. Σπυρίδων
Μπισπάρδης. — Ἱερ. Σάββας Τζουκαλάς. — Ἱερ. Παῦλος
Στραβοπόδης. — Ἱερ. Κωνσταντῖνος Στουπάθης. — Ἱερ. Νι-
κόλαος Κατραμής. — Ἱερ. Διονύσιος Βιθοῦλκας. — Ἱερ.
Καϊσαρίας Καχολύρης. — Ἱερ. Πορφύριος Σιραΐτης.

Διακοίνωσις τῶν Ἀντιπροσώπων
Ζακύνθου.

Πρὸς τὴν αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Μέγαν Ἐκτακτον
Ἀρμοστὴν, Οὐλλιέλιμον Εὐερτων Γλάδστωνα.

Ἐξοχώτατε!

Ἐν Περιπτώσει καθ' ἣν ἡ Ὑμ. Ἐξοχότης, καθὼς ἐκ-
τακτος Ἀπεστάλμενος, περιβεβλημένος πολιτικὴν ἐν-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΕΟΥΡΙΟΥ

τολήν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ταύτην χώραν παρίσταται, οἱ ὑποφαινόμενοι, ὡς Ἀντιπρόσωποι τοῦ τόπου των, αἰσθάνονται ὅτι δὲν δύνανται νὰ ὑποδεχῶσι καταληλοτέρως φιλέλληνα ἄνδρα, ἢ ἀπευθυνόμενοι πρὸς αὐτὸν διὰ τοῦ ἀπλοῦ καὶ μονοτρόπου ἐκείνου λόγου τοῦ χαρακτηρίσαντος πάντοτε τὸν Ἕλληνα καὶ ἐν ἡμέραις πολιτικῆς εὐδαιμονίας καὶ ἰσχύος καὶ ἐν ᾧ καταπιέσεως καὶ συμφορᾶς.

Ἀποτεινόμενοι εἰς ἄνδρα συνηγορήσαντα ὑπὲρ τοῦ δικαίου καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους, δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην νὰ μακρυγορήσωσιν ὅπως παραστήσωσι πόσον βαθέως εἶναι ἐρριζωμένον καὶ πόσον διαφλέγει Ἑλληνικὰς καρδίας τὸ αἶσθημα τῆς ἰδίας ἐθνικότητος καὶ ἡ συναίσθησις τῶν πρὸς τὴν πατρίδα καθηκόντων.

Αἱ ὀλίγαι αὗται λέξεις ἀπευθυνόμεναι ὑπὸ πολιτῶν δυσμοιρούσης πατρίδος πρὸς πολίτην εὐτυχοῦντος καὶ ἰσχυροῦ ἔθνους ἄρκοῦν μόναι νὰ λύσωσι τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἐγένετο αἰτία τῆς ἀποστολῆς τῆς Ὑ. Εξ. ἥγουν πόθεν καὶ διατὶ ἡ ὑφισταμένη φανερά πολιτικὴ διαπάλη ἐν Ἑπτανήσῳ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ἐπιβληθείσης Προστασίας.

Τὸ αἶσθημα τῆς ἐλευθερίας καὶ ὁ πόθος τοῦ ἐντελεστερου πολιτεύματος διαφλέγει ἐξ ἴσου ὡς πᾶσαν ἄλλην Ἑλληνικὴν καρδίαν καὶ ἐκείνην τοῦ Ἑπτανήσιου, ἀλλὰ τὴν ἐλευθερίαν ταύτην καὶ ἐντέλειαν τοῦ πολιτεύματος αἰσθάνεται, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχῃ αὐτήν, ὅπως δῆποτε προσφερομένην, διατελῶν ὑπὸ ξένην κατοχήν, καθότι ἐλευθερία μόνον ἐν τύπος καὶ μορφαῖς νόμου διδομένη, ἄνευ ἐθνικῆς αὐθυπάρξεως, στερεῖται τῆς μόνης ἀληθοῦς βάσεως, ἥτις δύναται νὰ τὴν ἐγγυηθῇ.

Ὁ Λαὸς τὸν ὁποῖον ἔχομεν τιμὴν νὰ ἀντιπροσωπεύωμεν εἶναι λαὸς ἀπὸ τὴν μνήμην τοῦ ὁποῖου αἱ ἐπελ-

θοῦσαι ἐθνικαὶ συμφοραὶ δὲν ἴσχυσαν νὰ ἐξαλείψωσιν ὅτι αὐτὸς πρῶτος τὸν εὐρωπαϊκὸν πολιτισμὸν προήγαγε καὶ οὐδέποτε τούτου ἐν τῷ κατακλυσμῷ τῆς φυλῆς του ἐντελῶς ἐστερήθη. Πρῶτος εἰς τὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος ἐπροπορεύθη ἐργαζόμενος διὰ τὴν ὑψηλὴν ιδέαν τῆς πατρίδος. ἐλευθέραν δὲ ταύτην ἤδη θεωρῶν καὶ ἐν αὐτῇ τὸν πολιτισμὸν ἐπανερχόμενον, φρίσσει καὶ δὲν δύναται νὰ ἡσυχάσῃ μέχρις οὗ διατελεῖ ἀπεσπασμένος ἐκ τῶν κόλπων τῆς, ἐνῷ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερώσεώς της καὶ αὐτὸς ἐμόχθησε καὶ ἔπαθεν, ὅπως μετ' αὐτῆς ἐπανεέλθῃ εἰς κοινὴν ἐθνικὴν συμβίωσιν καὶ εὐημερίαν.

Τοιαῦτα εἶναι τὰ ὑψηλὰ κίνητρα τὰ συνταράσσοντα τὸν λαὸν τῆς Ἑπτανήσου, τοιαῦτα τὰ αἷτια τῆς ὑφισταμένης πολιτικῆς διαπάλης.

Πολίτης ἐλευθερίου Κράτους τὰ ἐννοεῖ καὶ τὰ ἐκτιμᾷ, φιλέλλην τὰ ἀσπάζεται καὶ ὑπὲρ αὐτῶν θέλει συνηγορήσει, ὁ δὲ λαὸς οὗτος θέλει ἐξακολουθήσει ὑπὲρ αὐτῶν τὴν ἀσθενῆ φωνὴν ἀνυψῶν, ἐρειδόμενος ἐπὶ τοῦ δικαίου τῶν ἀπαιτήσεών του, ἐπὶ τῆς πίστεως τοῦ ἐθνικοῦ προορισμοῦ του, καὶ ἐπὶ τοῦ φρονήματός του ὅτι ὁ ἰσχυρότερος δὲν θέλει ἐξακολουθήσει νὰ εἶναι μέχρι τέλους καὶ ὁ ἀδικώτερος. Ἄν καθήκοντα μόνον ὁμολογῇ ἡ πολιτικὴ τῆς Μ. Βρεταννίας, ὅτι ἀνέλαβεν ἐν Ἑπτανήσῳ νὰ ἐκπληρώσῃ, πρωτίστου καθήκοντος ἡ ἐκπλήρωσις εἶναι ἡ χειράφεσις τοῦ λαοῦ τούτου καὶ ἡ Συνένωσις αὐτοῦ μετὰ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, ἐν ᾗ καὶ μόνῃ πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν εὐδαιμονίαν εὐρίσκει. Τὸ καθήκον τοῦτο φρονεῖ ἡ μικρὰ αὕτη κοινωνία ὅτι δύναται αὐθορμήτως ἡ Μ. Βρεταννία νὰ ἐκτελέσῃ χωρὶς οὐδεὶς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν του ν' ἀντιπράξῃ. Τοιούτου μεγελοῦργοῦ ἔργου ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἐλευθερίας ὑπὲρ ὧν ὁ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ἑλλήν πάντοτε ἐμόχθησε τελουμένου, οὐ μόνον αἰρεται ἐκ τοῦ λαοῦ τούτου πᾶν αἶσθημα πόνου ὡς πρὸς τὸ παρελθὸν πεντήκοντα ἐτῶν, ἀλλὰ καὶ διεγείρεται αὐθορμήτως καὶ ἀνεξαλείπτως εἰς τὴν καρδίαν τῶν Πανελλήνων ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη ὑπὲρ τοῦ πραγματοποιήσαντος αὐτό.

Ἐξοχώτατε!

Οἱ ὑποφαινόμενοι θεωροῦντες ἑκτακτον πολιτικὴν ἔρευναν ἐνεργουμένην ἐν τῇ πατρίδι των, παρέβλεπον τὸ καθήκον των καὶ παρεβίαζον τὴν ἐντολήν των, ἀνδρῶν ὡς κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην, τὴν ἀσθενῆ μὲν καθ' ἑαυτὴν, ἀλλ' ἰσχυρὰν ὡς ἐκ τοῦ δικαίου ἐφ' οὗ βασίζεται φωνὴ των, ἵνα τὸ πολιτικὸν φρόνημα ἐλευθέρου καὶ ἀνεξαρτήτου λαοῦ καθὼς ἀντιπρόσωποι αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ἐκφέρουσιν, ὑποστηρίζοντες τὴν δικαίαν τῆς πατρίδος αὐτῶν ἀπαίτησιν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερώσεως αὐτῆς καὶ τῆς μετὰ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος ἑνώσεώς της.

Ζακύνθος, 3 Δεκεμβρίου 1858 ἔ. Ἀν.

Οἱ Ἀντιπρόσωποι.

Διονύσιος Μεταξᾶς Σαρτορίνης.—Λαμπρινὸς Δικόπουλος.—Δημήτριος Μπαχώμης.—Δημήτριος Μακρῆς.—Γιῶάννης Δομενεγίνης.—Κωνσταντῖνος Λομβάρδος.—Δημήτριος Βολιτέβας.—Γεώργιος Βερύκιος ἐκλεχ. ἀντ. Ζακύνθ. (α).

(α) Οἱ λοιποὶ δύο Ἀντιπρόσωποι Ζακύνθου ἦσαν ὁ Κ. Καμίλλης Ρῶμας καὶ ὁ Δ. Φλαμπουριάδης εὐρίσκοντο τότε ἀπόντες τῆς νήσου, ὁ Κ. Ρῶμας δὲ ἐγγράφου διαδηλώσεώς του δημοσιευθεῖσης διὰ τῶν ἑφημερίδων συνεμερίζετο τὸ βῆμα τῶν συναδελφῶν του, ὁ Κ. Φλαμπουριάδης ἀπεποιεῖτο μόνος νὰ συμμερίσθῃ τὸ ἔγγραφον τοῦτο.

Διακοίνωσις τῶν Ἀντιπροσώπων Κυθέρων.

Πρὸς τὸν ἐξοχώτατον Ου. Ευ. Γλάδστωνα

Μέγαν Ἐκτακτον Ἀρμοστήν τῆς Μεγαλειότητος
Ἀνάσσης τῆς Μεγάλης Βρεταννίας.

Μιλόρδε!

Ἐπειδὴ ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης ἐν εὐηρεσθήθῃ νὰ τιμήσῃ διὰ τῆς ἐπισκέψεώς της τὴν Νήσον τῶν Κυθέρων ἣν ὁ ὑποφαινόμενος ἔχει τὴν τιμὴν ν' ἀντιπροσωπεύῃ ὡς βουλευτῆς μετὰ τοῦ ἀποδημοῦντος Κ. Δρ. Δημητρίου Ραπτάκη, διὸ ἔκρινε ἱερὸν αὐτοῦ καθήκον ἅμα ἐπανελθὼν ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ἵνα διακοινώσῃ πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα ὡς Ἐκτακτον Μέγαν Ἀρμοστήν τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος τῆς τρισεβάστου Ἀνάσσης τῆς Μεγάλης Βρεταννίας, ὅτι ὁ λαὸς τῶν Κυθέρων πρεσβεύει καὶ φρονεῖ ἀδιστακτικῶς ὅτι ἡ ἠθικὴ καὶ ὕλικὴ Εὐημερία τῆς πατρίδος του δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ καὶ ἐξασφαλισθῇ ἀλλεοτρόπως, εἰμὴ μόνον διὰ τῆς μυριοποθέτου ἑνώσεως τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, μεθ' οὗ συνδέεται, διὰ τῶν ἀδιαρρήκτων τῆς ἐθνικότητος δεσμῶν τῆς θρησκείας, τῆς γλώσσης, τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων, καὶ τῶν λαμπροτέρων καὶ ἐνδοξοτέρων ἱστορικῶν ἀναμνήσεων, ἀφ' ὧν τὰ χρονικά τοῦ κόσμου ἐκκληροδότησαν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα.

Μόνον, ἐξοχώτατε, ἡ μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἑνωσις τῆς Ἑπτανήσου δύναται νὰ θεραπεύσῃ τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ

2,

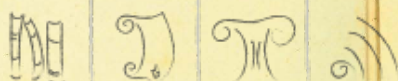
ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ἐπτανησιακοῦ λαοῦ, ὅστις αὐτὴν μόνην πιστεύει ὡς τὴν ἀσφαλεστέραν ἀγκυραν τῆς ἀληθοῦς εὐημερίας καὶ δόξης του.

Πᾶσα περαιτέρω παράτασις ξένης προστασίας ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς χώρας τοῦ Ἰονίου Κράτους εἶναι ἀναχρονισμὸς πολιτικός, ὅστις ἀδύνατον νὰ παρέξῃ ἄλλας συνεπείας εἰμὴ μόνον δίκαια παράπονα λαοῦ τὰ μέγιστα ἐκτιμοῦντος τὴν αὐτόνομον ἐθνικοτήτά του, εἰς τὴν πρὸ χρόνων ἀτενίζει μὲ καρδίαν ἐμπλεωὴν θάρρους καὶ ἐλπίδων, στηριζομένων εἰς τὰ δίκαιά του, πρὸ πάντων δὲ εἰς τὰ χριστιανικὰ αἰσθημάτα τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος τῆς Βασιλίσσης τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, καὶ εἰς τὰς ἀκαταβλήτους καὶ γενναίας προσπάθειάς τῶν διασημοτέρων ἀνδρῶν τοῦ Ἀγγλικοῦ Κοινοβουλίου ὑπὲρ τῆς Ἀπελευθερώσεως τῶν λαῶν ἐκείνων οἵτινες ἔχουσιν ἰδίαν ἐθνικότητα, ὡς ὁ ἐπτανησιακός.

Ἐκφράζων ὁ ὑποφαινόμενος πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα ἀναμφίλεκτα ἐθνικὰ δικαιώματα καὶ αἰσθημάτα τοῦ λαοῦ ὅνπερ ἀντιπροσωπεύει, εἰς τὰ ὁποῖα ταυτίζονται μὲ ὅσα ἐξέφρασε ἤδη πρὸ καιροῦ ὁ Ἰόνιος λαός, καὶ διὰ τοῦ Τύπου καὶ διὰ τῶν Βουλευτῶν του, ἰδίως δὲ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς 20 Ἰουνίου 1857 ε. ε. σπεύδει συγχρόνως νὰ παρακαλέσῃ τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα ἵνα εὐαρεστηθῇ νὰ γίνῃ διερμηνεὺς τῶν ἀναπαλλοτριωτῶν ἐθνικῶν δικαιωμάτων καὶ εὐχῶν τοῦ Ἰονίου λαοῦ, πρὸς τὴν Χαριτόβρυτον Ἀνασσαν τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, ἵνα ἡ ὑψηλὴ Αὐτῆς Μεγαλειότης εὐδοκοῦσα, ἐπισπεύσῃ διὰ τῆς κραταιᾶς συνεργείας της πρὸς τὰς μεγάλας Εὐρωπαϊκὰς Δυνάμεις, τὴν ἄρσιν τῆς Προστασίας ἀπὸ τὴν Ἐπτάνησον, συμφώνως μὲ τὰς εὐχὰς καὶ τὰς ἀνάγκας λαοῦ, κράτους ἀνεξαρτήτου, καὶ ἐλευθέρου, διατηρή-

σαντος ἀκμαῖον τὸν ἱερόν ὑπὲρ πατρίδος Ἑρώτα τῶν ἀθανάτων προγόνων του.

Κύθηρα τὴν 28 Δεκεμβρίου 1858. ε. ε.

Ὁ Ἀντιπρόσωπος Κυθέρων Κοσμάς Πανάρετος. (α)

Διακοίνωσις τῶν Ἐπαρχιακῶν Συμβούλων Κυθέρων.

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν ἐντιμότατον Ου. Ευ.
Γλάδστονα, ἑκτακτον Μέγαν Ἀρμοστήν τῆς
Α. Βρετ. Μεγαλειότητος.

Ἐπειδὴ καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Νήσου ταύτης, τὴν ὁποῖαν οἱ ὑποφαινόμενοι ἔχωσι τὴν τιμὴν νὰ ἀντιπροσωπεύωσιν ὡς Ἐπαρχιακοὶ Σύμβουλοι, ἐξέφρασαν πρὸς αὐτοὺς τὴν ἐπιθυμίαν νὰ διακοινώσωσι πρὸς τὴν Ὑμ. Ἐξοχότητα τὴν εὐχὴν αὐτῶν, ὅπως καὶ ἡ Νῆσος αὕτη μετὰ τῶν ἄλλων τοῦ Κράτους ἐνωθῇ μετὰ τῆς μητρὸς των Ἑλλάδος. — Ἐπειδὴ δὲ διὰ τοιαύτην αἴτησιν ἐκ μέρους τῶν ῥηθέντων κατοίκων τῆς Νήσου ταύτης, οἱ αὐτοὶ ὑποφαινόμενοι δὲν θεωροῦσι τίποτε τεῖνον πρὸς παράνομον κατάργησιν τῶν καθεστώτων ἐν γένει, ἀλλ' ἀπλῶς τὴν ἔκφρασιν τοῦ κοινοῦ αἰσθήματος, ὅπερ καὶ αὐτοὶ πληρέστατα συμμερίζονται ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, τῇ ὁποί-

(α) Ὁ ἕτερος τῶν ἀντιπροσώπων Κυθέρων Κ. Δρ. Ραπτάκης ἀποδημῶν τότε ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐσπευσεν νὰ διευθύνῃ καὶ αὐτὸς ἐκεῖθεν πρὸς τὸν Κ. Γλάδστονα ὁμοίαν ὑπὲρ τῆς ἐγώσεως διακοίνωσιν.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ας οὔτοι νομίζουσιν ἑαυτοὺς εὐτυχεῖς νὰ ἀπαρτί-
ζωσι μέρος, διό οἱ αὐτοὶ ὑποφαινόμενοι, ἀφοῦ
ματαίως εὐελπίσθησαν μέχρι τοῦδε νὰ τιμηθῶσι
καὶ ἐνταῦθα παρὰ τῆς Υ. Ε. σπεύδουσι νὰ διακοι-
νώσωσιν ἐπισήμως διὰ τῆς παρούσης πρὸς τὴν
Υ. Ε. τὴν γενικὴν ἐπιθυμίαν ταύτην τῆς Νήσου,
παρακαλοῦντες ἐνταυτῷ θερμῶς, ὅπως ἡ Υ. Ε.
εὐαρεστηθῇ νὰ τὴν καθυποβάλῃ πρὸς τὴν Αὐτῆς
Μεγαλειότητα τὴν προστάτιδα Ἀνασσαν.

Κύθουρα τῇ 18 Δεκεμβρίου 1859. ε. ε.

Ἐπαρχιακοὶ Σύμβουλοι

Φραγκίσκος Α. Καλονᾶς—Π. Ἀγγελινὸς Κοτζάμπασις.

Διακοίνωσις τῶν Βουλευτῶν

Παξῶν.

Ἐξοχώτατε,

Τὸ ἱερὸν τῆς ἀντιπροσωπείας καθήκον μᾶς ἐπιβάλ-
λει καὶ κατὰ ταύτην τὴν εὐτηχῇ ἡμέραν τῆς ἐνταῦθα
ἀφίξεώς Σας νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν ὁποῖαν καὶ πρὸς
τὸν ἐντιμώτατον Σὺρ Ε. Β. Αὐτῶν ὑπουργὸν τῶν ἀ-
ποικιῶν τῆς Α. Β. Μεγαλειότητος ἐξεφράσαμεν δι-
καίαν τοῦ λαοῦ τῶν Παξίων ἀπαίτησιν ὑπὲρ τῆς ἐθνι-
κῆς του ἀποκαταστάσεως, δικαιούμεθα ὅθεν νὰ πλη-
ροφορήσωμεν καὶ τὴν Ὑ' ἐξοχότητα ὅτι ὁ λαὸς τὸν
ὁποῖον ἀντιπροσωπεύομεν διατηρήσας ἀχμαῖον καὶ
ζωηρὸν τὸ αἶσθημα τῆς ἐθνικότητός του, ἀπαιτεῖ τὴν
μετὰ τῆς μητρὸς του Ἑνωσίν του καὶ πρὸς αὐτὴν ἑ-

νατενίζει τοὺς δακρυρέοντας ὀφθαλμοὺς του. Ἡ φωνὴ
αὐτῆ τοῦ δικαίου, πεποίθαμεν, ὅτι θέλει τύχει τῆς Ὑ.
ἀντιλήψεως καὶ βοτθείας, καὶ ὅτι ἡ φιλόανθρωπος
καρδιά τῆς θέλει ἀσπασθῇ τὴν τοῦ λαοῦ καὶ ἡμῶν δι-
καίαν ἀπαίτησιν. Ἡμεῖς λοιπὸν ἐν ὀνόματι τοῦτου,
καθὸ ἀντιπρόσωποι αὐτοῦ, ὠφείλομεν νὰ ὑποστηρίξω-
μεν τὸ ζήτημα τοῦτο τὸ ὅποῖον ἐπὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ
τῆς νομιμότητος, καὶ τοῦ δικαίου βασίζεται. Ἐπὶ τῆς
ἀληθείας, διότι τὸ ἀπαράγραφτον τοῦτο φυσικὸν δικαί-
ωμα δὲν ἐπιδέχεται οὐδεμίαν ἀμφισβήτησιν, ἐπὶ τῆς
νομιμότητος, διότι πάντοτε ὁ Ἐπτανήσιος λαὸς ἐκ-
ρύχθη ἐλεύθερος καὶ ἀνεξάρτητος, καὶ ἐπὶ τοῦ δικαίου,
διότι καὶ αὐτὸς ἐμόχθησεν καὶ πολλὰ ὑπέστη δεινὰ
ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Μητρὸς του ἐλευθέρας
Ἑλλάδος.

Παξοῖς τῇ 13 Δεκεμβρίου. 1858 ε. π.

Οἱ Βουλευταί.

Δημήτριος Μακρῆς—Γεώργιος Βελιανήτης.

Σημ. τοῦ ἐκδότου—Τὰ δημοτικὰ συμβούλια τῶν ἐξοχῶν
τῶν νήσων ἔδωσαν καὶ αὐτὰ εἰς τὸν ἑκτακτον ἀπεσταλμένον
διακοινώσεις ὑπὲρ τῆς Ἑνώσεως ἃς παραλείπομεν χάριν συν-
τομίας.—Εἰς Κεφαλληνίαν οἱ ἀντιπρόσωποι καὶ ἐπαρχιακοὶ
καὶ δημοτικοὶ σύμβουλοι περιωρίσθησαν νὰ ἐκφράσωσιν εἰς
τὸν ἑκτακτον ἀπεσταλμένον προφορικῶς μόνον τὴν ὑπὲρ
τῆς Ἑνώσεως ἀπαίτησιν. Ὅτε ὅμως ὁ Κ. Γλάδστων εἰσήρχε-
το εἰς τὴν πόλιν ὁ λαὸς προηπαντήσας αὐτὸν τῷ ἐνεχείρισεν
ἐντὸς τῆς ἀμάξης τὸ περὶ Ἑνώσεως ψήφισμα τῆς Θ'. Βουλῆς
κεντηθὲν μὲ χρυσὰ γράμματα εἰς μεταξωτὸν ὕφασμα.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

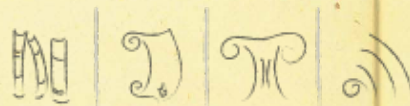

MEPOZ MEYTERON.

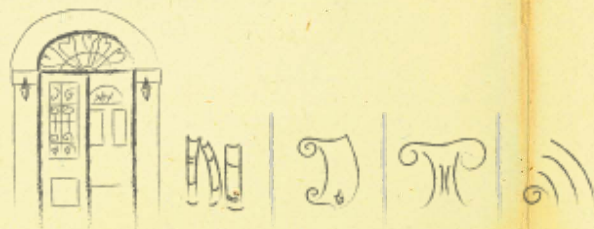
ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΣΚΕΨΕΙΣ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΙΟΝΙΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΥ ΕΞΟΧΟΤΗΤΑ
ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ
ΟΥΙΛΛΙΕΛ: ΕΥΕΡΤΟΝ ΓΛΑΔΣΤΩΝΑ
ΜΕΓΑΝ ΕΚΤΑΚΤΟΝ ΑΡΜΟΣΤΗΝ.
ΥΠΟ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΛΟΜΒΑΡΔΟΥ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΙΟΝΙΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

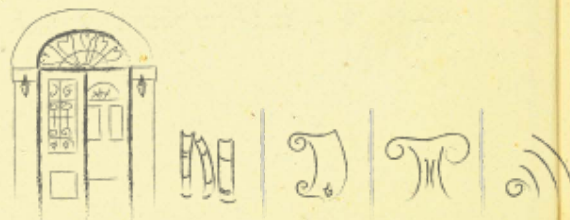
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ἡ Προστασία κατέναντι τῆς Μεγάλ. Βρεταν.

Ἀπὸ τὰ 1817 μέχρι 1857.

Ἡ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ἐν Ἑπτανήσῳ ὑφίσταται. Τὸ πραγματικὸν τοῦτο γεγονός καθό τοιοῦτον ὑπ' ὧν λαμβάνω ὡς πρὸς τὰς πραγματικὰς σχέσεις καὶ συνεπείας τοῦ χωρὶς νὰ ἐπέμβω εἰς τὰς αἰτίας του, εἰς τὰς ὁποίας ὅλως ξένος ὁ Ἴόνιος Λαὸς διετέλεσε. Ἡ ἐν Παρισίοις συνθήκη τῶν 1815 συνομολογεῖτο οὐ μόνον ἄνευ οὐδεμιᾶς συμπράξεως ἢ συγκαταθέσεως τοῦ Ἰονίου Λαοῦ, ἀλλὰ συνωμολογεῖτο ἀπέναντι τῆς ῥητῆς ἐκφράσεως τοῦ Λαοῦ τούτου ὑπὲρ τῆς πλήρους ἀνεξαρτησίας του ἐπισήμως δηλωθείσης διὰ τῆς πρὸς τὸν κόμητα Ἰωάννην Καποδίστριαν, καὶ δι' αὐτοῦ εἰς

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

τὰς Εὐρωπαϊκὰς Δυνάμεις καθυποβλήθεισας διακοίνωσης τῆς Ἰονίου Γερουσίας ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9]21 Μαΐου 1814.

»Il senato in nome della Nazione settinsulare dichiara alle Potenze riunite che il suo unico voto è.

»1^ο. Che la Repubblica delle sette Isole Ionie sia »formalmente riconosciuta indipendente e libera da »qualunque vassallaggio.

»2^ο. Che la Costituzione dell' anno 1803 sia mantenuta fino a che la nazione provægga altrimenti.

»3^ο. Che le città per l' innanzi Venete di Prevesa, »Parga, Voniza ed il distretto di Butrintò con le loro »dipendenze situate sul continente Turco sieno riunite ed incorporate alla Repubblica.»

Οὕτως ἐξεφράζετο εἰς τὴν ἀνωμνησθεῖσαν διακοίνωσιν τῆς ἡ Ἰόνιος Γερουσία, τὴν διακοίνωσιν δὲ ταύτην παρηκολούθει ἡ ἐν Παρισίοις περὶ Ἑπτανήσου συνθήκη τῶν 1815. Ὁ ἀδύνατος ὠμίλησεν, οἱ ἰσχυροὶ τὸν ἀπήντησαν, ἐκεῖνος δὲ οὐδὲν ἠδύνατο τότε ἢ νὰ μείνῃ σιωπηλός.

Ἡ Προστασία ὅθεν εἰς τὰς ἰονίους Νήσους ἐπεβάλλετο. Συνεπεῖα Νόμου Εὐρωπαϊκοῦ ἡ διπλωματεία τὴν ἀνεγνώριζεν, αὐτὴ δὲ παρίστατο ἵνα ἐν Ἑπτανήσῳ διὰ τοῦ Σὶρ Θωμᾶ Μαϊτλάνδου ἐγκαθιδρυθῇ, ἐγκαθιδρύσεις ἥτις ὁμολογεῖται πλέον—πρὸς τίθετο μᾶλλον Εὐρωπαϊκοὺς καὶ Ἰονίους ἢ Βρεττανικοὺς σκοποὺς.

Ἀλλὰ εἰς τὴν ἐγκαθιδρύσιν τῆς ἡ Προστασία οὐ μόνον τὸν Νόμον τῆς Εὐρώπης ἐξ οὗ τὴν ὑπαρξίν τῆς ἐλάμβανε κατέστρεφεν· οὐμόνον Εὐρωπαϊκοὺς καὶ Ἰονίους σκοποὺς παρηγόνιζεν, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν σπουδὴν ἀπὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς ἀχρί τῶν

ἡμερῶν μας κατέβαλεν ἵνα πάντα Βρεταννικὸν σκοπὸν ἐν Ἀνατολῇ καὶ πᾶσαν Βρεταννικὴν ἐπιρροὴν μεταξὺ τῶν Ἀνατολικῶν Λαῶν καταστρέψῃ.

Τὴν συνθήκην τῶν 1815 παρηκολούθει ὁ Χάρτης τῶν 1817 καὶ τὸν καταπνιγόμενον γυγγυσμὸν τῆς Ἑπτανήσου διὰ τὰ ἐκμηδενιζόμενα δικαιώματάτης, συνώδευεν ὁ ὄδυρμός τῆς Ἡρωϊκῆς Πάργας διὰ τὰ εἰς τὸν Φαλάριδα τῆς Νέας Ἱστορίας δίκην κτηνῶν πωλούμενα τέκνα τῆς.

Τοῦ πρώτου Ἀρμοστοῦ καὶ συνταγματοθέτου, τὰ πρῶτα ταῦτα βήματα παρηκολούθουν ἀλλὰ τείνοντα ἅπαντα μέχρι τῆς τελευτῆς του, ὅπως τὴν Βρεταννικὴν ἐπιρροὴν ἐν Ἀνατολῇ κατὰ μέτωπον πολεμήσωσι.

Τὸ στενὸν τοῦ χρόνου, ὃν πρὸς ἔχθεσιν τοῦ παρόντος ὑπομνήματος εἰς διάθεσίν μου ἔχω, δὲν μοὶ ἐπιτρέπει ἵνα ἐκθέσω τὰ ἄλλα τῶν κατὰ τὰ 1819 ἐν Λευκάδι καὶ κατὰ τὰ 1821 ἐν Ζακύνθῳ στρατοδικείων. Ἡ Ὑ. Ε. δύναται νὰ πληροφορηθῇ ἄλλως λίαν εὐκόλως ὅπόσον καὶ τότε ἡ προστασία ἡργάσθη ἵνα τὴν ἐπιρροὴν τῆς Μεγάλης Βρεττανίας ἐνώπιον τῶν ἀνατολικῶν Λαῶν πολεμήσῃ. Δύναται νὰ πληροφορηθῇ ἡ Ὑ. Ε. ὅτι, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἀπηγγονίζοντο ἐν Λευκάδι πρὸς ἐντελῇ περιφρόνησιν τῆς θρησκείας μας Ἱερεῖς ρασσοφοροῦντες, χωρὶς τοῦλάχιστον κατὰ τοὺς κανόνας τῆς Ἐκκλησίας μας προηγουμένως νὰ καθαιρεθῶσι, ὅτι ἐν Ζακύνθῳ ἐτίθεντο εἰς κάλπην τὰ ὀνόματα τῶν κατοίκων χωρίων τινῶν, ἐκκληροῦτο ἐν ἐξ αὐτῶν, ὁ κληρωθεὶς ἐσυλλαμβάνετο, ἐρρίπτετο κατὰ γῆς, ἐμαστιγοῦτο, ἐνῶ ἄλλος προεστὼς ἐτέρου χωρίου παρακολουθῶν πεζὸς τὸν ἐφιππον περιερχόμενον στρατοδίκην, ἀπαυδῆσας ἠθέλησε τὸ ἐσπέρας νὰ κοιμηθῇ· ἐπειδὴ δὲ τοῦτο ἐν ἁ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

γνοία τοῦ στρατοδίκου ἐπραττε, κατεδικάζετο εἰς 300 μαστιγώσεις καὶ κατωρθώσας νὰ ἀποδράσῃ, αἱ οἰκίαι τοῦ μεθ' ὧν τῶν ἐν αὐτῇ ἐπίπλων καὶ ζῶων ἐκαίοντο, καὶ ἐκρημνίζοντο κ.τ.λ.

Ἀλλὰ ὁ ὑπὸ τὴν πρώτην ἀρμοστείαν πόλεμος τῆς Προστασίας κατὰ τῆς ἐν Ἀνατολῇ ἐπιβροχῆς τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας δὲν περιωρίζετο ἕως ἐδῶ.—Ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ ἐξεγείρετο κατὰ τὸ 1821 τὴν βοήθειαν τῆς Εὐρώπης ἐπικαλουμένη πρὸς ἀπέλασιν τοῦ Ἀσιατισμοῦ ἀπὸ τὴν κοιτίδα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ Εὐρώπη κατ' ἀρχάς τὸ κίνημα παρεγνώριζε, μόνη ὅμως ἡ ἐν Ἑπτανήσῳ προστασία ἐπαρουσιάζετο, ἵνα τὰς Ἀγγλικὰς δυνάμεις ἀναφανδὸν κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος μεταχειρισθῇ.

Καταδιώκει, ἐξορίζει, φυλακίζει ὅσους δυνήθη νὰ συλλάβῃ, δημοπρατεῖ τὴν ιδιοκτησίαν ὧν κατορθώσουσι νὰ ἀποδράσωσι Ἑπτανησίων, ὅπως ἀπέλθωσι ἵνα μετὰ τῶν μαχομένων ἀδελφῶν τῶν συναποθάνωσι ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς. Κλείει καὶ ἐν καιρῷ τρικυμίας, τοὺς λιμένας εἰς τοὺς Ἑλληνικοὺς στόλους, καὶ τοὺς ἀνοίγει εἰς τοὺς καταδιωκομένους ἀπὸ τὰ πυρπόλα τοῦ Κανάρη Τουρκικοὺς. διώκει τέλος τὰ εἰς τὴν Ἑπτάνησον καταφεύγοντα γυναικόπαιδα τῶν ἀγωνιζομένων, καὶ τὰ ὑποχρεοῖ νὰ ἐπανέλθωσιν ὅπου ἐξῆλθον ἵνα παραδοθῶσιν εἰς ἀναπόφευκτον μαρτυρικὸν θάνατον. Ἡ πολιτικὴ κατεδίκασε τὸ Ἑλληνικὸν κίνημα τῶν 1821, οὐδεὶς ὅμως δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι ἂν ἡ ἐν Ἑπτανήσῳ προστασία δὲν ὑπῆρχεν, αἱ κατὰ τὴν μεσόγειον Βρετανικαὶ δυνάμεις ἐλάμβαναν ὅλως διάφορον παρὰ τὴν ὁποίαν ἔλαβον ἀπὸ τὰ 1821 μέχρι 1823 διεύθυνσιν.

Τὸν Μάϊτλανδ διεδέχετο κατὰ τὸ 1823 ὁ Κύριος

Φριδερίκος Ἀδάμ διαπρέφας καθὸ στρατοδίκης ὑπὸ τὴν πρώτην Ἀρμοστείαν εἰς τὰ κατὰ 1821 ἐν Ζακύνθῳ στρατοδικεῖα.

Ὁ Ἀρμοστὴς οὗτος διέμενεν ἐπὶ κεφαλῇ τῆς ἐν Ἑπτανήσῳ Προστασίας μέχρι τῶν 1832. Εἰς τὸ μακρὸν τῆς Ἀρμοστείας αὐτοῦ διάστημα τὰ ἔγνη τοῦ προκατόχου τοῦ ἀκολουθῶν, ἀπεπειράθη καὶ οὗτος διὰ παντός μέσου ἵνα τὴν Βρεταννικὴν ἐπιβροχὴν ἐν Ἀνατολῇ ὑποσχάψῃ. Ἐπὶ Ἀδάμ τῆς προστασίας ἡ ἐνέργεια δὲν προσεκλήθη ἐπὶ ἐξωτερικῶν συμβάντων συνεκεντρώθη ὅμως εἰς τὸ νὰ παράσῃ ἐν Ἑπτανήσῳ ἐνώπιον τῆς Ἀνατολῆς τὸ θέαμα τοῦ μεγαλητέρου δεσποτισμοῦ. Ἐπιλείψει μὲν ὁ χρόνος, Μυλδὸρδ, (α) ἂν θελήσω νὰ ἀναφέρω γεγονότα πρὸς ἀπόδειξιν τούτου· περιορίζομαι μόνον νὰ συνοδεύσω μετὰ τοῦ παρόντος ὑπομνήματος τοὺς ἀριθμοὺς 8 9. 10. 11. τῆς «Φωνῆς τοῦ Ἰονίου» ὅπου θέλετε ἀπαντήσῃ γεγονὸς τοῦ ὁποῦ ἡ ἀπλή ἐξιστόρησις θέλει Σᾶς προξενήσῃ φρίκην, καὶ ἐκ τοῦ ὁποῦ δύνασθε νὰ συμπεράνητε πῶς ἐκυβερνοῦσεν ὁ Ἀρμοστὴς οὗτος, καὶ ἐπομένως πόσον ἡ Βρεταννικὴ ἐπιβροχὴ ἐν Ἀνατολῇ ἐπὶ Ἀδάμ ὑπὸ τῆς Προστασίας ἐπολεμήθη.

Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον δικαιοσύνη μὲ ὑποχρεοῖ νὰ ἀναφέρω, ὑπὲρ τοῦ Ἀρμοστοῦ τούτου, εἶναι ἡ μὴ ἐπέμβασις του εἰς τὰ δικαστικά, πράγμα τὸ ὁποῖον ἔλλειψεν εἰς τοὺς διαδόχους του καὶ ἰδιαίτερος ἐπὶ Σίρ Ἐρρίκου Οὐάρδου.

Τὸν Ἀδάμ διεδέχετο ὁ Λόρδος Νούγεντ. Τοῦ Ἀρμοστοῦ τούτου ἡ εἰκὼν κρίνεται ὁλοὲν εἰς τοὺς τοίχους τῶν κοιτῶνων τινῶν ἐξ ἐκείνων τῶν Ριζοσπαστῶν

(α) Ὁ Κ. Γλάδστον καὶ καθὸ ἑτακτος Ἀρμοστὴς ἐλάμβανε τὸν τίτλον τοῦ Lord Alto.

τοὺς ὁποίους ἀργότερα ὁ Σὶρ Ἐρρίκος Οὐάρδος κατεδίωκε καὶ ἐξώριζε, ἀπεικονίζων αὐτοὺς ὡς ὑπηρετούντας ξένην πολιτικὴν, ὡς μὴ αἰσθανομένους εἰμὴ μῖσος πρὸς τὴν Ἀγγλίαν, τοὺς Ἀγγλοὺς καὶ πᾶν Ἀγγλικόν. Ἡ προκήρυξις τοῦ Λόρδου Νούγεντ εἰς στιγμὴν καθ' ἣν ἀνελάμβανε τὰ καθήκοντά του, περιφέρθη ἐν προπομπῇ εἰς τοὺς δρόμους. Δωδεκαετὴς παῖς εἰσέτι, ἐνθυμοῦμαι Μυλὸρδ τὰς προπομπὰς ἐκείνας, αἰσθάνομαι δὲ ἀκόμη τὸν ὁποῖον διήγειραν γενικὸν ἐνθουσιασμόν.

Ὀλίγαι λέξεις θωπευτικαὶ πρὸς τὴν ἐθνικότητά μας, σπινθὴρ ἐλπίδος ἐλευθερίας, καὶ ἡ πρώτη κατὰ τῆς προστασίας ἐπίπληξις, διὰ τῶν ἐπομένων ἐκφράσεων τῆς προκηρύξεως τοῦ Λόρδου Νούγεντ «Ove la vostra Storia rammenta le vostre disgrazie, rammenla eziandio che esse vi son derivate dai vizi di quelli che si nominavano protettori, tutti i vostri difetti appartengono ad essi, tutte le vostre virtù sono state e sono vostre proprie» (α) ἔφθασαν ἵνα τὸν γενικὸν ἐνθουσιασμόν ὑπὲρ τοῦ νέου Ἀρμοστοῦ διεγείρῳσιν. Ὁ Λόρδος Νούγεντ, δὲν διέμεινεν εἰς Ἐπτάννησον εἰμὴ δεκαοκτὼ περίπου μῆνας, καὶ τοῦτο εὐτυχῶς ἴσως διὰ τὴν παρὰ τοῖς Ἐπτανησίοις μνήμην του.

Ἄν περισσότερον ὁ Λόρδος Νούγεντ ἐν Ἐπτάνησῳ διέμενεν, ἴσως, ἤθελεν ἀντιπράξει καὶ αὐτὸς ὡς καὶ οἱ προκάτοχοί του κατὰ τῆς ἐπιβρόχης τῆς Μ. Βρεταννίας. Ὁ αὐτὸς ἐκεῖνος Νούγεντ ὅστις καθὼς Ἀγγλος ἐνθουσίαζε διὰ τῆς προκηρύξεώς του τὴν Ἐπτάννησον, τῆς Προστασίας τὴν διεύθυνσιν ἀναλαμ-

(α) Proclamazione di Lord Nugent del 10. Dicembre 1832.

βάνων καὶ εἰς τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς πολιτικῆς τῆς ὑπακούων, ἐξασκούσε πρῶτος(!) τῶν Ἀρμοστῶν τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς, τῆς αὐτῆς ἐκείνης Βουλῆς πρὸς τὴν ὁποίαν διὰ τοῦ ἐναρκτηρίου λόγου τοῦ ἀποτεϊνόμενος ἔλεγε πρὸς τοῖς ἄλλοις

«...Voi siete penetrati di quello che la Nazione da Voi attende—del modo che la Nazione, del modo che la Posterità giudicherà di voi. La posterità,—generazioni e popoli, quali non avete conosciuti, i quali non mai conoscerete, essi vi conosceranno a vostro onore od onta. La memoria d' uomini dei quali nessuna generazione sarà mai dimentica, vi chiamerà per mille voci anche dalle tombe della vostra famosa terra e domanderà a giusto titolo il debito che dovete alla patria loro—e vostra.

Τὸν Λόρδον Νούγεντ ἀντεκαθίστα ὁ Σὶρ Howard Douglas. Τὸ γραφεῖον τοῦ ἐπὶ τῶν ἀποικιῶν ὑπουργείου τῆς Μεγάλης Βρεταννίας γέμει τῶν ἐκθέσεων τῶν Ἰονίων, οὐ μόνον κατὰ τοῦ δεσποτισμοῦ ἀλλὰ καὶ κατὰ τῆς διαχειρίσεως τοῦ Ἀρμοστοῦ τούτου. Καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὸν δι' ἐξωτερικῶν συμβάντων κατὰ τῆς ἐπιβρόχης τῆς Μ. Βρεταννίας ἐν Ἀνατολῇ γενόμενον πόλεμον ὑπὸ τῆς Προστασίας ἐπὶ Δούγλας, περιορίζομαι μόνον νὰ εἶπω ὅτι ὁ πόλεμος οὗτος ἂν δὲν ὑπῆρξε τοσοῦτον θορυβώδης καὶ ἐπιδεικτικὸς ὡς ἐπὶ Μαϊλτάνδου, δὲν ὑπῆρξεν ὅμως ὀλιγότερον ἀποτελεσματικὸς. Ἡ Ὑ' Ἐξοχότης ἔλαβεν αἰτίαν νὰ παρατηρήσῃ πόσον οἱ ἀνατολικοὶ λαοὶ εἶναι προσκεκολλημένοι εἰς τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς θρησκείας των καὶ πόσον σέβονται τοὺς ὑπουργοὺς αὐτῆς, ἰδιαίτερος δὲ τὸν Πατριάρχην τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸν ὁποῖον ἐθεώρησαν καὶ θεωροῦν ὡς

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

τὸ πρῶτιστον κέντρον τοῦ ἐθνισμοῦ αὐτῶν. Ὁ Σίρ Δούγλας δὲν ἐδίστασε νὰ κηρύξῃ διὰ τοῦ τύπου εἰς τοὺς λαοὺς τῆς Ἀνατολῆς, ὅτι προτροπῇ καὶ ἐνεργείᾳ αὐτοῦ ἐκρημνίζετο ὁ Πατριάρχης, τοῦτο δὲ διῴτι ἐναντιώθη εἰς τὰς ἐν Ἑπτανήσῳ κατὰ τῶν δογμάτων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἐπιθέσεις τοῦ Σίρ Δούγλας.

Τὸν Δούγλας διεδέχετο ὁ Κύριος Μεκέντζης. ἡ Ἀρμοστέια του διήρκεσε ὀλίγον τι πλεον τοῦ ἔτους καὶ τὰ ἔκρη της τελείως ἐξηφανίσθησαν.

Ἐπὶ Σείτῳ ὅστις μετὰ τὸν Μεκέντζην διωρίζετο, ἡ Μ. Βρεταννία ἐπέφερε τὸν πρῶτον κτύπον κατὰ τῆς Προστασίας, διὰ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς Ἐλευθεροτυπίας καὶ τῆς ἑλευθέρας ἐκλογῆς. Ὁ κατὰ τῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἐπιβροῆς τῆς Μ. Βρεταννίας πόλεμος τῆς Προστασίας ἐπὶ Σείτῳ, δὲν ἔγεινε τοσοῦτον καταφανὴς δι' ἐξωτερικῶν συμβάντων ὥς εἰς τὰς παρελθούσας Ἀρμοστείας μὴ μολοντοῦτο αἱ σκανδαλώδεις σκηναὶ τῶν Μερεντιτῶν, τοῦ Παλιοχαγιά καὶ ἄλλαι παραπλήσιαι, δὲν ἔλειψαν καὶ ἐπὶ τῆς Ἀρμοστείας ταύτης νὰ διεγείρωσι βαθεῖαν συναίσθησιν μεταξύ τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς.

Μετὰ τὴν ἀνάκλησιν τοῦ Σείτῳ ἐπαρουσιάζετο ὁ Σίρ Ἑρρίκος Οὐάρδος, τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου θέλει διεγείρει τὴν φρίκην εἰς πᾶσαν Ἑπτανήσιον καὶ Ἑλληνικὴν καρδίαν ἄχρις οὗ ἡ μνήμη τῶν πράξεών του διατηρηθῇ, ἥτις θέλει εἶσθαι ἀνεξάλειπτος. Δὲν ὁμιλῶ ἔνεκα πάθους ἀτομικοῦ. Εἰς ἐμὲ καθὼς ἄτομον, ὁ Κύριος Οὐάρδος ἐνήργησε δικαιοσύνην ἐν περιπτώσει τίνι, καὶ τοῦτο δὲν ἐδίστασα νὰ κηρύξω δημοσίως ἐν τῇ Βουλῇ. Ἀλλὰ ἡ πατρίς μου ἀνατριχιάζει εἰς μόνην τὴν μνείαν τοῦ ὀνόματός του, οἱ δὲ ἐχθροὶ τῆς Μ. Βρεταννίας δὲν ἔλαβον κατὰ τοὺς ἐσχάτους τούτους χρόνους, πιστότερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον

σύμμαχον κατὰ τῆς Βρεταννικῆς ἐν Ἀνατολῇ ἐπιβροῆς, ὅσον τὸν Σίρ Ἑρρίκον Οὐάρδον—Ἐτυράννησε τὴν πατρίδα μου. κατέτρεξεν ἀπανθρώπως τοὺς συμπολίτας μου. ἤλεγξα τὰς τυραννίας του φανερά καὶ κατὰ μέτωπον τόσον διὰ τοῦ τύπου καθὼς ἐν τῇ Βουλῇ, ἀποκαλέσας αὐτὸν Νέρωνα καὶ Καλιγόλαν, εἰς στιγμὴν καθ' ἣν εἰρίσκετο εἰς τὴν μεγαλητέραν παραφορὰν του, εἰς στιγμὴν καθ' ἣν αἱ φυλακαὶ καὶ οἱ ξηροσκόπελοι ἔγεμον ἀπὸ πολιτικούς φίλους μου, τῶν ὁποίων ἡ τύχη μὲ προεσήμαινεν ὅποια ἐμποροῦσε νὰ ᾔῃ καὶ ἡ ἐδική μου· ἀλλὰ τώρα ἐνῷ ἔχω τὴν εὐτυχίαν νὰ ἀπευθύνωμαι πρὸς τὸν Κύριον Γλάδστονα, ὁ δὲ Κύριος Οὐάρδος μακρὰν εὐρίσκεται καὶ οὔτε αὐτὸς δύναται νὰ ὑπερασπισθῇ, οὔτε ἐγὼ νὰ τὸν φοβηθῶ, ὀφείλω νὰ σιωπήσω.

Διηλθον, Μυλὸρδε, λίαν ταχέως τὴν ἱστορίαν τεσσαράκοντα ἐτῶν. ἤγγιξα ἀκροθιγῶς τὰ κυριώτερα αὐτῆς σημεῖα, ἀλλὰ τὰ σημεῖα ταῦτα θέλουν χρησιμεύσει ἵνα τὸ ὀξυδερκὲς βλέμμα τῆς Υ. Ἐξοχότητος ἀνακαλύψῃ σειρὰν λυπηρῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα θέλει θρηνῇ καὶ ἡ καρδία παντὸς γνησίου Ἀγγλου, καὶ πρώτη πασῶν ἡ τῆς Υ. Ε. τὰ ὁποῖα πᾶς τίμιος Ἀγγλος ἀγαπᾷ τὴν πατρίδα του ἠθέληεν ἐπιθυμήσει νὰ μὴ συνέβαινον ποτὲ, καὶ τῶν ὁποίων ἡ ὑπὸ διαφόρους μορφὰς ἐπανάληψις, πρὸς βλάβην τῆς κατὰ τὴν Ἀνατολὴν Ἀγγλικῆς ἐπιβροῆς δὲν δύναται δι' οἰουδήποτε μέσου νὰ ἐμποδισθῇ, ἄχρις οὗ ἡ Προστασία ἐν Ἑπτανήσῳ ὑπάρχει, ἄλλαις λέξεσι, ἄχρις οὗ μικρόνοες πολιτικοί, (καὶ τοιοῦτοι θέλουσιν εἶσθαι πάντοτε οἱ τὴν ἀρμοστείαν ἀναδεχόμενοι) φάντάζονται ἑαυτοὺς, ὥς ἐκ τῆς θέσεως εἰς ἣν διορίζονται, διευθύνοντας, ἡ τοῦλάχιστον οὐχὶ μικρὰν ἐπιβροὴν ἐξασκούντας ἐπὶ

τοῦ μεγάλου Ἀνατολικοῦ ζητήματος. Ἄς μὴ θεωρηθῇ ἡ ἐκφρασίς μου ἀνάρμοστος. Ὅτι οὐδεὶς τῶν μεγάλων πολιτικῶν τῆς Ἀγγλίας θέλει ἀναδεχθῇ ποτὲ τὴν διεύθυνσιν τῆς Προστασίας, ἀναντίρρητον τὸ διαπεραστικὸν δὲ βλέμμα τῆς Υ. Ε. ἐγνώρισεν ἤδη ἐκ τῶν ἀσυγγνώστων πολιτικῶν ἀμαρτημάτων ὅλων τῶν ἀρμοστῶν, πόσον περιορισμένη ἦτον ἡ πολιτικὴ τῶν ἱκανότης.

Θεωροῦντες τὴν Ἀρμοστείαν ὡς πρώτην βαθμίδα πρὸς ἀνάβασιν ὑψηλοτέρων πολιτικῶν ὑπουργημάτων, αἰσθανόμενοι ὅτι ἵνα τοῦτο ἐπιτύχωσι, πρέπει νὰ παραστήσωσιν ἑαυτοὺς ὅσον τὸ δυνατόν μεγάλα πράξαντας, μὴ εὐρίσκοντες σημαντικότητα εἰς τὰ περιστοιχίζοντα αὐτοὺς πράγματα καὶ συμβεβηκότα, τὴν ζητοῦσι εἰς τὸν ἑαυτὸν των, κλίνοντες πάντοτε ἵνα ἐξαπατήσωσι τὴν Κυβερνήσιν των, ὡς πρὸς τὴν ἀληθῆ τῶν πραγμάτων θέσιν. Οὕτω βλέπομεν ὅτι δὲν παρήλθεν Ἀρμοστεία, χωρὶς νὰ διακοδωνίσῃ ἐπανειλημένως τὴν ἐκ μέρους αὐτῆς φροντίδα καὶ ἐνεργητικὴν μέριμναν πρὸς διατήρησιν τῶν δικαιωμάτων τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας! Οὕτω ἀκούομεν μὲ ἐπίμονα ἐπανάληψιν (δεικνύουσαν βεβαίως πολλὰ ὀλίγον σεβασμὸν) τὸ ὄνομα τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας ἀναμιγνύμενον εἰς πᾶσαν ἐκ μέρους τῶν ἀρμοστῶν κατὰ τῶν Ἰονίων ἐπίθεσιν· οὕτω, ἠκούσαμεν ἐπιφόβους δῆθεν διὰ τὰ δικαιώματα τοῦ στέμματος ἀνακαλυφθείσας καὶ ματαιωθείσας συνομωσίας, οὐδετερωθείσας καὶ καταβληθείσας ἐπαναστάσεις! Οὕτω προσεκηρύχθησαν ὑποκινήσεις ξένων αὐλῶν ὅπως διὰ τῶν Ἑπτανησίων ὅπλων (!) ἐν Ἑπτανήσῳ καταβληθῇ καὶ ταπεινωθῇ τῆς Ἀγγλίας ἡ δύναμις (!). Οὕτω πολυεὶς ἀτμόπλοια προσεκλήθη-

σαν ὅπως παρεμποδίσωσι ὑποθετικὰς ἀποβάσεις εἰς τὰς Νήσους ἐκ μέρους τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου!— Ἀλλὰ πρὸς τί νὰ πολυλογῶμεν; εἰς τὸν ἐπὶ τόπου ἤδη ἐρευνῶντα Κύριον Γλάδστωναν δὲν θέλουν φανῇ εἰμὴ γελοῖαι αἱ πρότερον παρὰ τῶν Ἀρμοστῶν διαβιβασθεῖσαι πληροφορίες ἐπὶ τοιούτων ἀντικειμένων. Οἱ ὡς ἦρωες καὶ σωτῆρες τῆς Ἀγγλικῆς Αὐτοκρατορίας ἀποπειραθέντες νὰ παρασταθῶσιν ἀρμοσταί, δὲν θέλουν φανῇ ἐνώπιον τῆς Υ. Ε. εἰμὴ τόσοι Δονκισῶται τοὺς ἀνεμομύλους, ἢ τοὺς πλήρεις οἴνου ἀσχοὺς ὡς ἐχθρικὰ στρατόπεδα προσβάλλοντες. Ἀλλ' ἐν τούτοις ἀπὸ τὰς ἐπιθέσεις τῶν ἀρμοστῶν ἐν Ἑπτανήσῳ δὲν ἔρρευσεν οἶνος ἐξ ἀσκῶν, ἀλλ' αἷμα ἀθῶον, δὲν ἀντήχησαν τριγμοὶ ἀποκοπτομένων σχοινίων, ἢ ξεσχιζομένων πανίων, ἀλλὰ κλαυθοὶ καὶ ὀδυρμοὶ χηρῶν καὶ ὀρφανῶν, οἵτινες ἐφ' ὅλην τὴν Ἀνατολήν ἐφαπλούμενοι, παρέστησαν ἐνώπιον τῶν ἀνατολικῶν λαῶν οὐχὶ πλέον τὴν Προστασίαν, ἀλλὰ αὐτὴν τὴν μεγάλην Βρεττανίαν ἐπιτιθεμένην καὶ τυραννοῦσαν χωρὶς αἰτίαν, χωρὶς σκοπὸν, χωρὶς δικαιολόγησιν μικρὰν καὶ ἀδύνατον κοινωνίαν.

Οὕτως ἡ πολιτικὴ μεγάλου ἔθνους ἀφ' ἑνός, καὶ μικρὰ κοινωνία ἀφ' ἑτέρου, ἐθυσιάσθησαν ἀμφοτέραι ἐνεκα τῆς πολιτικῆς τοῦ ἀτόμου. Τοῦτο θέλει συμβῇ πάντοτε. Ἡ Μεγάλη Βρεττανία δὲν θέλει δυνηθῇ οὐδέποτε οὐ μόνον ὡς πρὸς τὸ Ἴόνιον, ἀλλ' οὐδ' ὡς πρὸς τὸ μέγα Ἀνατολικὸν ζήτημα νὰ λάβῃ θετικὰς πληροφορίες καὶ δὲς εἰπεῖν, νὰ προσανατολισθῇ εἰς αὐτὸ, ἕως οὗ ἡ Προστασία ἐν Ἑπτανήσῳ ὑπάρχει, ἥς ἡ πολιτικὴ εἶναι καὶ ἔσεται ἀείποτε ἰδιαιτέρα καὶ ἀτομική. Ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς Ἀγγλίας ἐν ἀνατολῇ ἐθυσιάσθη

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

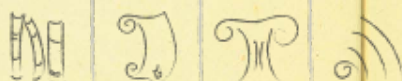
παρά τῆς Προστασίας, ὅτι τὰ Ἀγγλικά ὑπουργεῖα παρεσύρθησαν ὑπὸ τῶν Ἀρμοστῶν εἰς ἀσυγνώστα πολιτικά λάθη, οὐδείς καταλληλότερος πρὸς τοῦτο δικαστὴς τῆς Υ. Ε. ὅτι δὲ καὶ αὐτὸ τὸ Ἀγγλικὸν ἔθνος, ὑπὸ τῆς Προστασίας ἐξαπατούμενον, παρεγνώρισεν οὐ μόνον τὸ Ἑπτανήσιακὸν ζήτημα, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν Ἑπτάνησον, τὸ ἀποδεικνύει ὁ Ἀγγλικὸς τύπος, σοβαρὰ ὄργανα τοῦ ὁποίου ἔφθασαν, πρὸς τοῖς ἄλλοις, νὰ θεωρήσωσι τὴν διακήρυξιν τῆς Ἰονίου Βουλῆς κατὰ τὴν 20 Ἰουνίου. (2 Ἰουλίου) 1857. ὡς σχέσιν ἔχουσαν μὲ τὴν Ἐπανάστασιν τῶν Ἰνδιῶν. (!)

Ἀπαξ μόνον ἡ προστασία ἠδυνήθη νὰ ὁμιλήσῃ τὴν γλώσσαν τῆς ἀληθείας καὶ εἰλικρινείας εἰς τὴν Μεγάλῃν Βρεττανίαν, καὶ τοῦτο συνέβαινε τὴν 10 Ἰουνίου 1857 ὅτε ὁ νῦν ἄρμοστεύων ὑπεστήριζεν ἐν ἀρχῇ τὴν παῦσιν τῆς Προστασίας ἀποδεικνύων ὡς ἀσυμβίβαστον τὴν ὑπαρξίν τῆς καὶ μὲ τὴν πολιτικὴν καὶ τὰ συμφέροντα τῆς Ἀγγλίας καὶ μὲ ἐκεῖνα τῆς Ἑπτανήσου.

Ἐνώπιον τῆς ἐξομολογήσεως ταύτης τῆς Προστασίας ἃς ρίψωμεν διαβατικὸν βλέμμα ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς πολιτικῆς αὐτῆς ἐν Ἑπτανήσῳ, ὡς ἐπράξαμεν τοῦτο καὶ ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς, ἵνα φθάσωμεν μὲ ὀλιγώτερον κίνδυνον λάθους εἰς τὴν λύσιν τοῦ ὁλονὲν ὑποκινουμένου ζητήματος, ἂν δηλονότι δύναται διὰ τροποποιήσεων τοῦ πολιτεύματος νὰ διατηρηθῇ ἡ Προστασία ἀνευ βλάβης τῆς πολιτικῆς γοητείας (prestige) καὶ τῶν συμφερόντων τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας, καὶ τῶν δικαιωμάτων καὶ συμφερόντων τῆς Ἑπτανήσου.

Ζακύνθῳ 23 Δεκεμβρίου 1858 Ε. Ε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ἡ Προστασία κατέναντι τῶν Ἰονίων

Καὶ

Οἱ Ἰόνιοι κατέναντι τῆς Προστασίας

Ἀπὸ τὰ 1817 μέχρι τοῦ 1857.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἐγράφησαν ἤδη Μίλντνὰ πολλὰ, ἠδύναντο νὰ γροφῶσιν πολλὰ περισσότερα, δὲν θέλω ἐπικαλεσθῇ ὁμῶς τὴν προσοχὴν Σας εἰμὴ ἐπὶ ὀλίγων.

Παρατρέχω τὴν ἐξιστόρησιν τῶν βιαιοπραγιῶν τοῦ Σίρ Θωμᾶ Μαιτλάνδου πρὸς ἐπιβολὴν τοῦ παρ' αὐτοῦ ἐτοιμασθέντος συνταγματικοῦ Χάρτου.

Ἡ Εὐρώπῃ ἐπληροφορήθη μετ' ἐκπλήξεως τὰς βιαιοπραγίας ταύτας, ἐγὼ δὲ καθὼς Ἕλληνα καὶ Ἴόνιον δὲν δύναμαι νὰ παρασιωπήσω τὰ ἐπόμενα δύο γεγονότα οὐ μικρὰν ἱκανοποίησιν ἔθνικὴν δίδοντα, ὡς πρὸς τὴν τότε ἀντιταχθεῖσαν παρὰ τῶν Ἰονίων διαγωγὴν.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Ὁ Σίρ Μαίτλανδ ὑπεχρεώθη, ἵνα ἐπιτύχῃ τοὺς σκο-
ποὺς του, νὰ διαλύσῃ τὴν ἐν Ἐπτανήσῳ τότε ὑφι-
σταμένην καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ὡς νόμιμον ἀ-
ναγνωρισθεῖσαν κυβέρνησιν, ἀποπέμπων τοὺς Γερου-
σιαστάς, καὶ διὰ προκηρύξεως (22 Μαΐου 1816)
χαρακτηρίζων αὐτοὺς ὡς ἀνικάνους καὶ διεφθαρμέ-
νους (inetti e corrotti) ἔθετεν ἐπὶ κεφαλῆς πάσης κυ-
βερνητικῆς καὶ διοικητικῆς διαχειρίσεως τῶν Νήσων
στρατιωτικοὺς Ἀγγλοὺς. Μόλα δὲ τὰ εἰς διαθεσίντου
υπάρχοντα καὶ εἰς ἐνέργειαν τεθέντα μέσα, δὲν ἡδυνή-
θη νὰ ἐπιτύχῃ τὸν ἀριθμὸν τεσσαράκοντα ἀτόμων
πρὸς καταρτισμὸν τῆς δέθεν συντακτικῆς συνελύσε-
ως του, ἀλλὰ ἐβιάσθη νὰ παραισάξῃ ἀφ' ἐνὸς τινὰ ὅ-
στις δὲν εἶχεν εἰσέτι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλογέως, καὶ ἀφ'
ἐτέρου ἀλλοδαπὸν ὅστις ψηφίσας τὸν διὰ τὴν Ἐπτάν-
νησον διοριζόμενον χάρτην, ἐπολιτογράφετο ἀργό-
τερα Ἐπτανήσιος δι' ἐπὶ τούτου Νόμου.

Μόνα τὰ δύο ταῦτα γεγονότα ἀρκοῦσιν νὰ μαρτυ-
ρήσωσιν ἕκτοτε ἂν ὁ Ἰόνιος Λαὸς εἶναι, καθὼς παρὰ
τῆς Προστασίας ἐχαρακτηρίσθη, Λαὸς ἀπολίτευτος
καὶ ἀνάξιος ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας καὶ νὰ δεί-
ξωσιν εἰς τὴν Μ. Βρεταννίαν πόσον ἡ Προστασία
τὴν ἠπάτησε, δοῦσα εἰς αὐτὴν νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἡ Ἐ-
πτάνησος δὲν ἐδύνατο καταλληλοτέρως νὰ κυβερνη-
θῇ εἰμὴ διὰ τοῦ ἐπιβληθέντος Χάρτου τῶν 1817.

Εἰς στιγμὴν καθ' ἣν ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ προετοι-
μάζετο διὰ τὸν ἀγῶνα τῶν 1821 ἡ φυλὴ αὕτη,
καὶ ἰδίως ὁ Ἐπτανήσιος δὲν ἡδύνατο εἰμὴ νὰ στρέ-
ψῃ τοὺς πόθους καὶ τὰς ἐλπίδας του κυρίως πρὸς
τὸ Ἀγγλικὸν ἐκεῖνο ἔθνος, τὸ ὁποῖον πρὸ αἰώνων
κέχτηται πλέον τὴν δόξαν νὰ παρουσιάζεται ἐν τῇ
δυνάμει του σταθερὸς πρόμαχος τῆς ἐλευθερίας καὶ
τοῦ πολιτισμοῦ. Τὴν φυσικὴν ταύτην τάσιν τοῦ Ἑλ-

λήνος ἐν Ἐπτανήσῳ πρὸς τὸ Ἀγγλικὸν ἔθνος ἔτι
μᾶλλον ἐνίσχυνεν ἡ σύστασις συμπολίτου μας τοῦ
ὁποῖου τὸ ὄνομα ἐν τῇ ζωῇ του παρὰ τῶν Πανελ-
λήνων, ἰδίως δὲ παρὰ τῶν Ἰονίων, μετὰ σεβασμοῦ
πάντοτε ἐπροφέρθη, καὶ τοῦ ὁποῖου ὁ τάφος ὑπενθυ-
μίζων τὸν ἔθνικόν μάρτυρα Κυβερνήτην, ἀποκαθι-
στὰ ἱερὰν διὰ τοὺς ὁμοεθνεῖς του πᾶσαν παραγγε-
λίαν τοῦ Ἰωάννου Καποδιστρίου.

... «Godete, Signori, della felicità di travagliare alla
»ristaurazione della nostra madre patria. Noi non
»apprendiamo ad amarla teneramente che quando vi-
»viamo, in essa e per essa.

»Una Nazione Grande e florida tanto per le sue is-
»tituzioni liberali che per la sua potenza, degna gui-
»darvi in questa bella carriera. Meritate la sua con-
»fidenza e la sua stima, e voi assicurerete ai vostri
»figli il più glorioso retaggio» ; . . .

Οὕτως ἔγραφεν εἰς τοὺς συμπολίτας του ὁ Μέγας
τῆς Ἐπτανήσου πολίτης διαβιβάζων πρὸς τὴν Ἰό-
νιον Γερουσίαν ἀντίτυπον τῆς ἐν Παρισίοις συν-
θήκης τῶν 1815, ἣν καθὸ πληρεξούσιος τῆς Ῥωσ-
σίας συνυπέγραφεν.

Τὴν πρὸς τὸ Ἀγγλικὸν ἔθνος συμπάθειαν τοῦ Ἑλ-
λήνος ἐν Ἐπτανήσῳ, τὴν σύστασιν τοῦ Καποδιστρίου
πρὸς διατήρησιν τῆς συμπαθείας ταύτης «ὡς εὖ-
τυχῇ συνέργειαν πρὸς ἀνέγερσιν τῆς Μη-
τρός πατρίδος» οὐδαμῶς ἐνίσχυσεν βεβαίως ἡ
διαγωγὴ τοῦ Σίρ Μαίτλανδου καὶ ἡ ἐπιβολὴ τοῦ
Χάρτου τῶν 1817. Μόλοντοῦτο ὁ φύσει ὀξύδερκῆς Ἰό-
νιος συνησθάνθη ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ συγχῆσῃ τὸν Μάι-
τλανδ μετὰ τοῦ Ἀγγλικοῦ ἔθνους, οὔτε τὴν Προ-
στασίαν μετὰ τῆς Μ. Βρεττανίας. Ἐφερε τὴν πεποί-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

θῆσιν, ὡς ἐξακολουθεῖ νὰ τὴν φέρῃ ἀκόμη, μὲλα τὰ παθήματα 40 ἔτων, ὅτι ἡ Μ. Βρεταννία μὲν ἐ-
γνώριζε τὴν ἀληθῆ τῶν πραγμάτων θέσιν ἐν Ἑπτανή-
σῳ θέλει εἶσθαι ὁ πρῶτος σύμμαχος τοῦ Ἑπτανη-
σίου κατὰ τῆς Προστασίας. Τοῦτο καλῶς ἐννοοῦσα
καὶ ἡ Προστασία αὕτη, ὅλας τὰς προσπάθειάς της
συνεχέντρωσεν ἵνα παρεμποδίσῃ τὴν διαφώτισιν τῆς
Μ. Βρεταννίας, ἀφ' ἑνὸς μὲν αὐθαιρέτως καταδι-
ώκουσα πάντα Ἑπτανήσιον ἀποπειρώμενον ἵνα τοὺς
γογγυσμοὺς τῆς πατρίδος του μέχρι Ἀγγλίας δια-
βιβάσῃ, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀποπειρωμένη ἵνα καὶ εἰς
τὴν κυβέρνησιν καὶ τὴν κοινὴν γνώμην ἐν Ἀγγλίᾳ
τὰ Ἰονικὰ πράγματα παραμεμορφωμένα παραστήσῃ.
Ἰδοὺ ἡ ἀρχὴ τοῦ πεισματώδους κατὰ τῆς Ἑπτα-
νήσου πολέμου τῆς Προστασίας, ἰσοδυναμοῦντος
μὲ πόλεμον κατὰ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς ἀληθείας,
καὶ τῆς πρὸς τὴν Ἀγγλίαν πεποιθήσεως τοῦ Ἑ-
πτανησίου.

Πρῶτον θυμὰ τῆς πάλης ταύτης ἐγένετο ὁ Ἄν-
τώνιος Μαρτινέγκος. — Ὁ Ζακύνθιος οὗτος πολίτης
ἄλλο ἀμάρτημα δὲν ἔφερεν εἰμὴ τὴν ἀπέναντι τῶν
ἐπανελημένων προσκλήσεων καὶ παρακλήσεων τοῦ
Σίρ Μαίτλανδου ἀποποιήσιν του εἰς τὸ νὰ συμπράξῃ
διὰ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ Χάρτου τῶν 1817.

Ἰδιώτευσεν ὁ Μαρτινέγκος μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν
τοῦ χάρτου, ἀλλ' ἦτον ἄνθρωπος ἐπιρροῆς μεγάλης
εἰς τὴν πατρίδα του. Ἡ ἐξόντωσίς του ἐθεωρήθη ἀνα-
γκαία καὶ πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς περιφρονηθείσης
ἀγερωχίας τοῦ δεσπότη διὰ τὴν ἄρνησιν συμπρά-
ξεως, καὶ πρὸς παρεμπόδισιν ὑποπτευομένης, ὡς ἐκ
τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ Μαρτινέγκου ἀπὸ τὰ πράγ-
ματα, ἀποτάξεως αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἀγγλίαν, καὶ
πρὸς περιστολὴν παντὸς ἄλλοθεν ἐνδεχομένου κατὰ

τῆς διαγωγῆς τῆς Προστασίας παραπόνου. Πολε-
μικὴ Φρεγάτα τῆς Αὐτοῦ Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς
Ἀγγλίας πέμπεται εἰς Ζάκυνθον. Ὁ Μαρτινέγκος
συλλαμβάνεται, ἐντὸς αὐτῆς ἐπιβιβάζεται, ἄγεται εἰς
Κέρκυραν κατηγορία συνομωσίας κινεῖται, κατ' αὐτοῦ
καὶ ἐνῶ Νόμος, ὅπως κατηγορία ἐνώπιον τῶν δικα-
στηρίων κατὰ τοῦ Μαρτινέγκου δοθῇ, δὲν ὑπῆρχεν,
ἡ κατηγορία ὅμως δίδεται, ὁ δὲ πρὸς ἐξουσιοδό-
τησιν αὐτῆς Νόμος συντάσσεται μετὰ τὴν παρου-
σίᾳσιν αὐτῆς.

Ὁ Μαρτινέγκος καταδικάζεται, κλείεται εἰς τὸ
φρούριον τῆς Λευκάδος. Θετὸς υἱὸς αὐτοῦ μετα-
βαίνει εἰς Ἀγγλίαν, ἐπιβάλλει ἡ Ἀγγλία εἰς τὴν
Προστασίαν τὴν χαριτοδοσίαν ὑπὲρ τοῦ Μαρτινέ-
γκου. Ὁ Μαρτινέγκος ἐλευθεροῦται τῶν δεσμῶν του
ἵνα ἐξορισθῇ τοῦ Κράτους, καὶ ἐπανεῖλθῃ ἀργότερα εἰς
τὴν οἰκίαν του παράφρων!

Ὀλίγον μετὰ τὴν κράτησιν τοῦ Μαρτινέγκου συλ-
λαμβάνονται διάφοροι Ζακύνθιοι, θεωρούμενοι πι-
στοὶ φίλοι αὐτοῦ, μεταφέρονται εἰς Κέρκυραν,
κλείονται διὰ πολλοὺς κατὰ συνέχειαν μῆνας
ἐντὸς τῶν φρουρίων χωρὶς νὰ δικασθῶσι καὶ ἀρ-
γότερα ἀπολύονται ὑπὸ ἐγγυήσεις, ἢ ὠρισμένας ἐκ-
τόπισεις.

Ὁ Ἑπτανήσιος ὅμως δὲν πτοεῖται. Ὁ Μαίτλανδ
ἀποπειρᾶται ἵνα συλλέξῃ ὑπογραφὰς πρὸς ἀπόδειξιν
δῆθεν τῆς εὐχαριστήσεως τοῦ τόπου εἰς τὸ ἐπιβληθὲν
σύστημα. Ὁ Ἰόνιος ἀποπειρᾶται καὶ αὐτὸς, ἵνα τὴν
κατὰ τοῦ συστήματος ἀποστροφὴν του μέχρις Ἀγ-
γλίας διαβιβάσῃ. Ἀναφορὰ ὑποκινεῖται εἰς Ζάκυν-
θον πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα τῆς Μ. Β. ἀλλὰ ἡ
ἀναφορὰ αὕτη μὲν ὑπὸ 32 ὑπεγράφητο, ἡ ἀστυ-
νομία τὴν ἀνεκάλυπτε. Φυλακίζονται ὅλοι οἱ εἰς αὐ-

τὴν υπογεγραμμένοι. Οἱ ὡς ὑποκινηταὶ αὐτῆς θεωρηθέντες κλείονται εἰς τὰ φρούρια τῆς Κερκύρας διὰ ὀκτὼ Μήνας, ἔπειτα ἐξορίζονται ἐπὶ τρία ἔτη. Ἄξιον δὲ σημειώσεως εἶναι ὅτι τινὲς τῶν υπογραψάντων τὴν ἀναφορὰν ταύτην ἦσαν ἐν τέλει καὶ ὑπάλληλοι. Εἰς ἐξ αὐτῶν (ὁ Κύριος Ἀναστάσιος Φλαμπουριάδης) μέλος τῆς Βουλῆς, διὰ Βουλευτικῆς πράξεως, παρὰ τοῦ Ἀρμοστοῦ ὑπαγορευθείσης, ἀπεβλήθη τῆς ἡδὴ συνεδριάζουσας Συνελεύσεως, ἵνα καὶ αὐτὸς κλεισθῇ εἰς τὸ φρούριον καὶ ἔπειτα ἐξορισθῇ.

Ἐπισυνάπτω Μυλὸρδ, ἀντίγραφον τῆς ἀναφορᾶς ταύτης, (α) ἀναγνώσατέ το, παρακαλῶ, εἶναι τὸ πρῶτον ἔγγραφον τὸ ὁποῖον ἡ Ἐπτάνησος ἀπεπειράτο νὰ διαβιβάσῃ εἰς Ἀγγλίαν ἐπικαλουμένη τὴν βοήθειάν της κατὰ τῆς Προστασίας. Ἄς κρίνῃ δὲ ἡ Υ.Ε. πῶς πρέπει νὰ χαρακτηρισθῇ Κυβέρνησις τοιαύτα τολμήσασα, κατὰ πολιτῶν τοιοῦτον ἔγγραφον ἀποπειραθέντων ὑπὲρ τῆς πατρίδος των ν' ἀπευθύνωσι εἰς Ἀγγλίαν!

Μόλην τὴν ἀποτυχίαν τῆς πρώτης ἀποείρας, ἐνῶ ἀκόμη κλεισμένοι εἰς τὰ φρούρια τῆς Κερκύρας οἱ τὴν ἀναφορὰν ταύτην υπογράψαντες εὐρίσκοντο, δευτέρᾳ ἀναφορᾷ ὁμοίᾳ τῆς πρώτης ἐν Ζακύνθῳ σχεδιάζεται. Προσεκτικώτεροι οἱ πολῖται γενόμενοι, κατορθώνουσι ἵνα υπογράψωσι ἑκατοντάδες πολλαὶ εἰς τὴν δευτέραν ταύτην ἀναφορὰν, χωρὶς ἡ ἀστυνομία νὰ ἐννοήσῃ. Δύω τῶν υπογραψάντων τὴν παρουσιάζουσι εἰς τὸν Τοποτηρητὴν τοῦ Ἀρμοστοῦ, ὅστις τοὺς προσκαλεῖ νὰ τὴν ἀποσύρῳσιν, ἢ ἀλλέως ἀντὶ τῆς ἀναφορᾶς ἤθελε πέμψῃ αὐτοὺς ἀμέσως σιδηροδυσμίου εἰς Κέρκυραν. Τὸ δεύτερον ἐγένετο.

(α) Ἰδε τὸ ἔγγραφον τοῦτο εἰς τὸ τέλος

Αἱ ἀναφοραὶ αὗται διεβιβάζοντο εἰς Ἀγγλίαν;

Οἱ Ἴόνιοι δὲν γινώσκουσιν ἄλλο μετὰ θετικότητος εἰμὴ ὅτι ὅλα τὰ κινήματα ταῦτα ἐχαρακτηρίζοντο ὡς ὑποκινήσεις Ῥωσικαί, οἱ δὲ Ἐπτανήσιοι οἱ ἀποτολμοῦντες ἵνα ὑπὲρ τῆς πατρίδος των πρὸς τὴν Μ. Βρεττανίαν κατὰ τῆς Προστασίας ἀποτανθῶσιν, ἐσυκοφαντήθησαν ὡς πράκτορες Ῥῶσσοι καὶ ὡς τοιοῦτοι κατεδιώχθησαν, χαρακτηρισμὸς ὅστις δὲν ἐξέλειψεν εἰμὴ κατὰ τὴν ἐνεστῶσαν Ἀρμοστείαν.

Δὲν σκοπεύω, Μυλὸρδ, νὰ θέσω τὴν ὑπομονὴν Σας εἰς τὴν σκληρὰν δομικὴν τῆς κατὰ σειρὰν ἐξιστορήσεως τῶν ἀποπειρῶν τῶν Ἰονίων ὅπως κατορθώσωσιν ἵνα ἡ κατὰ τῆς Προστασίας φωνὴ των μέχρις Ἀγγλίας διαβιβάσθῃ, καὶ τῶν ἐπιθέσεων τῆς Προστασίας ὅπως τοῦτο παρεμποδίσῃ. Ἀρκεῖ μοι νὰ σημειώσω ὅτι ὅσον ἡ ἐπίθεσις ἐκ μέρους τῆς Προστασίας ἠϋξανε, τόσῳ μᾶλλον ὁ ζήλος τῶν Ἐπτανησίων ἐπερίσσευε, τόσῳ μᾶλλον ἡ πεποίθησις των ἐκραταιοῦτο ὅτι ἔρκει νὰ γίνῃ γνωστὴ τῶν πραγμάτων ἡ θέσις εἰς Ἀγγλίαν, ὅπως ἡ Ἐπτάνησος εἰς τὸ πείσμα τῆς Προστασίας δικαιωθῇ.—Ἡ πίσις τῆς κοινῆς γνώμης ὑπῆρξε τοιαύτη, ὥστε καίτοι οἱ Βουλευταὶ ἐξελέγοντο ὑπὸ τοῦ Ἀρμοστοῦ διὰ τοῦ διπλοῦ καταλόγου τοῦ προκαταρκτικοῦ Συμβουλίου μᾶλλον τοῦτο πλειοψηφία Βουλευτικὴ ὑπὲρ τῆς Προστασίας δυσκόλως ἐσχηματίζετο. Καὶ ἡ Δ'. καὶ ἡ Ε'. καὶ ἡ ΣΤ'. Βουλὴ διελύοντο μὴ δυναμένων τῶν Ἀρμοστῶν νὰ συμβαδίσωσι μετ' αὐτῶν.

Ἡ Ζ'. Βουλὴ ἐσυγκροτεῖτο καὶ εἰργάζετο ἐν μέσῳ ἐξοριῶν Λαϊκῶν τε καὶ Ἰερωμένων, ἀπειλῶν καὶ προετοιμασιῶν πρὸς κήρυξιν στρατοδικειῶν, παρεμποδίσεως πάσης Ἐφημερίδος φυλλαδίου ἢ βιβλίου, αὐτῶν τῶν Ἀγγλικῶν μὴ ἐξαιρουμένων, τὰ ὁ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ποῖα τυχὸν τί παρὶ Ἑπτανησιακῶν περιελάμβανον.

Διὰ τῶν ὑπὲρ τοῦ διέποντος συστήματος ἐκφράσεων καὶ προσφωνήσεων τῆς Βουλῆς ταύτης ἡ Προστασία ἀπεπειράθη νὰ δείξῃ καὶ πάλιν τὴν δῆθεν ὑπὲρ αὐτῆς συγκατάθεσιν τῆς Ἑπτανήσου· ἀλλὰ τὸ παιγνίδιον δὲν ἐδύνατο πλέον νὰ καλυφθῇ. Ἐπῆλθε πλέον καιρὸς καθ' ὃν ἡ Μ. Βρεττανία ὤφειλε νὰ γνωρίσῃ ἐν μέρει τὴν ἀληθῆ τῶν πραγμάτων ἐν Ἑπτανήσῳ θέσιν καὶ νὰ συναισθανθῇ πόσον παρὰ τῆς Προστασίας ἐξηπατήθη. Ἡ κατὰ τὰ 1839 καὶ 1840. κορυφωθείσα πρὸς τὴν Ἀγγλίαν κατὰ τῆς Προστασίας ἐκφρασις τῶν Νήσων, αἱ πολυπληθεῖς ὑπὸ χιλιάδων ὑπογραφῶν καλυφθεῖσαι ἀναφοραί, ἡ προσωπικὴ εἰς Λονδῖνον μετάβασις τοῦ Κ. Μουστοξύδου ἐκ Κερκύρας, τοῦ Κ. Γαήτα ἐκ Ζακύνθου, τοῦ Κ. Πηνιατόρου ἐκ Κεφαλληνίας, δὲν ἠδύναντο πλέον, ὡς ὑποκινήσεις ἢ ραδιουργίαι Ῥωσικαὶ νὰ πιστευθῶσιν ἐν Ἀγγλίᾳ, καίτοι ὡς τοιαῦται παρὰ τῆς Προστασίας κατὰ τὸ σύννηδες παριστάνοντο. Ὅκτῳ ἔτη ἐχρησιάσθησαν ἔκτοτε νὰ παρέλθωσιν, ὅμως ἡ ἀλήθεια καίτοι ἀργὰ ἐπὶ τέλους ἐθρήμβυσεν. Ἡ διάδοχος τῆς Ζ. Βουλῆς, ἡ Η'. ἐπροσκαλεῖτο πρὸς παραδοχὴν τῶν συνταγματικῶν Μεταρρυθμίσεων τῶν 1848 καὶ 1849.

Εἰς τὸ πείσμα τῆς Προστασίας ἡ Ἀγγλία προτείνει τὴν ἐλευθεροτυπίαν καὶ ἐλευθέραν ἐκλογὴν. Ἡ Προστασία ὑποχρεουμένη νὰ ὑποχωρήσῃ ἀποπειράται νὰ περιορίσῃ καὶ, ὅσον τὸ δυνατόν, τὰ νέα πολιτικὰ δικαιώματα παρεισάγουσα εἰς τὰς ὑπὸ τῆς Μ. Βρεταννίας ἀρχῇθεν διαβιβάσθεις ρήτρας, νέας διατάξεις πείθουσα τὴν Ἀγγλίαν περὶ τῆς δῆθεν ἀνάγκης αὐτῶν. Οὕτως ὡς ὅρος τὸν παραχωρουμένων πολιτικῶν δικαιωμάτων ἐτέθη ἡ πρὸς τὸν

Ἀρμოსτὴν παραχώρησις ἵνα αὐτὸς κατ' εὐθείαν ἐκλέγῃ καὶ σχηματίζῃ εἰς τὸ ἐξῆς τὴν Γερουσίαν, καὶ τὸ ἀμετακίνητον τῆς μισθοδοσίας του καὶ τῆς Στρατιωτικῆς ἐπιχορηγήσεως. Ἀλλ' ὅπως ποτ' ἂν ἦ, ἡ ἐλευθεροτυπία καὶ ἐλευθέρᾳ ἐκλογὴ καθιεροῦτο. — Ὅποια προηγούμενα, ὅποιον ἐνεστὸς ἐμελλε νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐλευθέρου τύπου ἀφ' ἐνός, καὶ τῆς ἐκλεχθισμένης ἀντιπροσωπείας ἀφ' ἑτέρου; Ἐπιτρέψατέ μοι Μυλὸρδ βραχείας ἐπὶ τούτου ἐκφράσεις.

Ἀντιπροσωπικὸν σύστημα μετὰ ἑτερογενεῶς σώματος παριστάνοντος συνάμα τὴν ἄνω Βουλὴν καὶ ὑπουργεῖον ἀνεύθυνον· ἄνω δὲ ἀμφοτέρων ὁ Ἀρμოსτὴς συγκεντρώνων εἰς ἑαυτὸν πᾶσαν ἐξουσίαν, αὐτῆς τῆς δικαστικῆς μὴ ἐξαιρουμένης. — Διαχειρίσις τοῦ δημοσίου πλούτου ἐπὶ τριακονταετίαν ἀνευ λογοδοσίας. Ἐκατοντάδες χιλιάδων Λιτρῶν Στερληνῶν δαπανηθεισῶν εἴτε εἰς κατεδάφησιν φρουρίων περὶ τῆς διατηρήσεως τῶν ὁποίων ῥητῶς ἡ συνθήκη τῶν Παρισίων ἐπρονόει (ἄρθρον 5'. τῆς Συνθήκης) — εἴτε πρὸς ἀνέγερσιν νέων, ἀσκόπων καὶ περιττῶν διὰ τοὺς Ἰονίους, τὰ ὅποια αὐτοὶ προθύμως ἠθέλον κατεδαφίσαι, — εἴτε πρὸς ἐπίτευξιν ἄλλων οὐχὶ βεβαίως Εὐρωπαϊκῶν ἢ Ἰονίων, ἢ Βρεταννικῶν σκοπῶν. Ἡ ἀπέναντι ὅλων τῶν δαπανῶν τούτων κατανάλωσις ἐπὶ τῆς Ἀρμოსτείας Δούγλας τοῦ παρὰ τοῦ Λόρδου Νούγεντ ἀφεθέντος περισσεύματος εἰς τὸ ταμεῖον 600 περίπου χιλιάδων ταλλήρων καὶ ἡ ἔκτοτε ἐναρξίς τοῦ μετὰ ταῦτα υπερόγκου χρέους. Σύστημα φορολογικὸν λίαν δυσανάλογον οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐπαχθέστερον παντός ἄλλου ἐν Εὐρώπῃ — Γεωργία, ἐμπόριον, βιομηχανία, ἐγκαταλελειμένα οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ αἱ ὑπὲρ αὐτῶν ἐνδεχόμεναι ἀ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

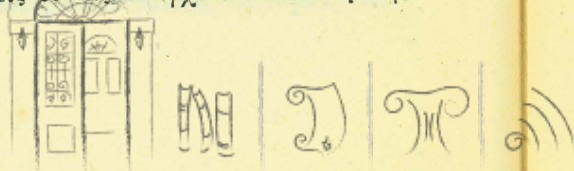
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

πόπειραι τῶν ιδιωτῶν παρεμποδιζόμεναι ὑπὸ ἀλλοχότων Νόμων, ἐν παραβάσει δὲ καὶ τῶν οἰωνόηποτε ὑφισταμένων νόμων, παραχώρησις ἀποκλειστικῶν προνομίων εἰς ξένα πρὸς φυγάδουσιν τῶν ἐγχωρίων κεφαλαίων.—Ἡ τήρησις τῆς ἀξιοπρεπείας τῆς θρησκείας τοῦ τόπου παραμεληθεῖσα, προσβολαὶ κατ' αὐτῆς ἐπιφερθεῖσαι.—Ἡ δημοσία ἐκπαίδευσις εἰς ἐντελῆ παραλυσίαν εἰς τόπον ὅπου τὸ Ἀγγλικὸν ἔθνος διὰ τοῦ Λόρδου Γουίλφορδ (τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα οὐδεὶς τῶν ὡς ἀχαρίστων χαρακτηριζομένων Ἑπτανησίων προφέρει χωρὶς νὰ προτάξῃ τὸ ἐπίθετον τοῦ ἀειμνήστου) ἀκαδημίαν συσταῖνον προητοίμαζεν καθηγητὰς καὶ Ὑπουργοὺς πρὸς καταρτισμὸν Πανεπιστημίου καὶ Κυβερνήσεως ἐν ἑλευθέρα Ἑλλάδι καὶ ὅπου μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀειμνήστου ἡ Προστασία—τὸ βλέπετε ἤδη Μυλὸρδ—παρέλυσεν καὶ αὐτὰ τὰ προκαταρκτικὰ σχολεῖα. Ἡ ἐθνικὴ γλῶσσα παρηγκονισμένη τῶν δημοσίων, καίτοι ρητὴ διάταξις αὐτοῦ τοῦ Μαϊτλανδίου Χάρτου περὶ τούτου πρὸ τριακονταετίας ἐπρονόει, ἐπὶ πάσι δὲ τούτοις ἐπὶ τριακονταετίαν αὐθαίρετοι παραβιάσεις τοῦ οἰκιακοῦ ἀσύλου, τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας, τῆς περιουσίας, τῆς ζωῆς καὶ τῆς τιμῆς τῶν Ἰονίων, ἰδοὺ ἐπὶ ποίας καταστάσεως πραγμάτων ἐπροσκαλεῖτο ὁ Ἰόνιος τύπος ἵνα μετὰ πολυετῆ δεσποτικὴν δέσμευσιν ἐλευθέρως συζητήσῃ. Εἶναι θαῦμα ἂν ἡ Ἰόνιος δημοσιογραφία μετὰ τὰ προηγούμενα ταῦτα, πρῶτην φωνὴν ἀφῆκε τὴν φωνὴν τῆς πατριωτικῆς ἀγανακτήσεως;—Καὶ ὅμως ἡ Προστασία ἐλάμβανε τὸ θάρρος νὰ κατηγορήσῃ ἐνώπιον τῆς Ἀγγλίας τὴν τότε ἔκφρασιν τοῦ Ἰονίου τύπου ὡς θρασεῖαν καὶ παράτολμον, μὴ δυνάμενη δὲ τὰς πράξεις δι' αὐτὴν ἐλέγχου νὰ ἀναιρέσῃ,

ἢ δικαιολογήσῃ, κατέφευγεν εἰς τὴν συκοφαντίαν ὅτι ὁ Ἰόνιος τύπος προσέβαλλε τὸ ἱερὸν πρόσωπον τῆς Α. Β. Μεγαλειότητος καὶ ἐξυβρίζε τὸ Ἀγγλικὸν ἔθνος! συκοφαντία ἣτις δυστυχῶς ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπιστεβέτο, ἂν καὶ τὰ πράγματα θριαμβευτικῶς τὴν ἀνῆρουν.

Πλὴν τοῦτο δὲν ἦτο τὸ ὅλον.

Ὁ Ἰόνιος τύπος ἐπροσκαλεῖτο ἐλευθέρως νὰ συζητήσῃ καὶ ἀποφανθῇ περὶ τῶν πατρίων ἐνῶ μετὰ δισχιλίων ἐτῶν ἐθνικοῦ μαρτυρίου ἀπέναντι τῶν ἀκτῶν τῶν ἡμετέρων Νήσων, Ἑλληνικὸν Βασίλειον, τῇ συμπράξει καὶ τῆς Μ. Βρεταννίας, ἀνεγείρετο ὑπὲρ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ὁποίου ὁ ἑπτανήσιος καὶ περιουσίαν καὶ ζωὴν προσέφερον ὅπως καὶ αὐτὸς σὺν αὐτῷ τὴν ἐθνικὴν του ὑπαρξίν ἀναλάβῃ καὶ τὰς ὑπὲρ τοῦ πολιτισμοῦ διακοπεῖσας προσπάθειας τῶν προγόνων του ἐξακολουθήσῃ.—Εἶναι θαῦμα ἂν ὁ ἑπτανήσιος τύπος ὅτε μὲν ἰσχυρότερον ὅτε δὲ ταπεινότερον, ἀλλὰ πάντοτε σύμφωνος πανταχόθεν ἀνύψωσεν τὴν φωνὴν ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως;—Καὶ ὅμως ἡ Προστασία ἐλάμβανε τὸ θάρρος ἵνα τὸ τοιοῦτον ὡς στασιαστικὸν κίνημα χαρακτηρίσῃ, ὡς τοιοῦτον τὸ καταδιώξῃ καὶ ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἐκείνης Ἀρμοστείας τοῦ Λόρδου Σείτωνος ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἡ Μ. Βρεταννία τὴν ἐλευθεροτυπίαν παρεχάσκει, ἡ Προστασία ἐξορίζει τοὺς Δημοσιογράφους Ζερβὸν καὶ Μομφερράτον οἵτινες καθαρώτερα τῶν ἄλλων τὴν περὶ παύσεως τῆς Προστασίας φωνὴν ἀνύψωσαν. Ἄν αἱ προλαβοῦσαι πρὸς τὴν Ἀγγλίαν κατὰ τῆς Προστασίας περὶ συνταγματικῶν Μεταρρυθμίσεων ἀποτάσεις τῶν Ἰονίων, ὡς στασιαστικὰ κινήματα ὡς ῥωσικαὶ ὑποκινήσεις ἐχρωματίσθησαν, καὶ αὐθαίρετως κατεδιώχθησαν, πολὺ περισσότερον, φυσικῶ

τῷ λόγῳ, ἔπρεπε νὰ συμβῇ τοῦτο ἐνώπιον τῆς περὶ παύσεως τῆς Προστασίας ἀνεγειρομένης φωνῆς. Ὁ ἔχων ἀδικον οὐδέποτε συγχωρεῖ καὶ ἡ Προστασία συνειδυῖα τῶν πρὸς τὴν Ἑπτάνησον ἀδικημάτων τῆς, ἐθεώρησε τὴν περὶ παύσεως αὐτῆς φωνὴν τοῦ ἐπτανησίου ὡς ἀποτέλεσμα ἀγανακτήσεως κατὰ τοῦ ὑφισταμένου εἰσέτι παρελθόντος, λησμονοῦσα ὅτι τὸ κατὰ τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ ἐνεστώτος παράπονον ἡδύνατο νὰ ἐκλείψῃ καὶ μῶλον τοῦτο ἡ ὑπὲρ τῆς Ἐκδοσεως φωνὴ οὐχὶ ὀλιγότερον ἰσχυρὰ ἤθελεν ἀνυψωθῇ, λησμονοῦσα ὅτι ἡ κατὰ τῆς ξένης κυριαρχίας ἀντίδρασις τοῦ Ἑπτανησίου καὶ τοῦ Ἑλληνος ἐν γένει δὲν ἐξέλειψεν οὐδέποτε ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς Ῥωμαϊκῆς κατακτήσεως, λησμονοῦσα ἐπὶ τέλους ὅτι ἡ ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως ἀπαίτησις ὥφειλεν ἔτι μᾶλλον ἰσχυρὰ νὰ ἀνυψωθῇ, ὡς ἤδη ἀνυψοῦται, ἐν στιγμῇ καθ' ἣν τῆς Ἑλλάδος τὸ ὄνομα ἐπὶ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Χάρτου καὶ πάλιν ἀναφαίνεται.

Ἡ ἐπὶ τοῦ Κ. Οὐάρδου ἐκλεχθεῖσα πρώτη ἐλευθέρα Βουλὴ (ἡ Θ') συνήρχετο τὸ πρῶτον δύω ἔτη μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς ἐλευθεροτυπίας. Παρίστατο ἤδη ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ταύτης τὸ αὐτὸ θέαμα τὸ ὁποῖον καὶ ἐνώπιον τοῦ τύπου πρὸ δύω ἑτῶν. Ἀλλὰ παρίσταντο ὡς ἐπίμετρον αἱ φρικώδεις σκηναὶ τῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ στρατοδικείων τοῦ 1849.

Εἶναι θαῦμα ἂν ἡ Βουλὴ αὕτη δὲν ἑμιμήθη τὰς παρελθούσας τοῦ προκαταρχτικοῦ Συμβουλίου εἰς τὴν πρὸς τὸν ἑναρκτήριο ῥόγον τοῦ Ἀρμοστοῦ ἀπάντησιν τῆς; Εἶναι θαῦμα ἂν δὲν περιωρίσθῃ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὰ περὶ ἐπισκευῆς τῶν Λεβήτων τοῦ Ἰονικοῦ ἀτμοπλοίου, περὶ τῶν ὁποίων ἐκτεταμένως ἐ-

νόμιτε πρέπον νὰ καταγίνη ὁ Κ. Οὐάρδος εἰς τὸν ἑναρκτήριο ῥόγον του, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας ἀνέφερε λίαν μετριοπαθῶς τὰ κατὰ τοῦ διέποντος συστήματος παράπονα τῆς Ἑπτανήσου; Εἶναι θαῦμα ἂν ἐνώπιον τῶν σκηνῶν τῶν στρατοδικείων τῆς Κεφαλληνίας ἡ Βουλὴ αὕτη ἀφιέρωσεν εἰς τὴν ἀπάντησιν τῆς μικρὸν καὶ λίαν μετριοπαθῆ παράγραφον περὶ τούτου, παραπονομένη διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ αὐθαιρέτου παραβίασιν τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας, καὶ τοῦ οἰκιακοῦ ἀσύλου, καὶ ἐνδεικνύουσα ὅτι ἔπρεπε διὰ παντός νὰ προληφθῇ ἡ ἀνανέωσις τῶν οἰκτρῶν καὶ ἀξιοθρηνητῶν καταδυναστειῶν τῶν ὁποίων ἐλεεινὸν παράδειγμα ἔδωκεν ἡ Νῆσος Κεφαλληνία; — Εἶναι θαῦμα, ἐπὶ τέλους, ἂν ἡ Βουλὴ αὕτη ὡς τελικὸν συμπερασμὸν τῆς ἀπάντησεώς της ἐξέφραζε τὴν πεποίθησιν τῆς ὅτι ἡ θαλασσοκράτωρ, μετὰ τῆς Εὐρώπης δικαίας ταὶ εὐγνωμονοῦσης, ἤθελεν ἀνεγείρει τρόπαιον ἐνδοξότερον τοῦ Ναυαρίνου διὰ τῆς συνενώσεως τῶν διεσκορπισμένων μελῶν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς; — Καὶ ὅμως ὁ Ἀρμοστὴς ἀκροασθεὶς τὴν ἀπάντησιν ταύτην, τὴν ὁποῖαν ἄλλως προηγουμένως ἐγνώριζε, ἐπιφυλάσσεται, δι' ὅπως νέου εἰς τὰ βουλευτικὰ ἔθιμα τρόπου, νὰ ἀνταπαντήσῃ ἀργότερα· εἰς τὴν ἐκτεταμένην δὲ ἀνταπαντήσιν του, ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Ἑπτάνησος μετ' ἐκπλήξεως ἠχρόασθη, οὐχὶ μίαν τῶν ἀρχῶν τοῦ Κράτους πρὸς τὴν ἄλλην διὰ τοῦ πρὸς ἀλλήλας ὀφειλομένου σεβασμοῦ ἀπευθυνομένην, ἀλλὰ τὸν ἐρεθισμένον δεσπότην τὸν πρὸς τοὺς οἰονεὶ ὑπηρέτας του ἀποτετινόμενον.

Ἐπρόκειτο περὶ τῶν ὅλων· οὐχὶ πλεον περὶ καταχρήσεων, ἡ Κυβερνητικῶν παραπόνων ἀλλὰ περὶ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

παύσεως τῆς Προστασίας φωνὴν ἀπετόλμα ἡ Ἐπτανήσος πρὸς τὴν Μ. Βρεταννίαν καὶ δι' αὐτῆς πρὸς τὴν Εὐρώπην νὰ ἀπευθύνῃ.

Τὸ οὐ μόνον συμφέρον ἀλλὰ ἀπ' ἐναντίας ἡ θετική βλάβη τῆς Μ. Βρεταννίας ἐκ τῆς διατηρήσεως τῆς Προστασίας, ἡ δὲ μὴ δυναμένη πλέον νὰ παρεμποδισθῇ ἀπότανσις τῆς Ἐπτανήσου πρὸς τὴν Μ. Βρεταννίαν, ἵνα ἡ Προστασία εἰς τὸ συμφέρον ἀμφοτέρων παύσῃ ἦσαν οὐχὶ πλέον θεωρίαι ἀλλὰ πραγματικὰ γεγονότα.—Ἡ Προστασία ἐνόμισεν ὅτι ἡδύνατο τὴν περὶ Ἐνώσεως φωνὴν νὰ καταπνίξῃ καὶ ἐδῶθεν ἄρχεται, Μυλὸρδ, νέα σειρὰ λίαν λυπηρῶν γεγονότων πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου.

Τὰ μέλη τῆς Θ'. Βουλῆς εἴτε πρῶτην φορὰν εἰς τὸν Βουλευτικὸν περίβολον παρίσταντο, εἴτε πρῶτην φορὰν ἐλάμβανον μέρος εἰς ἐλευθέρως ἐκλεχθεῖσαν καὶ ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ ἐργαζομένην Βουλὴν. Ὡστε ὅλα ἦσαν ἑλλειπῇ τῆς κοινοβουλευτικῆς ἐκείνης τακτικῆς, ἥτις μόνον διὰ τῆς πείρας καὶ τριβῆς ἀποκτᾶται, καὶ ἥτις μόνη βουλευτικούς σκοποὺς δύναται νὰ διευθύνῃ καὶ ἐπιτύχῃ. Τὴν εἰς τοὺς κοινοβουλευτικούς συνδιασμοὺς πείραν του μετεχειρίσθη ὁ Κ. Οὐάρδος ἵνα περιπλέξῃ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον τὴν ἀντιπροσωπείαν ὅπως, εἰ δυνατόν, δυσφημίσῃ ἐκ προοιμίων πᾶν ἐνδεχόμενον τῆς ἀντιπροσωπείας ταύτης κατὰ τῆς Προστασίας κίνημα. Αἱ ἐκθέσεις τῶν διαφόρων ἐπιτροπῶν τῆς Βουλῆς ταύτης γέμουσι κατηγοριῶν καὶ παραπόνων κατὰ τῆς Κυβερνήσεως περὶ τῶν παντοίων εἰς αὐτὰς παρεμβληθέντων προσκομμάτων, τακτικὴ ἥτις δὲν ἐξέλειψε εἰς οὐδεμίαν τῶν μετὰ ταῦτα βουλευτικῶν συνόδων.

Ἐν μέσῳ, οὐχὶ κοινοβουλευτικῆς συζητήσεως, ἀλλὰ πεισματώδους ἐχθρικῆς τῶν συνταγματικῶν ἀρχῶν

πάλης ἡ Θ'. Βουλὴ ἀνεβάλλετο ὀλίγας ἡμέρας πρὶν τοῦ τέρματος τῆς συνταγματικῆς περιόδου τῆς, ἵνα προσκληθῇ ἀργότερα καὶ ἐκ νέου ἀναβληθῇ, εἰς στιγμὴν καθ' ἣν ἔβαινεν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ περὶ Ἐνώσεως ψήφισματος τῆς 26 Νοεμβρίου 1850.

Τὸ ψήφισμα ἐκεῖνο ἐγένετο ἀντικείμενον λόγου εἰς τὸ Ἀγγλικὸν Κοινοβούλιον ὅπου δυστυχῶς διὰ τοὺς Ἰονίους δὲν ἀντήχησαν καὶ δὲν ἐδύνατο ν' ἀντηχίσωσιν, εἰμὴ αἱ παρὰ τῆς Προστασίας ἐπὶ τοῦ γεγονότος διαβιβασθεῖσαι πληροφορίες, αἵτινες ἦσαν βεβαίως ἀναγκαῖαι εἰς δικαιολόγησιν τῶν προετοιμαζομένων καταδιώξεων.

Ὁ προτείνας τὸ ψήφισμα βουλευτὴς Τυπάλδος Καπελέτος διαγράφεται τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου Κεφαλληνίας, εὐρισκόμενος δὲ τότε εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα τῷ παρεμποδίζεται ἢ εἰς τὰς Νήσους ἐπάνοδος

Ἡ πρώτη αὕτη αὐθαίρετος πρᾶξις ἠκολουθήθη ἀπὸ τὰς ἐξορίας πολλῶν ἄλλων ἀντιπροσώπων, δημοσιογράφων, ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν συμβούλων κ.τ.λ. Συνεπεία τοῦ κατακλυσμοῦ τούτου παύει ὁ τύπος, καὶ ἰδοὺ Μυλὸρδ ὁ σεβασμὸς εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ἐγγυούμενην ἐλευθεροτυπίαν.

Ἐν τῷ μέσῳ τοιούτων καὶ ἄλλων παραπλησίων ἐτοιμασιῶν, ἀφοῦ ἤδη προηγουμένως ἐπροπαρασκευάσθησαν οἱ ἐκλογικοὶ κατάλογοι, διαλύεται ἡ Θ'. Βουλὴ, καὶ οἱ Ἐκλογικοὶ σύλλογοι προσκαλοῦνται εἰς τὴν ἐκλογὴν νέων ἀντιπροσώπων ὑπὸ τὴν προκήρυξιν καὶ προϋπόσχεσιν νέων πολιτικῶν ἐλευθεριῶν διὰ συνταγματικῶν Μεταρρυθμίσεων.—Ἐπροσκαλοῦντο οἱ ἐκλογεῖς νὰ ἀποφανθῶσι μετὰ Μεταρρυθμίσεως καὶ Ἐνώσεως, ἢ κατὰ τὴν ῥητὴν διαδήλωσιν τῆς τότε κυβερνητικῆς Ἐφημερίδος (ὁ Φίλος

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

τοῦ Λαοῦ) μεταξύ Μεταρρυθμίσεως καὶ στρατιωτικῆς Κυβερνήσεως ὡς ἐκείνης τοῦ Στρατηγοῦ Κάμπελ! Ἐτόλμησαν χωρὶς νὰ ἐρυθριάσωσι νὰ εἰπωσιν, ὅτι ὁ τόπος ἀπαντοῦσεν εὐγενῶς εἰς τὴν πρόκλησιν ταύτην καὶ ἔπεμπε πλειοψηφείαν Βουλευτικὴν ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ πῶς ἡ πρόσκλησις ἐγένετο καὶ πῶς ἡ ἀπάντησις ἐδίδετο;

Ὁμιλῶ, Μυλὸρδ, περὶ γεγονότων πασιδῆλων, παρὰ τρέχω τὰ ὑπόκρυφα, ἐλάχιστον δὲ μόνον μέρος ἀναφέρω, τῶν ὧν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐν τῇ Βουλῇ εἰπώθησαν χωρὶς νὰ δυνηθῇ αὕτη οὔτε νὰ ὑπερασπισθῇ, οὔτε νὰ ἀπαντήσῃ.

Ἐγκύκλιος τοῦ Ἀρμοστοῦ ἐπροσκάλει τοὺς ἐν τέλει καὶ ὑπαλλήλους, ἂν ἤθελον νὰ ἐξακολουθήσωσι τρώγοντες τὸν ἄρτον τῆς κυβερνήσεως, νὰ ψηφίσωσιν ἀποκλειστικῶς τοὺς ὑποψηφίους τῆς, καὶ ταυτοχρόνως πᾶς Νόμος ἔπαυεν ἐν πράγματι ὡς πρὸς τοὺς θεωρουμένους ἀντενεργούντας εἰς τοὺς ὑποψηφίους τούτους. «Non sono leggi per voi» εἶπε καθαρὰ ὁ ἐν Ζακύνθῳ Τοποτηρητῆς τοῦ Ἀρμοστοῦ, εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν παρουσιασθέντα ἵνα ἐπικαλεσθῇ τὴν προσοχὴν τοῦ ἐπὶ διενεργηθείσης κατ' αὐτοῦ αὐθαιρεσίας.—«Ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ καταδιώξῃ τοὺς μὲν καὶ νὰ ἀφίσῃ ἀνενοχλήτους τοὺς δὲ» ἔλεγεν ἐν δημοσίᾳ δικαστικῇ συνεδριάσει ὁ Εἰσαγγελεὺς Ζακύνθου, εἰς στιγμὴν καθ' ἣν ἐπέκεινα τῶν 50 πολιτῶν ἐκατηγοροῦντο δι' ὑποθετικὸν πλημῆλημα, ἐπὶ σκοπῷ νὰ κλεισθῶσιν, ὡς ἐκλείσθησαν, εἰς τὰς φυλακάς ὅπως μὴ ἐνεργήσωσι κατὰ τὰς ἐκλογάς, ὁ δὲ δικηγόρος τῶν ἐρωτοῦσε, διατὶ αὐτοὶ μόνοι κατεδιώχοντο διὰ τὸ πλημῆλημα τοῦτο ἐνῶ χίλιοι ἑκατὸν ἄλλοι, κατὰ τὴν ἐπίσημον ἐξομολόγησιν τῆς Ἀστυνομίας, ὑπῆρχαν ὁλονὲν ὑπὸ τὰ

αὐτὸ τοῦτο πλημῆλημα χωρὶς νὰ καταδικασθῶσι.

Ὁμιλῶ πρῶτον περὶ Ζακύνθου καθότι εἰς τὰ ἐν αὐτῇ τότε τολμηθέντα ὑπῆρξα μάρτυς αὐτόπτης.

Ἡ πόλις καὶ τὰ χωρία παρίστανον τὸ θέαμα τόπου ὑπὸ ἐχθρικὴν ἔφοδον εὐρισκομένου.

Αἱ πρῶται προσπάθειαι τῆς Ἀστυνομίας συνεκεντρώθησαν ἵνα παρεμποδίσωσι τὴν ὑπογραφὴν τῶν καταλόγων τῶν ὑποψηφίων ῥιζοσταστών, (α) καθ' ὅτι τοῦτο ἐθεωρήθη ὡς τὸ ἀσφαλέστατον μέσον πρὸς ἀποκλεισμὸν τῶν ὑποψηφίων τούτων. Οἱ ἐκλογεῖς ἐπροσκαλοῦντο ὅθεν εἰς τὴν Ἀστυνομίαν ὁποῦ ἀνηγγέλλετο αὐτοῖς ὅτι ἡ Ὑψηλὴ Ἀστυνομία ἤθελεν ἐξορίσει ὡς στασιαστὴν (!) πᾶντα ἐκλογέα ὑπογράφαντα τοὺς καταλόγους τῶν στασιαστῶν ὑποψηφίων!

Πρὸς ἐπικύρωσιν τῶν λόγων τούτων πράγματα δὲν ἔλειπαν· πρόστιμα, φυλακίσεις, ἐκτοπήσεις λαϊκῶν τε καὶ Ἱερωμένων ἦτο τὸ σύνθημα καθημερινόν φαινόμενον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τοῦ τρόμου, καθ' ἣν πολιτισμένη συνταγματικὴ Κυβέρνησις ἀπευθύνετο πρὸς τὸν τόπον ὅπως τὴν γνώμην τοῦ ἐκφράσῃ.—Αἱ θύραι τῶν οἰκημάτων μας ἐφυλλάσσοντο νυχθημερόν ὑπὸ χωροφυλάκων οἵτινες ἐσημείωναν πάντα εἰσερχόμενον καὶ ἐξερχόμενον ἐρευνούντες ἐπ' αὐτοῦ μήπως ἔφερε τοὺς ἐπιφόβους καταλόγους, παραινούντες τὰς ἐρεῦνας τῶν ἀναιδῶς καὶ ἐπὶ γυναικῶν. Εἰς τὸν δρόμον ἐξερχόμενοι παρηκολουθούμεθα ὑπὸ ἐτέρου χωροφύλακος σημειοῦντος τὰς οἰκίας εἰς ἃς εἰσερχόμεθα, τὰ ἄτομα τὰ ἡμᾶς τυχόν χαιρετίσαντα ἢ μεθ' ἡμῶν συνομιλήσαντα· οἱ ὡς ὑποπτοὶ θεωρούμενοι Ἱερεῖς μας, ὅσοι δὲν ἐκτοπί-

(α) Ἴδε εἰς τὸ τέλος Σημ. Β'.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

οθησαν, ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν καθυπεβλήθησαν, τοῦ χωροφύλακος ἀκολοθοῦντος αὐτοὺς καὶ ἐντὸς τοῦ οἴκου τοῦ Κυρίου ὅπου ἵνα προσευχηθῶσιν εἰσῆρχοντο. Αἱ κατ' οἶκον ἔρευναι πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν ἐπιφύλων καταλόγων δὲν παρημελήθησαν, καὶ δὲν δύναμαι νὰ μὴ γελάσω, Μυλὸρδ, ἐνθυμούμενος ὅτι εἰς κατ' οἶκον ἔρευναν ἐνεργουμένην εἰς φίλου μου, οἱ κατάλογοι ἐσώθησαν διαβιβαζόμενοι εἰς τὴν ἰδιὴν μου οἰκίαν ἐντὸς γυναικείου φορέματος! καὶ ἡ Υ. Ε. θέλει γελάσει ἂν ἀκούσῃ ὅτι εἰς ἄλλην περίπτωσιν ἀπόσπασμα χωροφυλάκων ἀπεστέλλετο πομπῶδως ἐκ τῆς πόλεως ὅπως ἐξαλείψῃ τὴν ἐπιγραφὴν «ΖΗΤΩ ἡ ΕΝΩΣΙΣ» τὴν ὁποίαν παῖδες τινὲς ἐπὶ τοῦ τοίχου μεμονωμένου οἰκήματος, ἡμίσειαν ὥραν τῆς πόλεως ἀπέχοντος, διὰ χόρτων ἐσημείωναν, ἕτεροι δὲ χωροφύλακες ἐπέμποντο ἵνα καταβιβάσωσι μικρὰν κυανόλευκον χάρτινον σημαίαν τὴν ὁποίαν ἄλλοι παῖδες εἰς χάρτινον ἀνεμόμυλον προσήρτησαν. Πόσον ἤθελε χαρὴ ὁ Cervantes ἂν ἔζη νὰ ἴδῃ τὴν πραγματικὴν ταύτην παρὰστασιν τῶν εἰκόνων του;

Παρατρέχω πολλὰ ἄλλα γελοῖα, ἀλλὰ συνάμα τυραννικὰ μέτρα πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν καταλόγων τῶν Στασιαστῶν ὑποψηφίων. Συμπεραίνω σημειῶνων μόνον ὅτι, πρὸς τοῖς ἄλλοις, διὰ 40 καὶ καὶ ἐπέκεινα ἡμέρας χωροφύλακες τοποθετημένοι εἰς τὰς εἰσόδους τῆς πόλεως ἐρευνοῦσαν αὐστηρῶς τοὺς εἰσερχομένους καὶ ἐξερχομένους, ἀφαιροῦντες καὶ αὐτὰ τὰ ὑποδήματα τῶν ἐξεταζομένων ἐπ' ἐλπίδι ἀνακαλύψεως τῶν ζητουμένων καταλόγων.

Ἄλλ' οἱ κατάλογοι δὲν ἀνεκαλύπτοντο, μόλονότι πλέον ἢ τὸ δέκατον τῶν ἐκλογέων τοὺς ὑπέγραφε!

Οἱ κατάλογοι εἰς τὸ πείσμα τῆς Ἀστυνομίας ἐπα-

ρρυσιάζοντο! Προσκαλοῦνται οἱ ὑπογράψαντες ἐκλογεῖς. Ὑποσχέσεις, ἀπειλαὶ πρὸς αὐτοὺς ἀπευθύνονται ἵνα εἰ δυνατόν, εἴπῃ τις αὐτῶν ὅτι ἀπατηθεὶς ὑπέγραψεν, καὶ οὕτω δυνηθῇ ἡ Ἀστυνομία νὰ προσβάλῃ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τοὺς καταλόγους· ἀλλ' οὐδεὶς τῶν ὑπογραψάντων ἐκλογέων οὔτε πτοεῖται, οὔτε διαφθείρεται.—Ζητεῖ ὁ Τοποτηρητὴς νὰ τῷ διαβιβασθῶσι παρὰ τοῦ Ἐπαρχοῦ οἱ κατάλογοι, λόγῳ ὅτι ἡ Ἀστυνομία διανοεῖται νὰ προβῇ δικαστικῶς κατ' αὐτῶν. Ὁ Ἐπαρχος ἀπαντᾷ ὅτι ὁ Νόμος τὸν ὑποχρεοῖ νὰ διαβιβάσῃ τοὺς καταλόγους εἰς τὴν συγκροτηθησομένην Βουλὴν. Ὁ Ἐπαρχος παύεται καὶ δι' ἄλλου προσωρινῶς ἀντικαθίσταται.

Αἱ ἡμέραι τῆς ψηφοφορίας ἔρχονται.—Τὶ δὲν ἐγένετο ὅπως στάσις ἢ ταραχὴ ὑποκινήθη; περιορίζομαι, Μυλὸρδ, νὰ εἴπω ὅτι ἐνώπιον τῆς ἐκτάκτου κινήσεως τῆς ἐνόπλου δυνάμεως τῆς ἀστυνομίας πολυάριθμοι μισθωτοὶ τῶν ὑποψηφίων τῆς Τάξεως μὲ ρόπαλα καὶ δὴ μὲ ἐγχειρίδια γυμνὰ περιεφέροντο ἀναφανδὸν εἰς τοὺς δρόμους τοὺς φίλους τῶν ὑποψηφίων στασιαστῶν προκαλοῦντες καὶ ἀπειλοῦντες. Ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ φρόνησις τοῦ βαρβάρου καὶ ἀναξίου ἐλευθερίας λαοῦ τούτου ἐπρόλαβε πᾶν δεινὸν καὶ τὴν ζητουμένην ἰσως αἰτίαν πρὸς δικαιολόγησιν στρατοδικείων, διατηρηθείθης ὑπὸ τοῦ Λαοῦ τῆς ἡσυχίας καὶ τάξεως ἐκείνης τὴν ὁποίαν ἢ ὑπὲρ αὐτῆς ὀφείλουσα νὰ μεριμνήσῃ Ἀρχή, τόσον προφανῶς καὶ δὴ ἀναιδῶς προσέβαλε καὶ διετάραττε.

Αἱ κάλπαι ἠνοίγοντο. Αἱ ψῆφοι ἐμετροῦντο. Ἀπαντες οἱ ὑποψήφιοι τῆς Κυβερνήσεως κατεψηφίζοντο! καὶ ὁ λαὸς οὗτος κηρύσσεται βάρβαρος! καὶ ὁ λαὸς οὗτος κηρύσσεται ἀνάξιος ἐλευθερίας!

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Εἰς Κεφαλληνίαν αἱ αὐταὶ σκηναὶ ἐπαναλαμβάνοντο ὅπως ὑποστηριχῶσι οἱ ὑποψήφιοι τῆς τάξεως καὶ τῆς προόδου καὶ ἀποκλεισθῇ ἡ φατρία τῆς ἀναρχίας καὶ ἐπισθοδρομήσεως ἡ κηρύξασα τὸν πόλεμον εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν καὶ νοημοσύνην (οὕτως ἐχαρακτηρίζοντο εἰς ἐπίσημα ἔγγραφα καὶ προκηρύξεις οἱ ὑποστηρικταὶ τῆς ἑνώσεως) Τί δὲν ἐγένετο καὶ εἰς τὴν πολυπαθὴ ἐκείνην Νῆσον; Φυλακίσεις, περιορισμοί, ἐκτοπίσεις, παρεμπόδισις ἀποπλεύσεως πλοίων, ἵνα μὴ μεταφερθῶσι, ὑπόπτοι ἐκλογεῖς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ψηφοφορίας εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐπὶ πάντων τούτων διαταγὴ εἰς τοὺς παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐξαρτωμένους ἐκλογεῖς νὰ μὴ πλησιάσωσι τὰς κάλπας τῶν ὑποψηφίων στασιαστῶν ἀλλὰ νὰ ψηφίσωσι ἀποκλειστικῶς τὰς κάλπας ἐκείνων τῆς τάξεως καὶ τῆς προόδου.— 600 ἐκλογεῖς, τὸ ἥμισυ σχεδὸν τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ταύτην ψηφοφορίαν. Ἐν ῥητῇ καὶ φανερᾷ παραβάσει τοῦ Νόμου. Εἰς στιγμὴν δὲ τῆς διαλογῆς τῶν ψήφων ὁ Ἐπαρχὸς κλείεται μετὰ τῶν ὑπαλλήλων του!—Ἰδοὺ πῶς ἐρωτήθη ὁ τόπος.—Καὶ ἔπειτα ἐτόλμησαν νὰ εἰπώσι (συγχωρήσατέ με νὰ τὸ ἐπαναλάβω) χωρὶς νὰ ἐρυθριάσωσιν, ὅτι ὁ τόπος εὐγενῶς ἀπῆντησεν, εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς Κυβερνήσεως.

Καὶ ὁμῶς συνέρχονται οἱ νεοεκλεγέντες Βουλευταὶ (παρατρέχω τὰ εἰς τὰς ἄλλας Νήσους κατὰ τὰς ἐκλογὰς συμβάντα ἵνα μὴ περισσότερον ἐπὶ λίαν λυπηρῶν γεγενότων ἐκτανθῶ)—Ἡ ἐκλογὴ τῆς Κεφαλληνίας δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ εἰμὴ διὰ προτάσεως περὶ συλλήβδην ἐπικυρώσεως ὅλων τῶν ἐκλογῶν ἀνευ ἐξελέγξεως! Καὶ αὕτη ταύτη ἡ ἄνομος πρότασις δὲν ἤθελε γίνεαι δεκτὴ, δὲν ἤθελεν ὑπάρχει ἀριθμὸς νό-

μιμος Βουλευτῶν πρὸς ἐπιψηφισίν της, ἂν εἰς τῶν Βουλευτῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως δὲν ἤθελεν ἀπατηθῇ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν ψηφοφορίαν, ψηφίζων μὲν κατὰ τῆς προτάσεως ταύτης, ἀλλὰ σχηματίσας διὰ τῆς παρουσίας του τὸν ἀριθμὸν 22 ἀναγκαιοῦντα πρὸς συγκρότησιν Βουλῆς. Ἰδοὺ πῶς ἀπῆντησεν ὁ τόπος! Ἰδοὺ τὸ συμπέρασμα τοσούτων παρανομιῶν καὶ τυραννιῶν. Εἰς Βουλὴν ὑπὸ 42 ἀτόμων συγκειμένην ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠδυνήθη νὰ λάβῃ εἰμὴ 21 μόνον ψήφους.

Συγκροτεῖται ἡ Βουλὴ αὕτη, ἀλλὰ μετὰ 15 ἡμέρας ἀναβάλλεται ἐπὶ 6 μῆνας. Τὸ ὄνομα τῆς Α. Β. Μεγαλειότητος φέρεται καὶ πάλιν, κατὰ τὸ σῶνθηες, εἰς τὸ μέσον πρὸς δικαιολόγησιν. Ὁ Ἀρμοστής δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ τὸν νόμιμον ἀριθ. 22 πρὸς συζήτησιν καὶ ἐπιψηφισιν ἀπαντήσεως πρὸς τὸν ἐναρκτήριο λόγον του. ὁ δὲ ἀποσυρμὸς τῶν μελῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως, χαρακτηρίζεται ὡς ἀσεβασία κατὰ τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας!

Δύω κενὰ, ἐν τούτοις, σχηματίζονται ἐν τῇ Βουλῇ, ἐνεκα τῆς μὴ ὀρκομωσίας δύο Βουλευτῶν Ζακύνθου. Νέα ἐκλογὴ ἀνοίγεται, νέαι αὐθαιρεσίαι καὶ καταδιωγμοὶ ἐνεργοῦνται.

Εἰς τὴν Ἐκλογὴν ταύτην στοχάζονται νὰ ἐφαρμώσωσι τὸ εἰς Κεφαλληνίαν ἐφαρμοσθὲν πρότερον μέτρον τῆς ἀποκλειστικῆς ψηφίσεως εἰς μόνους τὰς κάλπας τῶν Κυβερνητικῶν ὑποψηφίων.— Εἰς τὴν περίπτωσιν ἐκείνην εἶδαμεν Μυλόρδ, εἰς τὸν μικρὸν τοῦτον λαὸν δείγματα πολιτικῆς εὐτολμίας καὶ σταθερότητος, τὰ ὅποια ἤθελαν ἐπιτύρει τὸν σεβασμὸν πάσης εὐλαβουμένης ἐαυτὴν Κυβερνήσεως, ἀλλὰ τὰ ὅποια δὲν ἠδύναντο εἰμὴ νὰ ἐ-

ρεθίσωσιν εξουσίαν μαινομένην καὶ φατριάζουσαν.
«Θέλει σὲ ἀφαιρέσω τὰ βιβλία σου, ἂν τολμήσης νὰ
»πλησιάσης τὰς κάλπας τῶν ἀναρχικῶν ὑποψηφίων.»
—Εἶπεν ὁ Ἐπαρχος εἰς τοὺς συμβολαιογράφους.—
»Τὰ ἔχομεν δεμένα καὶ στείλε νὰ τὰ λάβῃς» ἀπαντᾷ
εἰς ἐξ αὐτῶν. —«Θέλει σὰς παύσω τῆς τέχνης Σας».
—λέγει πρὸς τοὺς πραγματογνώμοντας.—«Θέλωμεν
»λάβει τὸ κλαδευτήριον τοῦ πατρός μας» ἀπαντῶ-
σιν οὗτοι.—«θέλετε χάσει τὴν θέσιν σας» λέγει
εἰς τοὺς ὑπαλλήλους.—«Διὰ τὸν μισθὸν δὲν ἀτι-
μάζομαι.»—Ἀπαντᾷ εἰς ἐξ αὐτῶν.—«Δὲν θέλει παρα-
»θιάσω Νόμον τοῦ Κράτους, οὔτε θέλω καταστρέ-
»φει δικαίωμα παραχωρηθὲν καὶ ἐγγυηθὲν ὑπὸ τῆς
»Ἀνάσσης τῆς M. B.» ἐπαναλαμβάνει ἕτερος.—
Καὶ ἡ παῦσις τῶν ἐγχειρίζεται εἰς αὐτοὺς πρὸς
περισσότεραν περιφρόνησιν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγορᾶς.

Οἱ ὑποψήφιοι τῆς Κυβερνήσεως καὶ πάλιν κατα-
ψηφίζονται, μὲν τὰ εἰς ἐνέργειαν καὶ πάλιν τεθέντα
βίαια μέσα τὰ ὅποια ἄλλο ἐξαγόμενον διὰ τὴν Κυ-
βέρνησιν δὲν ἄφισαν, εἰμὴ τὴν ἐκ τῆς μεταχειρίσεως
καὶ ἐφαρμογῆς τῶν ἀτιμίων.

Πρόσκαλεῖται ἐκ νέου ἡ Βουλὴ, καὶ πρῶτον ἀντι-
κείμενον τὸ ὅποιον ἐπὶ τῆς τραπέζης αὐτῆς κατὰ πρό-
σωπον τῆς Προστασίας παρουσιάζεται, εἶναι ἡ πα-
ραιτήσις δύο Βουλευτῶν Κεφαλληνίας τῶν, Κ. Κ.
Ν. Βαλλιέρη καὶ Δ. Ἰγγλέση. Ἀντιγράφω ἐνταῦθα
τὰς παραιτήσεις ταύτας καθὼς ὑπὸ διαφόρους ἐπόψεις
λίαν ἀξιοπαρατηρήτους.

»Κεφαλληνία τῇ 29 Μαΐου 1852 ε. π.

»Κύριε Πρόεδρε.

»Ἡ ἐλπίς, ὅτι δυνατόν ἦτο τὰ πράγματα τῆς Ἐ-
πανήσου καλῶς νὰ διευθετηθῶσι, καὶ ἐπὶ τῶν ἐρει-
πίων τοῦ παλαιοῦ συστήματος νὰ ἐγερθῇ νέον πο-
λιτικὸν οἰκοδόμημα ἐπεκτεῖνον καὶ ἐξασφαλίζον τὰ
δικαιώματα τῶν Ἰονίων καὶ προάγον τὴν εὐημερίαν
αὐτῶν διαρκούσης τῆς ἐνεστώσης πολιτικῆς ἡμῶν
καταστάσεως, παρεκίνησε καὶ ἐμὲ σχεδὸν ἄκοντα νὰ
προσφέρω ἐκ νέου τὰς ἀσθενεῖς ἐκδουλεύσεις μου εἰς
τὴν πατρίδα, ἀναδεχόμενος καὶ κατὰ τὴν 10 Βου-
λευτικὴν περίοδον τὸ βάρος τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς
γῆσου μας. Τὰ μεταγενέστερα ὅμως γεγονότα, τὰ πο-
λυτρόπως καὶ πολλαχόθεν παρεμβαλλόμενα προσκόμ-
ματα, καὶ ἡ διαίρεσις τοῦ μεταρρυθμιστικοῦ κόμμα-
τος ἐπενέργησαν εἰς βαθμὸν τοιοῦτον ἐπὶ ἐμοῦ, ὥ-
στε νὰ θεωρῶ ἤδη ἀδύνατον τὴν τοσοῦτον ἀναγκαίαν
μεταβολὴν ταύτην. Ἰσως ἀπατῶμαι· εὐχομαι δὲ ἐκ
καρδίας διὰ τὸ καλὸν τῆς ταλαιπωρουμένης κοι-
νωνίας μας νὰ με ψεύσωσιν αὐτὰ τὰ πράγματα. Ἀλλ'
ἐγὼ ἀπὸ τοιαύτην ιδέαν κυριευόμενος δὲν δύναμαι
πλέον νὰ διατηρήσω τὴν θέσιν μου ἐντὸς τῆς Βου-
λῆς, ἐκλείποντος τοῦ κυρίου σκοποῦ ὅστις με ἐνε-
θάρρυνεν. Ἐπανερχομαι ὅθεν εἰς τὸν προσφιλεῖ μοι
ιδιωτικὸν βίον, ἀπὸ τὸν ὅποιον οὔτε ματαιοδοξία, οὔ-
τε ἐμπάθεια, οὔτε ἐπιθυμία δημοσίων θέσεων, τὰς
ὁποίας πώποτε δὲν ἐθήρευσά, ἀλλὰ μόνον ἡ ἐλπίς
αἰσιωτέρου μέλλοντος τῆς πατρίδος προσκαίρως με
ἀπέσπασε, καὶ ὑποχωρῶ τὴν ἔδραν μου εἰς ἄλλον
ἀξιωτέρον ἐμοῦ συμπολίτην καὶ εἰς τὰς παρούσας
περιστάσεις καταλληλότερον.

Εὐχαρεστήθητε λοιπὸν, Κύριε Πρόεδρε. νὰ καθυ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ποβάλλετε εἰς τὴν Συνέλευσιν τὴν ἐκ τῆς Βουλευ-
τικῆς ἑδρας παραίτησίν μου, τὴν ὁποίαν παρακαλῶ
τὴν Βουλὴν νὰ παραδεχθῇ ἀμέσως ὅπως συμπληρω-
θῇ ἡ ἀντιπροσωπεία τῆς νήσου μου.

» Ὑποσημειοῦμαι μὲ τὸ προσῆκον σέβας,

» Τῆς Υ. Ἐκλ. ταπεινὸς δοῦλος,

» (Ὑπογ.) Νικόλαος Βαλιέρης.

» Βουλευτῆς Κεφαλληνίας. »

» Κεφαλληνία, τῇ 29 Μαΐου 1852 ε. π.

» Κύριε Πρόεδρε.

» Ἐπειδὴ τὰ ἕως τώρα διατρέξαντα, καθὼς καὶ τὰ
καταναγκαστικά καὶ αὐθαίρετα μέσα τῆς Κυβερνή-
σεως, ἀφαιροῦσι κατὰ τὴν γνώμην μου πᾶσαν ἐλ-
πίδα, ὅτι ἡ Ἰόνιος ἀντιπροσωπεία θέλει δυνηθῇ νὰ
ἐκπληρώσῃ τὴν ἐντολὴν τῆς, ἥ νὰ πράξῃ τί πρὸς
ἀνακούφισιν τοῦ λαοῦ, ἀναγκάζομαι διὰ τοῦτο, μὲ
βαθεῖαν τῆς ψυχῆς μου θλίψιν, νὰ παραιτηθῶ ἀπὸ τὴν
Βουλευτικὴν μου ἑδραν, φροντίζων διὰ τὴν πολυπληθῆ
μου οἰκογένειαν καὶ τὰ οἰκιακά μου συμφέροντα, ἀφοῦ
αἱ περιστάσεις δὲν ἐπιτρέπουσι νὰ ᾔμαι τὸ κατὰ δύ-
ναμιν ὠφέλιμος εἰς τὴν Πατρίδα.

» Σὰς παρακαλῶ ὅθεν, Κύριε Πρόεδρε, νὰ διακοινώ-
σητε εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραίτησίν μου ταύτην.

» Τῆς Υ. Ἐκλ. ταπεινὸς δοῦλος

» (Ὑπογ.) Δημήτριος Μ. Ἰγγλέσης,

» Βουλευτῆς Κεφαλληνίας. »

Περὶ τὸν νὰ σχολιάσω τὰ ἑγγραφα ταῦτα. Ἀλλὰ
δὲν δύναμαι νὰ παραλείψω τὴν ἐπομένην παρατή-
ρησιν. Ἄν πρὸ ἐξ ἐτῶν, δύο ἐξ αὐτῆς ἐκείνης τῆς
Κεφαλληνιακῆς δεκάδος, ἥτις εἰς τὸ πείσμα τοῦ
τόπου τῆς τοσαύτας ἐλπίδας εἰς τὴν Προστασίαν
ἀνέθεσεν, ἀποσύρονται τῆς Βουλευτικῆς θέσεως κη-
ρύσσοντες ὅτι τὰ πολυτρόπως καὶ πολλαχόθεν
παρεμβαλλόμενα προσκόμματα, καὶ τὰ κα-
ταναγκαστικά καὶ αὐθαίρετα μέτρα τῆς Κυ-
βερνήσεως ἀφαιροῦσι πᾶσαν ἐλπίδα καλ-
λητερεύσεως, εἶναι θαῦμα, Μυλόρδ, ἂν πανταχόθεν
τῆς Ἑπτανήσου, ὡς πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν ζήτημα, δὲν
ἀπευθύνθη ἤδη πρὸς τὴν Υ. Ε. ἄλλη φωνή, εἰμὴ
» ἕως οὗ ἡ Προστασία ὑπάρχει οὐδεμία
» ἐλπίς βελτιώσεως; » Καὶ ἂν ἀπέναντι τῆς ὁ-
μοθύμου καὶ γενικῆς ταύτης πεποιθήσεως τῶν ὁ-
μάδων, ἀτομικῇ τις φωνὴ δύναται ν' ἀνυψωθῇ, εἶναι
θαῦμα ἂν αὕτη θεωρεῖται ὡς ἔκφρασις κακῆς πί-
στεως;

Τὸν Βαλιέρην καὶ Ἰγγλέσῃν διεδέχοντο οἱ Κ.Κ.
Πρετεντέρης καὶ Κλαδάς. Οἱ δύο οὗτοι Κύριοι ἐ-
προτείνοντο παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὰ ὀνόματα
αὐτῶν μόνον εἰς ψηφοφορίαν καθυπεβάλλοντο, οὐδεὶς
ἕτερος ὑποψήφιος ἐπαρουσιάσθη. Ἡ Κεφαλληνία μὴ
δυναμένη πλέον εἰς τὴν ἀνωτέραν δύναμιν νὰ πα-
λαίσῃ, μιμεῖται τὸ παράδειγμα τοῦ Βαλιέρη καὶ
Ἰγγλέση. ἐνώπιον τῶν καταναγκαστικῶν καὶ
αὐθαιρέτων μέσων τῆς Κυβερνήσεως, ἀντιτάσσει
τὴν ὑψίστην καὶ ἀποτελεσματικοτάτην τῶν διαμαρ-
τυρήσεων, τὸν ἀποσυρμὸν, καὶ τὴν μηδεμίαν συμ-
μέθεξιν εἰς τὰ δημόσια. Οὕτως ἔκτοτε εἰς ὅλας τὰς
μετὰ ταῦτα λαβούσας χώραν ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ ἐκ-
λογάς, ἐγράφησαν ἐπὶ τῶν χαλπῶν ὑπὸ τῆς Κυ-

βερνήσεως τόσα μόνον ὀνόματα ὅσοι ὑποψήφιοι, εἴτε διὰ τὴν Βουλὴν, εἴτε διὰ τὰ ἐπαρχιακὰ ἢ δημοτικὰ συμβούλια ἐχρειάζοντο. Οἱ ἐκλογεῖς, οὐχὶ ἐκεῖνοι οὐδ' ὁ νόμος ἐπροσκάλει, ἀλλ' ἐκεῖνοι οὐδ' αὐθαίρετον εἰς τὸ πείσμα τοῦ Νόμου εἰς τοὺς καταλόγους ἐνέγραφεν, ἐνώπιον τῶν καλῶν συρόμενοι ἔρριπταν καὶ ῥίπτουσι τὰ εἰς αὐτοὺς διδόμενα σφαιρίδια, καὶ τοῦτο ὠνομάζετο καὶ ὀνομάζεται ἐκλογὴ ἐλευθέρα! Ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἐν ἐπαράτῳ τῇ λήξει προκαταρκτικοῦ συμβουλίου, τοῦλάχιστον ἐπροτείνοντο, Μυλόρδ, δύο ὀνόματα ἵνα ἐκλεχθῇ τὸ ἓν!

Ἐν τούτοις αἱ πολὺκροτοι Μεταρρυθμίσεις τῶν 1852 διὰ τὰς ὁποίας τοσαῦται καταδυναστεύσεις διενεργήθησαν, ἀπερρίπτοντο ὑπ' αὐτῆς ἐκείνης τῆς Βουλῆς, τὴν ὁποίαν ἡ λόγχη ἐπὶ τούτου συνεχρότει, καίτοι ἵνα ἐξασφαλισθῇ ἡ παραδοχὴ τῶν Μεταρρυθμίσεων, πρὸς τοῖς ἄλλοις, δύο Βουλευταὶ Ζακύνθου καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς συνόδου ὑπὸ τῆς παρανόμου ὑψηλῆς Ἀστυνομίας μακρὰν τῶν συνεδριάσεων ἐκρατοῦντο, (α) μᾶλλον ὅτι ῥητῶς ὁ Χάρτης τῶν 1817 ἀφαιρεῖ καὶ ἀπ' αὐτὴν τὴν Α.Β. Μεγαλειότητα τὴν ἐξουσίαν ἵνα τὸν Βουλευτὴν τῆς θέσεώς του παύσῃ, ἕτερος δὲ βουλευτῆς Κεφαλληνίας, ὑπὸ διαφορῶν προφάσεων εἰς τὴν νῆσον του διέμεινε.

Ἐννοοῦμεν τὸ σημαινόμενον τῆς ἐκφράσεως πολιτικὴ ἀνάγκη ἥτις, ἐπὶ τέλους, δὲν θὰ εἴπῃ ἄλλο εἰμὴ ἀδικία ἀναπολόγητος. Ἡ πολιτικὴ ἀνάγκη ἡ βιάσασα τὴν Προστασίαν νὰ προσφύγῃ εἰς τοσαύτας ἀδικίας, ἵνα τὸν παρ' αὐτῆς ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν τῶν Μεταρρυθμίσεων ἐπιτύχῃ, ἀποδεικνύει ὅτι οὐχὶ φατρία δημοκόπων, ὡς τοσάκις διεκοδωνίσθη, ἀλλὰ ὁ τόπος κατ' αὐτῆς ἀντετάχθη, ἡ δὲ ἐπὶ τέλους ἀποτυχία τοῦ σκοποῦ ἐστέρησε τοὺς

(α) Ἴδε σημείωσιν εἰς τὸ τέλος.

ὑποστηρικτὰς τοσούτων ἀδικημάτων, καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς παρηγορίας τοῦ νὰ ἐμπορέσωσι νὰ εἴπωσι «ἀν πολιτικὴ ἀνάγκη δικαιοσύνην καὶ τιμὴν ἐθυσίασαν, πλὴν πολιτικὸς σκοπὸς ἐπετεύχθη».

Ἡ Δεκάτη Βουλὴ συνεκαλεῖτο εἰς τὴν δευτέραν αὐτῆς σύνοδον μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς διετίας. Ἐπαρουσιάζετο ἐνώπιόν της τότε τὸ ἐθνικὸν κίνημα τῶν 1854. Εἰς τὸ κίνημα ἐκεῖνο ὁ Ἑπτανήσιος δὲν ἔμεινε καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ μείνῃ ξένος. Ἡ φυλὴ του ἐγείρετο εὐελπιζομένη ἀν οὐχὶ εἰς τὴν ὑπὲρ αὐτῆς σύμπραξιν, τοῦλάχιστον εἰς τὴν μὴ κατ' αὐτῆς ἐπίθεσιν τῆς Χριστιανικῆς Εὐρώπης. Ὁ Ἑπτανήσιος ὅθεν καὶ πάλιν μετὰ τῆς φυλῆς του ἐκινήθη, μὲν οὐδ' αὐτοῦ κεραυνοὺς τῆς Ὑψηλῆς Ἀστυνομίας. — Ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ ἠπατήθη εἰς τοὺς τότε ὑπολογισμούς της; τώρα ὅτε ἡ σπάθη εἰς τὴν θήκην ἐπανῆλθεν, οὐχὶ βεβαίως εὐχαριστημένος ἀλλ' ἱκανοποιημένος, ὁ Ἕλλην δύναται νὰ εἴπῃ «ὁ ὑποπέσας τότε εἰς τὴν σκληροτέραν ἀπάτην δὲν ἤμουν βεβαίως ἐγώ».

Ἐνώπιον τοῦ ἐθνικοῦ ἐκείνου κινήματος, ἡ πρὸς σύνταξιν σχεδίου ἀπαντήσεως πρὸς τὸν ἐναρκτήριον λόγον τοῦ Ἀρμοστοῦ διορισθεῖσα παρὰ τῆς Γ'. Βουλῆς ἐπιτροπὴ παρεμβάλλει εἰς τὸ σχέδιόν της παράγραφον δι' οὗ ἐξεφράζετο συμπάθεια ὑπὲρ τῶν ἀγωνιζομένων ὁμοεθνῶν. Πρὶν ἢ τὸ σχέδιον τοῦτο συζητηθῇ ἐν τῇ Βουλῇ, ἐνῶ συνταγματικῶς οὐδεμίαν γνώσιν αὐτοῦ εἶχεν ἀκόμη ὁ Ἀρμολογὴς, ἡ Βουλὴ ἀναβάλλεται ἐπὶ ἑξέμηνες, διαδηλουμένου ῥητῶς ἐν τῇ ἀναβολῇ ὅτι αὐτὴ ἐγένετο ἐνεκα τοῦ παραγράφου ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ἡ Βουλὴ δὲν εἶχε λάβει εἰσέτι ὑπ' ὄψιν! Ἰδοὺ πῶς ἐννοεῖται ἡ ἐλευθερία τῆς βουλευτικῆς γνώμης καὶ συζητήσεως παρὰ τῆς Προστασίας!

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ἐδῶ ἐπιτρεψατέμοι Μυλὸρδ, παρεκθατικήν, ἀλλ' οὐδὲν ἤττον ἀναγκαίαν σημειώσιν.

Ἡ Ἐπτάνησος, ἡ δυνάμει Εὐρωπαϊκῆς συνθήκης ἐλευθέρα καὶ ἀνεξάρτητος Ἐπτάνησος, κηρύσσεται ὑπὸ τῆς Προστασίας εἰς ἐμπόλεμον πρὸς τὴν Ῥωσσίαν θέσιν κατὰ τὸν τότε ἀνατολικὸν πόλεμον.

Οἱ πρόξενοι τῆς Ῥωσσίας διώκονται, τὰ δὲ πλοῖα τῆς Ἐπτανήσου ἐμποδίζονται νὰ πλέωσι εἰς τοὺς Ῥωσσικοὺς λιμένας· τὸ ἐμποριόν μας οὐχὶ ὀλίγον ζημιοῦται, ζημία λίαν ἐπαισθητὴ, ἰδιαιτέρως τότε ἔνεκα τῆς καταστροφῆς τῶν προϊόντων μας. Ἀλλ' ἐνῶ τοῦτο ἐνῆργει ἡ Προστασία, τί ἐπὶ τούτου ἀποφαίνεται ἡ Μ. Βρεταννία; Τὸ πλοῖον τοῦ ἐμποροπλοιάρχου Κ. Α. Σταματοπούλου συλλαμβάνεται καὶ πέμπεται εἰς Μελίτην, ὅπως δημοπρατηθῇ καθὼς ἀποπειραθὲν νὰ εἰσέλθῃ εἰς Ῥωστικὸν Λιμένα. Ὁ Κ. Σταματοπούλος ἀναφέρεται εἰς τὸ Ναυαρχεῖον τοῦ Λονδίνου, καὶ τοῦτο ἀποφαίνεται ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ πλοίου τοῦ Κ. Σταματοπούλου κηρύξαν τὴν Ἐπτάνησον οὐδετέραν εἰς τὸν πόλεμον, καθὼς Κράτος κεχωρισμένον καὶ ἀνεξάρτητον. Ἐδείχθη ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ Ναυαρχείου ὡς ἀπόδειξις τοῦ σεβασμοῦ τῶν δικαιωμάτων τῆς Ἐπτανήσου ἐκ μέρους τῆς Ἀγγλίας. Συμφωνοῦμεν—Ἀλλ' ἐν τούτοις ποῖος θέλει μᾶς ἀποζημιώσῃ διὰ τὰς ὁποίας μᾶς ἐπέφερεν ἡ Προστασία ζημίας κηρύξασα καὶ διατηρήσασα ἡμᾶς εἰς τὸ πείσμα καὶ τῆς Ἀγγλίας, καὶ τῆς θελήσεώς μας, καὶ τῶν δικαιωμάτων μας, εἰς ἐμπόλεμον μετὰ τῆς Ῥωσσίας θέσιν;

Ἐπανέρχομαι εἰς τὸ θέμα μου.

Εἰς τὴν πρώτην ἐκείνην ἀναβολὴν τῆς δευτέρας συνόδου τῆς Γ. Βουλῆς, δευτέρα καὶ τρίτη ἐπῆλθεν. Ἡ Βουλὴ δὲν προσεκλήθη εἰμὴ τὴν 1. Μαΐου

1855 ὑπὸ τοῦ νῦν Ἀρμοστεύοντος Κ. Υἱοῦγχ.

Μόλας τὰς ἀνὰ πᾶσαν νέαν Ἀρμοστείαν φυσικῶς διεγειρομένας ἐλπίδας εἰς ἐκείνους οἵτινες εἰς τὸ νέον πρόσωπον ἐμβλέπουσι τὴν πιθανότητα ἐπιτυχίας παλαιῶν ἀποτυχόντων σκοπῶν, ἡ Κυβέρνησις ὑπέστη οὐχὶ μικρὰς ἥττας ἐν τῇ συνόδῳ ταύτῃ. Ἡ μεγίστη ἀπασῶν ὑπῆρξεν ἡ ἔνεκα τῆς ἀπὸ τὰ 1852 παρατεινομένης ἐξορίας τῶν Κ.Κ. Ζερβοῦ καὶ Μομφερράτου πάμπνηφος ἐν ἀρχῇ κατὰ τῆς Ὑψηλῆς Ἀστυνομίας ἑκφρασις τῆς Βουλῆς, μόλας τὰς γενομένας προσπάθειάς, ὅπως ἡ παράνομος ἐξουσία αὕτη πλαγίως καὶ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἀναγνωρισθῇ, διὰ τῆς πρὸς τὸν Ἀρμοστὴν αἰτήσεως, ὅπως οἱ ἐξόριστοι ἐλευθερωθῶσιν, προσπάθειαι ἀποπειραθεῖσαι ἀλλ' ἐπίσης ματαιωθεῖσαι καὶ κατὰ τὴν πρώτην τῆς Γ. Βουλῆς σύνοδον.—Ἡ Βουλὴ ἀπολύεται οὐχὶ παρὰ τοῦ Ἀρμοστοῦ αὐτοπροσώπως, ἀλλὰ διὰ διαγγέλματος ὑπὸ τοῦ γραμματέως του, τῷ προέδρῳ ἐν συνεδριάσει δοθέντος καὶ ὑπὸ τούτου ἀναγνωσθέντος, δι' οὗ οἱ ἀντιπρόσωποι ἀπεκαλοῦντο οὐδὲν ἤττον ἡ ἀπαταιῶνες τοῦ Λαοῦ. Ἡ Γ. Βουλὴ ἔπρεπε νὰ συνέλθῃ ἐκ νέου αὐτοδικαίως τὴν 1. Μαρτίου 1856, ὑπὸ τοῦ ἐν ἰσχύει συντάγματος προσκαλουμένη. Ὁ Ἀρμοστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα ἀναβολῆς ἀλλ' οὐχὶ πλεόν τῶν 6 μηνῶν, καὶ τοῦτο μόνον συνεδριαζούσης τῆς Βουλῆς. Προκάτοχοι τοῦ Κ. Υἱοῦγχ ἀνέβαλλαν ἐπανειλημένως τὴν Βουλὴν καὶ ὅταν αὕτη δὲν συνεδρίαζεν, ὑπερπηδῶντες οὕτω καὶ τὸν ἀνώτατον ὅρον τῶν 6 μηνῶν. Ἀνεφέρθησαν τινὲς τῶν Βουλευτῶν εἰς τὸ ὑπουργεῖον κατὰ τῆς συνταγματικῆς ταύτης παραβιάσεως καὶ ὁ ὑπουργὸς, τῇ γνωμοδοτήσει τῶν νομομαθῶν συμβούλων τοῦ στέμματος, ἀπήντησεν ὅτι ἡ ἐπανάληψις τῆς ἀναβολῆς ἦτο παράβασις

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

τοῦ γράμματος, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ συντάγματος, καὶ ὅτι ὁ Ἀρμοστής ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρει καὶ δευτέραν καὶ τρίτην ἀναβολήν, ἥρκει μόνον νὰ συμπληρωθῇ ἐντὸς τῆς διαιτίας ἡ Συνταγματικὴ Περίοδος τῆς Συνόδου.

Ἀπέναντι τῆς ῥητῆς ταύτης ἐρμηνείας τοῦ ὑπουργείου του καὶ τῶν νομομαθῶν Συμβούλων τῆς Α. Β. Μ. ὁ Ἀρμοστής Κ. Υἱοῦγκ ἀναβάλλει τὴν βουλευτικὴν σύνοδον τῆς 1 Μαρτίου 1856 ἐπὶ ἕξ μῆνας. Εἰς τὴν πρώτην ταύτην ἀναβολὴν ἀλλεπάλληλοι ἀλλαι ἐπέρχονται· ἡ δὲ Δεκάτη βουλὴ διαμένει ἐν ἐνεργείᾳ πέντε ἔτη, μείον ἐβδομάδων τινῶν, χωρὶς νὰ συνεδριάσῃ εἰμὴ δύο μόνον συνόδους!

Ἡ διάλυσις τῆς Γ. Βουλῆς δὲν ἐπῆλθεν εἰμὴ πρὶν τῆς λήξεως τῆς ἀναγκαιούσης προθεσμίας εἰς προπαρασκευὴν τῶν ἐκλογῶν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ΙΑ'. Βουλὴν, ἐκλογαὶ αἵτινες προανηγγέλησαν δι' ἐγκυκλίων τοῦ Ἀρμοστοῦ, περὶ οὐδεμιᾶς ἐκ μέρους τῶν ἐν τέλει καὶ ὑπαλλήλων ἐπεμβάσεως.

Δὲν εἶδαμεν θεαίως εἰς τὰς ἐκλογὰς ταύτας τῆς ΙΑ'. Βουλῆς ὅλας τὰς τραγικὰς τῶν 1852 ἐπεμβάσεις τῆς ἐξουσίας, καθότι ἐκτοτε τετράκις οἱ ἐκλογικοὶ κατάλογοι ἐπεθεωρήθησαν καὶ ἐσχηματίσθησαν κατὰ τὰς ὁρέξεις τῆς Κυβερνήσεως, ἀφ' ἐνὸς μὲν διὰ τῆς παρεισαγωγῆς ἀτόμων ἐξαρτωμένων ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως, καίτοι στερουμένων τῶν προσόντων τοῦ Νόμου, ἀφ' ἐτέρου δὲ διὰ τῆς ἀποβολῆς πολλῶν ἑκατοντάδων ἀνεξαρτήτων ἐκλογέων ἀποβληθέντων τῶν μὲν ὡς ἀκτημόνων, καίτοι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν πολλῶν χιλιάδων ταλλήρων κτηματικὴν περιουσίαν κατεῖχαν, μὴ ἐξαιρουμένων καὶ ἐν ἐνεργείᾳ ἀντιπροσώπων, τῶν δὲ ὡς ἀγραμμάτων, καίτοι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐπαρουσιάσθησαν εἰς τὰς ἐπι-

τροπας καὶ εἰς τὰ δικαστήρια δι' ἰδιογράφων, ὀρθογραφημένων καὶ καλλιγραφημένων ἐκθέσεων. Ὅποιαν ὅμως πραγματικὴν σημασίαν εἶχαν καὶ ἔλαβαν αἱ ἐγκύκλιοι ἐκεῖναι περὶ μὴ ἐπεμβάσεως, εἰπώθη ἐν ἐκτάσει εἰς τὰς περὶ ἐξελέγξεως τῶν ἐκλογῶν τῆς ΙΑ' Βουλῆς λαβούσας χώραν ἐπὶ δεκαπενταήμερον συζητήσεις.

Αἰσθάνομαι ὅτι δὲν ἀντέχω ἵνα ἐπανέλθω εἰς τὰ λυπηρὰ γεγονότα τὰ ὅποια ἐνθυμίζουσιν αἱ συζητήσεις ἐκεῖναι. Ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ δημοσιότης τοῦ Βουλευτικοῦ λόγου ἐφάνη σεβαζομένη κατ' ἀρχὰς παρὰ τῆς Προστασίας, ἀλλὰ τὸ ῥόπαλον τοῦ χωροφύλακος ἐπὶ τέλους ἐπεμβῆκεν ἵνα τὰς θύρας τοῦ βουλευτηρίου κλείσῃ, καὶ τὸν λαὸν ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ἀποχωρίσῃ, ἵνα οὕτως οἱ τάλαντευόμενοι πτοηθῶσι καὶ ἡ ποθουμένη συγκρότησις τῆς Βουλῆς ἐπιτευχθῇ πρὸς σχηματισμὸν τῆς νέας Γερουσίας, ἐνῶ λίαν ἀπρονοήτως ἡ προηγουμένη εἶχε διαλυθῇ ἐγκαταλειφθέντος οὕτω τοῦ τόπου ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀνευ Κυβερνήσεως. Ἀπεπειράθη ἡ Ἀρμοστεία τότε ἵνα τὸ τόλμημά της δικαιολογήσῃ διὰ ἀδομένης ἐγγράφου αἰτήσεως οὐδέποτε δημοσιευθείσης, 21 βουλευτῶν, οἵτινες τὴν ἐγγράφον ταύτην αἰτήσιν εἰς τὸ Ἀρμοστεῖον κλεισμένοι ὑπέγραψαν καὶ οἵτινες, πρὸς τοῖς ἄλλοις, οὔτε ἀριθμῶς τὴν πλειονότητα παρίστανον.

Τὸ αὐθαίρετον ὁσάκις καθὼ τοιοῦτον προχωρεῖ διεγείρει τὴν ἐκπληξιν. Ὅταν ὅμως νομίμους δῆθεν αἰτίας προτείνει πρὸς δικαιολόγησιν τῆς φανερᾶς παραβάσεως τοῦ Νόμου, καὶ τολμᾷ περὶ σεβασμοῦ δικαιωμάτων νὰ ὁμιλῇ, εἰς στιγμὴν καθ' ἣν πᾶν δικαίωμα καταστρέφει, παριστὰ τί τοσοῦτον χαμερπὲς ὥστε δικαίως τὴν ἀηδίαν προξενεῖ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ἡ ΙΑ'. Βουλὴ ὑπὸ τοιαῦτα προηγούμενα συνεκροτέτο, ἡ δὲ Προστασία ἠδύνατο, καθ' ὅλας τὰς πιθανότητας, νὰ ἐπαναπαυθῇ ἐπὶ σταθερᾷ ἐν τῇ Βουλῇ ταύτῃ πλειοψηφίας. Παρεκτός πάσης ἄλλης παρατηρήσεως, εἰς Βουλὴν συγκειμένην ἐκ 42, δέκα μέλη ἐκάθηντο συνεπείᾳ μόνον τῆς ὑπὲρ αὐτῶν ἀμέσου ἐπεμβάσεως τῆς Προστασίας, ἐνῶ οἱ συνάδελφοίτων ἐπιμόνως ἐπειράθησαν ἵνα τῆς Βουλῆς τὰ ἀποβάλωσι.

Ἄν οὐχὶ ἄλλο, τοῦλάχιστον πᾶσα κατὰ τῆς Προστασίας, καθὼς Προστασίας, ἔκφρασις ἐν τῇ Βουλῇ ταύτῃ ἐφαίνετο ἀσφαλῶς καταβεβλημένη, ὁ δὲ Ἀρμοστής, οὐχὶ ἀνευ λόγου, ἐγκυχυᾶτο διὰ τὰ εὐάρεστα ἀποτελέσματα τῆς πολιτικῆς του, ἐν τῷ περιφῆμῳ ἐπισήμῳ τῆς 10 Ἰουνίου 1857, διὰ τοῦ ὁποίου διεβιβάζετο εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Ἀγγλίας ἡ πρότασις περὶ Ἀποικισμοῦ Κερκύρας καὶ Παξῶν, ἐνῶ πέντε ἡμέρας πρότερον διεβεβαίουν τὴν Βουλὴν ὅτι οὐδεὶς τοιοῦτος κίνδυνος ὑπῆρχε λέγων ἐν ὅλῃ ἐπισημότητι—«Δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ ἐπαναλάβω ἅς ἤδη ἔδωκα διαβεβαιώσεις, καὶ μόνον θέλω προσθέσει» ὅτι δύνασθε νὰ ἐπαναπαυθῆτε εἰς τὴν ἐξακολούθησιν «τῆς κραταιᾶς καὶ γενναίας Προστασίας, ἥτις συμφώνως πρὸς τὰς Εὐρωπαϊκὰς συνθήκας καὶ τὴν ἐλευθέραν δημοσίαν γνώμην τῆς Ἀγγλίας, ἐνταυτῷ σέβεται τὰ ὑμέτερα αἰσθήματα καὶ ἐγγυᾶται τὰ ὑμέτερα δικαιώματα (α)

Μόλοντοῦτο ὀλίγας ἡμέρας ἀργότερα ἐπῆρχετο ἡ 20 Ἰουνίου, καὶ μεταξὺ τῶν πρώτων οὔτινες τὴν

(α) Ἀναπάντησις τοῦ Ἀρμοστοῦ εἰς τὴν πρὸς τὸν ἐναρκτήριον λόγον του ἀπάντησιν τῆς Βουλῆς, εἰς ἣν ζωηρὰ συζήτησις ἔλαβε χώραν περὶ ἐπαπειλουμένου ἀποικισμοῦ, ἐνεκα ἀναφορᾶς τινος τοῦ Κ. Μ. Μάρτιν παρευσιασθείσης ἐν τῷ Ἀγγλικῷ κοινοβουλίῳ ὑπὸ τοῦ Κ. Πικιγκτῶνος.

Προστασίαν κατὰ τὴν κρίσιμον ἐκείνην στιγμὴν οὐ μόνον ἐγκαταλείπουσι, ἀλλὰ καὶ κατὰ πρόσωπον προσβάλλουσι, συγκαταριθμοῦνται (εἰπωθήτω πρὸς τιμὴν των) οἱ δέκα ἐκεῖνοι Κεφαλλῆνες ὑπὲρ ὧν τοσαῦτα ἡ Προστασία ἐτόλμα.—Ἐπιτρέψατέ μοι, Μυλὸρδ, νὰ ἐπαναλάβω ἐνταῦθα ὅ,τι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τούτου συμβάντος ἄλλοτε ἐδημοσίευσα—«Οὐδέποτε Κυβέρνησις τοιαύτην ἤτταν ὑπέφερεν, οὐδέποτε πολιτικὴ ἀπὸ πεντηκονταετίας ἤδη διὰ τοσούτων καὶ τοιούτων μέσων ἐργαζομένη, τοιαύτην καταστροφὴν ἔλαβεν, οἶαν ἡ Προστασία ἐν Ἑπτανήσῳ κατὰ τὴν 20 Ἰουνίου 1857. Παντοῦ συστήματα ἔπесαν, Κυβερνήσεις μετελλάγησαν, θρόνοι καὶ ἐνθρονισμένοι ἐκρημνίσθησαν, ἀλλὰ παντοῦ εἰς τὴν πτῶσιν των πολλοὶ, ἡ ὀλίγοι ὑποστηρικταί, ἡ φίλοι πιστοὶ μέχρις ἐσχάτων τοὺς ἀπέμειναν, ἀκολουθοῦντες ἐν ἀφοσιώσει καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἐξορίαν καὶ ὑπ' αὐτὴν ἀκόμη τὴν αἱματόφυρτον μάχαιραν τοῦ δημίου. Μόνη ἡ Προστασία, μετὰ πεντήκοντα ἐτῶν ἀγῶνας παρεστάθη κατὰ τὴν 20 Ἰουνίου 1857 ἐνώπιον τοῦ Κόσμου ὡς οὐδένα φίλον ἐν Ἑπτατῆσῳ δυνηθεῖσα νὰ ἀποκτήσῃ, ἐγκαταλειφθεῖσα ἐν τῇ κρίσιμῳ στιγμῇ παρὰ πάντων.»

Ἴδου ὁποῖαν ἀπάντησιν τὰ τετελεσμένα γεγονότα ἔδωσαν εἰς τὰς γενομένας πρότερον ἐκ μέρους τῆς Προστασίας διακηρύξεις, ὅτι μόνον πατρία δημοκόπων καὶ ἀγορασμένων ἀπὸ τὰ βούβλια τῆς Ῥωσσίας, πατρία ἀποπειρωμένη νὰ καταβάλλῃ τὴν νοημοσύνην καὶ ιδιοκτησίαν εἰς τὰς νήσους, ὑπεστήριξε τὴν περὶ Ἐνώσεως ἰδέαν καὶ τὴν Προστασίαν καθὼς Προστασίαν ἀντέκρουε.

Εἰπωθήτω ὅμως πρὸς τιμὴν τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀληθείας, ἡ κατὰ τὴν 20 Ἰουνίου ἤττα τῆς Προ-

στασίας απέβαιναν ὀλιγώτερον ὠδινερὰ δι' αὐτὴν ἐνεκα προηγηθέντος πολιτικοῦ βήματος τοῦ νῦν Ἀρμοστεύοντος, ἐννοῶ καὶ αὖθις τὸ περίφημον ἐπίσημον τῆς 10 Ἰουνίου 1857.

ᾠμίλησα Μυλὸρδ, λίαν ἀπροκαλύπτως καὶ καθαρὰ περὶ τῶν πολιτικῶν ἀμαρτημάτων τοῦ Κ. Γιούγκ, ἵνα αἱ οἶαι δὴποτε ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκφράσεις μου, ἐν στιγμῇ μάλιστα καθ' ἣν ἐν Ἑπτανήσῳ ὁ Κύριος Γλάδστων εὐρίσκεται, ὁ δὲ Κύριος Υἱούγκ ἐτοιμάζεται ἴσως ν' ἀπέλθῃ, δυνηθοῦν οὐδέποτε νὰ παρεξηγηθῶσι.

Τὸ ἐπίσημον τῆς 10 Ἰουνίου τοῦ Κ. Υἱούγκ ἐπροφύλαξε κατέναντι τῆς 20 Ἰουνίου τὴν πολιτικὴν τοῦλάχιστον τιμὴν τῆς Προστασίας, ἀφοῦ ἅπαξ αὐτὴ ἀφ' ἑαυτῆς, καίτοι ἀργὰ ἀνεγνώριζε ὅτι ἡ ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως αἰτήσεις δὲν ἦτον ἄλλο εἰμὴ ἀναπόφευκτος ὑπαγόρευσις τοῦ ἐθνικοῦ τῶν Ἑπτανησίων αἰσθήματος (ἀναγνώρισις ἀληθείας διὰ τὴν ὁποίαν πᾶς Ἑπτανήσιος, δὲν δύναται εἰμὴ νὰ ᾔναι εὐγνώμων) καὶ ὅτι ἡ Προστασία ἔπρεπε νὰ παύσῃ ὡς διακειμένης τῆς Ἀγγλίας ἐνταῦθα εἰς ἀκροσφαλῇ θέσιν καὶ μὴ δυναμένης τῆς Προστασίας νὰ διατηρηθῇ πλέον, ἄνευ ἀπωλείας ἢ κινδύνου ἀπωλείας τῆς γοητείας (prestige) τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἄνευ πραγματικῆς δυσαρεσκείας τῶν Ἰονίων.

Ἀπέναντι τῆς ἐντίμου ταύτης ἐξομολογήσεως τῆς Προστασίας (α) τῆς πάντῃ ἀγνώστου διὰ τοὺς Ἰο-

(α) Παρατρέφω τὴν γενομένην τότε πρότασιν περὶ ἀποικισμοῦ Κερκύρας καὶ Παξῶν. Τὰ ἐσχάτως μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἐπισήμου τῆς 10 Ἰουνίου ἐπελθόντα γεγονότα ἀνῆρσαν λίαν ἱκανοποιητικῶς διὰ τοὺς Ἰονίους τοὺς λόγους ἐφ' ὧν ἡ πρότασις ἐβασίζετο καὶ ἀπέδειξαν ταυτοχρόνως τὸ ἀπραγματοποιήτον αὐτῆς. Ἡ πρότασις ἐκείνη διαμένει μόνον ὡς παρελθόν, λίαν λυπηρὴν, ἀλλ' οὐδὲν ἤττον διδασκτικώτατον διὰ τοὺς Ἰονίους μάθημα.

νίου μέχρις ἐσχάτως διαμεινάσης, καὶ τοῦ γεγονότος τῆς 20 Ἰουνίου 1857, τὸ μεταξὺ Προστασίας καὶ Ἑπτανήσου ζήτημα μετατίθεται ἤδη ἐπὶ ὅλως διαφορετικοῦ πεδίου ἐκείνου, ἐφ' οὗ ἄχρι τοῦ νῦν ἀπὸ πεντηκονταετίας καὶ ἰδίως ἀπὸ δεκαετίας ὑφίστατο.

Ἡ Προστασία ἤδη τῆς σκηνῆς ἀποσύρεται, ἡ δὲ Μ. Βρεταννία τὴν ἐξομολόγησιν ταύτην τοῦ ἀποσυρμοῦ τῆς Προστασίας λαμβάνουσα, παρίσταται αὐτῇ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Κυρίου Γλάδστωνος ἵνα τὴν θέσιν τῶν πραγμάτων ἀπ' εὐθείας διερευνήσῃ.

Εὐτυχῆς ἡ περίπτωσις, ἀλλὰ ταυτοχρόνως κρίσιμος ἡ στιγμή διὰ τὴν μικρὰν ταύτην κοινωνίαν, ἥτις δὲν ἄγνοεῖ τὴν θέσιν τῆς καὶ διὰ πολίτας τὴν ἀδυναμίαν τῆς πατρίδος τῶν γνωρίζοντας, ἀλλὰ ταυτοχρόνως αἰσθανομένους ὅτι τόσον μάλλον ὀφείλουν τὴν ἀδύνατον ταύτην πατρίδα ν' ἀγαπῶσι καὶ ὑπὲρ αὐτῆς νὰ ἐνεργοῦν. Ἡ πεποίθησις τῶν Ἰονίων ὅτι μόλις τὸ Ἰόνιον ζήτημα ὑπὸ τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ ἐποψίν παρασταθῇ καὶ ἐννοηθῇ, θέλει λυθῇ παρὰ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας σύμφωνα μὲ τὰς εὐχὰς καὶ τοὺς πόθους τῶν Ἑπτανησίων, οὐδαμῶς μετέλλαξεν. Ἡ ἔλευσις τοῦ Κυρίου Γλάδστωνος εἰς τὰς νήσους ἐπαυξάνει τὴν πεποίθησιν ταύτην. Μόνος φόβος ὅθεν κυριεύων πᾶσαν πατριωτικὴν καρδίαν ἐν Ἑπτανήσῳ εἶναι μήπως ἡ ἀλήθεια κρύπτεται ἤδη ἐνώπιον τῆς Υ. Ε. Ἀπεπειράθην ἤδη, καθόσον αἱ ἀσθενεῖς μου δυνάμεις τὸ ἐπέτρεπαν, νὰ διαχαράξω ἄχρι τοῦ νῦν ἀρχικὰ τινὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα θέλουν χρησιμεύσει εἰς τὴν Υ. Ε. ὅπως γνωρίσῃ τὴν ἀληθῆ τῶν πραγμάτων θέσιν καὶ τὰ μεγάλα λάθη εἰς τὰ ὁποῖα ἡ Προστασία ὑπέπεσε πρὸς βλάβην καὶ τῆς Βρεταννικῆς ἐν Ἀνατολῇ ἐπιρροῆς, καὶ τῆς μικρᾶς ταύτης κοινωνίας.

Περιορίσθην εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο μόνον εἰς τὰ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΘΕΟΥΡΙΟΥ

κυριώτερα τῶν ἀσυγχωρήτων κυβερνητικῶν ἀμαρτημάτων. Δὲν ἤγγιξα ποσῶς τὸ διοικητικόν, ἡ διαχειριστικόν, καθότι ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο βιβλία ὀλόκληρα ἠδύναντο νὰ γραφῶσι. Περιορίζομαι μόνον εἰς ἓν ἐκ τῶν οὐσιωδεστέρων τὸ ἐπόμενον.

Αὐτὸ τὸ ἐπὶ τοῦ Μισθολογίου, καὶ πρὶν ἀκόμη τῶν Μεταρρυθμίσεων τῶν 1849, ἀποκλειστικὸν δικαίωμα τῆς Βουλῆς, τὸ ὁποῖον, ἐν θεωρίᾳ τοῦλάχιστον, οὐδέποτε ἡμφισβητήθη, καὶ αὐτὸ ἀκόμη δὲν ἐσεβάσθη. Πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὑπὸ τὴν νῦν Ἀρμοστείαν (εἰπωθῆτω πρὸς τιμὴν τοῦ Κ. Υἱοῦγκ) ἀνεκαλύφθη ἀπόκρυφον Μισθολόγιον, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς Βουλῆς πρὸ πολλῶν ἐτῶν διατηρούμενον (!) τὸ σύνολον τοῦ ὁποίου ἀνέβαινεν, εἰς 3125 λιτρῶν στερλινῶν, τουτέστι περίπου 90,000 δραχμῶν, ἤγουν τὸ ἥμισυ τοῦ ὅσου ἐν συνόλῳ δαναπᾶ ἡ ἐλευθέρα Ἑλλάς διὰ τὴν διοίκησιν τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, αἵτινες καὶ κατὰ τὴν ἑκτασιν τῆς χώρας καὶ κατὰ τὸν πληθυσμὸν ὑπερτεροῦν τὰς Ἰονίους.

Ἄν τοῦτο ὡς πρὸς τὸ Μισθολόγιον συνέβαινε, δύναται νὰ φαντασθῇ, ἡ Ὑ. Ε. ὅποσον ἐσεβάσθη ἡ ἐπὶ τῶν ἐκτάκτων ἐξόδων ψῆφος τῆς Βουλῆς. Τὰ μεγαλήτερα προσκόμματα παρενεβλήθησαν πάντοτε εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν, τῶν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἀπολογισμοῦ Βουλευτικῶν ἐπιτροπῶν, καὶ θέλει φανῇ μῦθος, ἀλλ' οὐδὲν ἤττον εἶναι πραγματικὸν γεγονὸς, ὅτι ἀπὸ τὰ 1817, μέχρι τῶν 1848 οὐδεμία λογοδοσία ἐδίδετο εἰς τὴν βουλὴν περὶ τῶν ἐκτάκτων ἐξόδων, ἕκτοτε δὲ, καίτοι ἡ βουλὴ ἐλάμβανε ψῆφον ἐπὶ τῶν ἐξόδων τούτων, ἀπαξ μόνον ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους ἐσυζητεῖτο καὶ ἐψηφίζετο (ὑπὸ τὴν ἐνεστῶσαν Ἀρμοστείαν) εἰς τὰ καθέκαστα αὐτοῦ ἐν πλήρει γνώσει τοῦ τῆς βουλῆς. Ἀπολο-

γισμὸς δὲ οὐδέποτε ἐν τῷ συνόλῳ αὐτοῦ ἐσυζητεῖτο καὶ ἡ ἀντιπροσωπεῖα οὐδέποτε ἐγνώρισε ποῦ καὶ πῶς τὰ χρήματα τοῦ ταμείου ἐξοδεύθησαν.

Εἶναι θαῦμα τώρα ἂν τὰ πράγματα τῆς μικρᾶς ταύτης κοινωνίας ἐφθασαν εἰς τοιαύτην θέσιν, ὥστε ἡ Προστασία ν' ἀναγνωρίζῃ ἐπὶ τέλους ὅτι δὲν δύναται πλέον νὰ διατηρηθῇ «ἀνευ ἀπωλείας, ἡ κινδύνου ἀπωλείας τῆς γοητείας τῆς Ἀγγλίας;»

Ἡ Μεγάλῃ Βρεταννίᾳ φαίνεται διστάζουσα νὰ πιστεῦσιν τὴν μεγάλην ταύτην ἀλήθειαν τῆς ὁποίας ἡ ἐν ἀρχῇ ὑποστήριξις οὐχὶ ὀλίγον θέλει τιμῆσαι μίαν ἡμέραν τὸν Κ. Υἱοῦγκ ἐνώπιον τοῦ Ἀγγλικοῦ ἔθνους. Οὐδὲν ἤττον ὅμως ἡ Ἀγγλία ἀναγνωρίζει ὅτι εἰς ἣν ἐφθασαν θέσιν τὰ πράγματα τῆς Ἑπτανήσου ἀνάγκη ταχείας καὶ ριζικῆς θεραπείας. — Ἡ θεραπεία αὕτη δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ δι' οἷας δήποτε μεταλλαγῆς τοῦ πολιτεύματος; Δύναται νὰ γίνῃ ἀπόπειρα συνταγματικῆς μεταρρυθμίσεως ἀνευ βλάβης, τῶν δικαιωμάτων καὶ συμφερόντων, καὶ ταυτοχρόνως ἀνευ χειροτερεύσεως τῆς τωρινῆς θέσεως τῶν πραγμάτων τῆς Ἑπτανήσου ἀφ' ἐνός, καὶ τῆς τιμῆς καὶ ὑπολήψεως τῆς Μεγάλῃς Βρεταννίας ἀφ' ἑτέρου; Ἴδου τὸ πρακτικὸν ζήτημα ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπιτρεφάτεμε παρακαλῶ Μυλόρδ νὰ καθυποβάλῃ ἀκολούθως πρακτικὰς τινὰς παρατηρήσεις εἰς τὰς ἐμβριθεῖς σκέψεις τῆς Ὑ. Ε.

Ζακύνθῳ 23 Δεκεμβρίου 1858 ἔ. ἑλ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ.

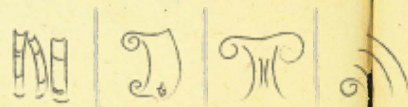
Σημ. Τὸ δεύτερον μέρος τῶν σκέψεων τούτων ἐπὶ τοῦ Ἰονίου ζητήματος, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Κ. Λομβάρδος διεπραγματεύετο τὸ ζήτημα τῶν Μεταρρυθμίσεων τῶν 1859 καὶ τὸ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ὅποιον ἐδιαίρειτο εἰς διάφορα κεφάλαια δὲν ἐδίδετο τῷ Κ. Γλάδστονι. ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, τὸ ἤδη δημοσιευόμενον καὶ εἰς δύο κεφάλαια διαιρούμενον πρῶτον μέρος ἀπηυθύνετο ἐκ Ζακύνθου εἰς Κέρκυραν τῇ 23 Δεκεμβρίου ε. ελ. 1858.—Ὁ Κ. Γλάδστον τῇ 8 Ἰανουαρίου (27 Δεκεμβρίου ελ) εὐχαριστῶν τὸν Κ. Λομβάρδον διὰ τὸ πονημά του τῷ ἐξήτει ταυτοχρόνως νὰ τῷ διαβιβάσῃ εἴτε νέον ἀντίγραφον εἰς ἑλληνικοὺς χαρακτῆρας τύπου (di stampa), εἴτε Ἰταλικὴν μετάφρασιν, ὡς δυσκολευομένου τοῦ Κ. Γλάδστονος ν' ἀναγνώσῃ κοινὸν Ἑλληνικὸν χειρόγραφον. Ἐνῷ ὁ Κ. Λομβάρδος δι' ἐπομένου Ἀτμοπλοίου διεβίβαζε τῷ Κ. Γλάδστονι τὴν εἰς τὸ Ἰταλικὸν μετάφρασιν, ἔφθανεν εἰς Ζάκυνθον ἡ προκήρυξις τῆς ἐκτάκτου συγκαλέσεως τῆς Βουλῆς διὰ τὴν 13 Ἰανουαρίου 1859. Ἡ Ἑλ. Ἰλικὸς καιρὸς ὅθεν δὲν ἀπέμεινε πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ δευτέρου μέρους τῶν σκέψεων τούτων· ἐκτὸς τούτου ἕνεκα τῆς ἐκτάκτου συγκαλέσεως τῆς Βουλῆς πᾶσα ἰδιαιτέρα περὶ Μεταβρύθμισεων συζήτησις ἀπέβαινε περιττὴ καὶ ἄσκοπος. Ἦδη δὲν ἐπρόκειτο πλέον ὅπως δι' ἐκτάκτου πολιτικῆς ἐρεῦνης ἀνακαλυφθῇ ποία ἡ πολιτικὴ ἀπαίτησις καὶ ἀνάγκη τῆς Ἑπτανήσου, ὅπως αὕτη ἐκπληρωθῇ ποία ἡ ἐκ τοῦ καθήκοντος καὶ τοῦ καλῶς ἐννοουμένου συμφέροντος τῆς Μεγάλης Βρεταννίας ἐπιβαλλομένη πρὸς αὐτὴν ὑπὲρ τῆς Ἑπτανήσου ὑπαγόμεναι, ἀλλὰ ἐπαρουσιάζετο προετοιμασθὲν πολιτικὸν σχέδιον, τὸ ὅποιον ὁ μὲν Κ. Γλάδστον προέβαινε νὰ ἐν τῇ Ἰονίῳ Βουλῇ τὸ ὑποστηρίξῃ, πᾶς δὲ ἀληθὴς τῆς Ἑπτανήσου ἀντιπρόσωπος ἐπροσκαλεῖτο νὰ τὸ πολεμήσῃ καὶ καταστρέψῃ. Ἐπὶ τέλους ὁ Κ. Γλάδστον ἀπεκδυθεὶς τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἐκτάκτου ἀπεσταλμένου καὶ ἀναλαβὼν ἐκεῖνον τοῦ τακτικοῦ Ἀρμοστοῦ, ἐν ἁλλαις λέξεσι παύων τοῦ νὰ παρουσιάσῃται ὡς ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Μεγάλης Βρεταννίας καὶ παρουσιαζόμενος ὡς ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐν Ἑπτανήσῳ Προστασίας, ἀπεκαθίστα καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀδύνατον πᾶσαν ἰδιαιτέραν περὶ πολιτικῶν συζήτησιν, ἰδίῳ· δὲ ἐπὶ ζητήματος ἀφορῶντος κανονισμὸν, τακτοποίησιν καὶ ἀνανεώσιν σχέσεων μετὰ τὴν Προστασίαν καὶ Ἑπτανήσου.

Σημ. Ἀναφορὰ Ζακυνθίων πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα τῆς Μεγάλης Βρεταννίας ἴδε Σελ. 18.

SIRE

Se l' altezza dei vostri pensieri da cui dipende la salute di popoli, non isdegna, o SIRE, d' abbassarsi per un momento, i sottoscritti cittadini del Zante vi supplicano d' ascoltare brevi parole, le quali nel pronunciare si sentono confortati dalla stessa fidanza, onde sentironsi, allorchè il trattato del 1815 li commise al patrocinio di Vosta Maestà.

A questo fervidamente si volgono, oggi, che la onnipotenza di un solo ha rese vane le speranze, alle quali per le magnanime intenzioni delle alte Potenze, in quel Trattato manifestate, gli animi tutti si appersero.

Che se era mente di chi fissò i destini di quest' Isole nel collocarle sotto l' esclusiva protezione di V. M. ch' elle dovessero fruire d' un governo liberale, onde tornasse loro quella prosperità che dalla malignità della fortuna per lungo tempo a questi popoli venne tolta, non è mai presumibile che una costituzione, la quale riponeva nell' assoluto arbitrio d' un solo ogni potere, essere dovesse il mezzo più opportuno a scopo si augusto.

E nondimeno tale fù la costituzione che il Lord Alto Commissario fece sottoscrivere ad un consiglio Primario e ad una assemblea costituente da esso solo creata; è doloroso, o SIRE, per noi il rammentare l' avvilitimento di quelli stessi, che a tale opera prestarono mano, e la tristezza universale che a quel epoca in queste parti regnava.

Pure noi speravamo, che riconosciuti dall' esperienza i danni che alla nazione ne derivavano, si volesse proporre qualche ammenda, che la beneficenza di V. M. disposta sempre al bene del popolo protetto,

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

non avrebbe mancato di approvare; e noi ravisammo in questo caso, una via di salvezza: ma pur troppo la sinistra preponderanza della costituzione riposta in un solo, andava più sempre di ceppi ravviluppando ogni cosa, senza lasciare cammino aperto a mezzo liberatore.

Sebbene però siensi trovati uomini pronti ad anteporre gli interessi privati agli interessi della patria col violare la santità del loro Magistero nullostante la maggiore, e la più sana parte dei cittadini si sentì calda di magnanimo sdegno, e ne muove doloroso lamento. E perchè questo non suoni infruttoso fra le domestiche mura, poichè le cose sono tessute in modo, che la voce dei cittadini non giunga oltre l'arbitrio di chi li comanda, si rende ora aperta la via per farsi sentire a V. M. da cui aspetta ristoro.

I sottoscritti, o Sire, vi parlano in nome della patria che se pochi li riputate per rappresentare la patria, considerate, o Sire, che pochi sono quegli uomini, che portano delle cose magnanima opinione e che si sentono di sì libera volontà, che nè speranze, nè timori sieno possenti di farli torcere dal dritto proponimento. E se molti si indussero a sottoscrivere in qualche circostanza indirizzi a nome del popolo, attestando il loro contentamento per l'attuale sistema di governo è facile, o SIRE, lo scorgere come la influenza di chi comanda può a sua voglia conseguire il suffraggio dei men forti. E ad onta di tutto ciò siamo certi, che la maggior parte del paese verrebbe qui registrata, se la necessità di procedere con prudente segreto non ci facesse più cauti.

E dunque la Patria che si getta piangendo ai piedi del Trono di V. M. per supplicarvi di sollevarla dall'imo della miseria, in cui venne collocata ordinando colla possente Vostra voce, che un'Assemblea Legislativa liberamente scelta dai Notabili delle Isole fac-

cia i cangiamenti, e le modificazioni opportune, che definiscano giusto il senso, e la Lettera del Trattato di Parigi la giurisdizione, e i poteri del Lord Alto Commissionario, e quelli del Governo Ionio, non oltrepassando i primi i limiti di una sorveglianza salutare, e benevola, ed i secondi quelli di una saggia libertà e di una moderata indipendenza.

Questa riforma, o SIRE, non mancherà di produrre i più salutari effetti, facendo risorgere la dignità d'una Nazione i cui destini furono affidati alla protezione esclusiva di Vosta Maestà.

Domanderà la posterità riverente alle sventure di questa Patria figliuola Meschina d' Illustre Madre, domanderà chi la rifece bella di libertà, e la storia risponderà Giorgio Quarto.

Zante, li 23 Febbraro 1821.

(Segnati) Il C^o. Flamburiari Avv^o. di Zante — Dottor Georgio de Rossi Giudice — Dionisio C^o. Salamon — Stelio Stravopodi fù Maggiore delle Milizie. — Dottor N. Rotta amministatore del Pubbico Monte di Pietà — Antonio Someriti Avvocato. — Demetrio Damugliano Avvocato. — Agostin, ed Anastasio Dacoron possidente e Negoziante. — Αἰὼς Ποιόρης Ποσιδέτης — Paolo Dottore Vulto Proto-chirurgo del Governo. — Gaetano de Rossi Pub^o. Archivista. — Georgio Petta Possidente — Niccolò Lambeti Notajo Pubbico — Marco Flamburiari Avvocato. — Il C^o. Antonio Querino. — Emanuel Vlastò possidente. — Demetrio Plessa Avvocato. — Niccolò Sicuro possidente. — Giovanni Sicuro possidente — Gerolamo Canduni possidente — Niccolò Psimari Notajo Pubbico, — Niccolò Martinengo possidente. — Georgio Candiano C.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΠΙΟΥ

Roma—Teodoro Sicuro,—Demetrio Zanettini possidente
—Dionisio Serigo possidente—Dionisio Martelao gm.
Bembo possidente—Niccolò Calichia possidente—Il C^o.
Dionisio Flamburiari—Niccolò Corgianiti Possidente—
Roberto Badoer possidente.

Σημ. εἰς Σελ. 29.

Χάριν τῶν μὴ εἰδόντων τὰ τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου τῆς Ἑπτανήσου σημειοῦμεν ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ παρουσιασθῇ ὡς ὑποψήφιος κατὰ τὰς ἐκλογάς, ἂν δέκα ἡμέρας πρὶν τῆς ἐκλογῆς δὲν προταθῇ ὡς τοιοῦτος παρὰ τοῦ ἐκλογικοῦ σώματος δι' ἀναφορᾶς τῷ Ἐπάρχῳ ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει καὶ ὀρισμένη ὥρᾳ διδομένης. Ἡ ἀναφορὰ πρέπει νὰ φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς τουλάχιστον τοῦ δεκάτου μέρους τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν ἐν τῷ ἐκλογικῷ καταλόγῳ ἐγγεγραμμένων ἐκλογέων. Ὡς ἐκ τούτου, ἂν τότε ἡ ἐξουσία κατάρθωνε νὰ παρεμποδίσῃ, τὴν ὑπὸ τῶν ἐκλογέων ὑπογραφὴν τῶν καταλόγων τῶν ῥιζοσπαστῶν ὑποψηφίων, οὗτοι δὲν ἤθελαν δυνηθῇ νὰ συναγωγισθῶσι καὶ ἡ ἐπιτυχία τῶν κυβερνητικῶν ὑποψηφίων ἐξήσφαλίζετο ἐκ προοιμίων.

Σημ. εἰς Σελ. 38

Οἱ δύο ἀντιπρόσωποι ῥιζοσπᾶσται Ζακύνθου οἵτινες τότε παρεμποδίσθησαν ὑπὸ τῆς Ὑψηλῆς ἀστυνομίας νὰ παρευρεθῶσιν ἐν τῇ Βουλῇ ἦσαν οἱ Κ. Κ. Φραγκίσκος Δομενεγίνης καὶ Ἰωάννης Λισγαράς. Ὁ μὲν πρῶτος ἐξωρίσθη εἰς Ἀντικύθηρα ὁ δὲ εἰς Ὀθωνούς.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΔΟΘΕΝ ΤΩ Κ. ΓΛΑΔΣΤΩΝΙ ΥΠΟ ΤΟΥ Κ.
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΑΡΟΥΣΟΥ.

Κεφαλληνία τῇ 27 Νοεμβρίου 1848 ε. ε.

Ἐντιμώτατε Κύριε.

Ὁ ὑποφαινόμενος καίτοι ἡμῖν ἄγνωστος καὶ πάντῃ ἄσχετος δικαιούται ἴσως εὐελπιστῶν ὅτι πρὸς τὴν ὑμετέραν ἐντιμότητα ἀποτεινόμενος τεύξεται εὐμενοῦς ἀποδοχῆς καὶ φιλόφρονος ἀκροάσεως, διότι προτίθεται ἵνα ἐπιστήσῃ τὴν ὑμετέραν προσοχὴν ἐπὶ πραγμάτων οὐχὶ ἰδιωτικῶν καὶ περὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀτομικότητα περιστρεφόμενων, ἀλλὰ γενικῶν καὶ ἅπασαν τὴν κοινωνίαν ταύτην οὐσιωδῶς ἐνδιαφερόντων, ἐπαξίων βέβαια τῆς ἐμβριθεστέρας μερίμνης καὶ συντονωτέρας μελέτης παντός συνετοῦ καὶ ἐχέφρονος, παντός εἰλικρινοῦς φίλου τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἐλευθερίας μάλιστα δὲ παντός θιασώτου καὶ μύστου τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας καὶ μαθήσεως ἧς τινος «περὶ τὸν καλὸν ἐκεῖνον κρατῆρα» καὶ Σὺ Κύριε Γλάδστων, ὁμολογουμένως «ἐβάκχευσας, καὶ διὰ τῶν Ἰοπλοκάμων Μουσῶν τοῖς ἀπορρήτοις κατωργίασαι. Ὅθεν, ὡς ὑπὸ τοιούτων ὑγιῶν ἀρχῶν καὶ ὑψηλῶν

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΕΟΥΡΙΟΥ

φρονημάτων καὶ Σὺ ἐμπνεόμενος, ἔπεται ὅτι συναισθάνεσαι καὶ ἐκτιμᾷς προσηκόντως τὸ ἀληθές καὶ τὸ δίκαιον· ἔπεται ὅτι, ἀποστρεφόμενος τὰς σχολίας ὁδοὺς καὶ τὰς μετατροπὰς τοῦ πολύφρονος τῆς διπλωματείας πολυπόδος,

... ἄς ποτὶ πέτρῃ
Τῇ περ ὁμιλήσῃ, τοῖος ἰδεῖν ἐφάνη·

βαδίσεις καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης περιστάσεως τὴν εὐθεΐαν ὁδὸν ἣν ἐνεχάραξαν οἱ Βύρωνες, οἱ Κάνιγγες, οἱ Ἀστιγγες, καὶ ἡ λοιπὴ τῶν μεγάλων ἐκείνων ἀνδρῶν χορεία, ὧν τὰ ὀνόματα ἐπιζῶσιν ἐν τῷ πνεύματι ἀπασῶν τῶν διαδεχομένων γενεῶν τῆς πεπολιτισμένης ἀνθρωπότητος.

Καὶ τῷ ὄντι, καθὼς ὁ πρὸς ἐπίσκεψιν ἀσθενοῦντος ἐξαποστελόμενος ἱατρός δὲν δύναται νὰ περικλεισθῇ ἐντὸς τῶν ἐπιβαλλομένων αὐτῷ ὁρίων κατὰ τοῦ ἐξαποστείλαντος, ἀλλ' ὀφείλει διερευνῆσαι αὐτὸς ἀφ' ἐαυτοῦ καὶ ἐξακριβῶσαι διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἐπιστημονικῶν γνώσεων τὰ φαινόμενα τῆς ἀσθενείας, ὅπως ἀνέυρῃ τὰ ἀληθῆ αὐτῆς αἷτια, οὕτω καὶ Σὺ, ἔντιμὲ Κύριε, ἐπιτετραμμένος ὢν παρὰ τῆς κυβερνήσεώς σου ὅπως ἀνιχνεύσῃς τὰ ἀληθῆ αἷτια τῆς πολιτικῆς καχεξίας τοῦ ἐπτανησιακοῦ τούτου λαοῦ, ἀνάγκη πᾶσα, πρὸς ἀκριβῆ αὐτῶν ἀνίχνευσιν, ἵνα ἐξέλθῃς τοῦ στενοῦ κύκλου τῆς ἐντολῆς σου, καὶ διὰ τῆς πεφωτισμένης διανοίας σου εὐρύνων τὰς σκέψεις, καὶ ἐν μιᾷ περιωπῇ ἐναγκαλιζόμενος τὸ σύνολον τῶν κοινωνικῶν γεγονότων καὶ περιστάσεων, ἵνα καταντήσῃς ἀσφαλῶς εἰς τὸ ποθοῦμενον τέλος ἐξάγων συμπεράσματα θετικὰ, βάσιμα, καὶ ὁλοσχερῶς συνάδοντα αὐτῇ τῇ ἀληθείᾳ αὐτῇ τῇ πραγματικότητι.

Πρόσελθε λοιπὸν γαλήνιος καὶ ἐλεύθερος παντὸς περιορισμοῦ, πάσης προκαταλήψεως, εἰς τὴν κλίνην

τῆς δεινοπαθούσης ἡμῶν κοινωνίας, παρατήρησον ἀκριβῶς τὰ συμπτώματα τοῦ πολυχρονίου αὐτῆς νοσήματος, προσδιόρισον εὐκρινῶς τὸ εἶδος καὶ τὸν χαρακτήρα αὐτοῦ καὶ κατόπιν, ἀνακαλύψας τὰς πρωτίστας καὶ οὐσιώδεις αἰτίας τοῦ κακοῦ, ὑπόβαλε εὐσυνειδότως εἰς τὴν κυβέρνησίν σου τὸ εἰδικόν ἐκεῖνο φάρμακον, τὸ μόνον δραστικὸν καὶ παυσώδυνον, τὸ μόνον ἱκανὸν ὅπως ἀποτρέψῃ τὸν ἐπικείμενον θάνατον καὶ τὴν ἀποσύνθεσιν.

Ναί, ἐρώτησον, Κύριε Γλάδστων, ἀμέσως καὶ ἀπ' εὐθείας αὐτὴν τὴν πάσχουσαν κοινωνίαν μας, βουλεύθητι τὰς τε ἐπισήμους διαδηλώσεις τῶν ἡμετέρων Βουλῶν καὶ τὴν δημοσιογραφίαν, ἀνερεύνησον ἀπαξάπαντα τὰ κοινωνικὰ μέλη· ἀλλὰ τί λέγω μέλη; ἀκρόσθητι καὶ αὐτὰ τὰ περιστοιχοῦντα ἡμᾶς ἄψυχα, ἀντικείμενα τὴν γῆν μας, ἂν θέλῃς, τὴν θάλασσαν, τὰ ὄρη, τοὺς λίθους, τὰ ὄστα τῶν πατέρων μας, καὶ ἀκούσεις παρὰ πάντων καὶ παντοῦ ἐπαναλαμβανομένην τὴν αὐτὴν γοερὰν φωνήν. Ἀκούσεις κοινῶς παρὰ πάντων ὁμολογούμενον, ὅτι, ὅπως φαντασθῇ τις ὡς ἔγγιστα τὸ ἡμέτερον πάθος τὸ ὑπερβαῖνον πάντα λόγον καὶ ἔκφρασιν, ὅπως σχηματίσῃ ἐξ' ἀναλογίας σμικρὰν τινα ἰδέαν αὐτοῦ δύναται νὰ τὸ παραβάλλῃ μὲ τὸ τῆς νοσταλγίας, ὅπερ κατακυριεῦον τὸν πάσχοντα, καὶ ἀποκλειστικῶς δεσπόζον ἐφ' ἀπάντων τῶν διαλογισμῶν τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν ψυχικῶν αὐτοῦ διαθέσεων τοῦ ἐπισκοτεῖ τὴν διάνοιαν, διὰ πυκνοῦ νέφους μελαγχολίας καὶ ἀπογνώσεως, τοῦ ἀφαιρεῖ ἐκ τῆς καρδίας πᾶσαν δυνατὴν παρηγορίαν καὶ τέρψιν, καὶ βαθμῆδὸν κατατῆχον καὶ ἀπομαραῖνον τὰς ζωτικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, ἐπαπειλεῖ ἐπὶ τέλους καὶ τὴν ἐξόντωσίν του, ἐὰν δὲν προληφθῇ ἐγκαίρως, ἂν πρὶν ἢ καταντήσῃ τὸ πάθος ἀνήκεστον, δὲν ἐφαρμο-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

σθῆ εἰς τὸν νοσταλγοῦντα τὸ μόνον κατάλληλον φάρμακον, ἢ τῆς πατρίου αὔρας ἀνάπνευσις, ἢ εἰς πατρίδα γαῖαν ἐπάνοδος. Τοιοῦτόν τι καὶ ἡμεῖς πάσχομεν ἂν τὸ πάθος μας ἐπιδέχεται παραβολὴν τινα καὶ σύγκρισιν. Νοσταλγοῦμεν οὕτως εἰπεῖν καὶ ἡμεῖς, Κύριε Γλάδστων, διακαῶς ἐπιποθοῦντες ὅ,τι ποτὲ καὶ ὁ ἀρχαῖος ἐκεῖνος ἡμέτερος Ὀδυσσεύς, περιπλανώμενος εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, μακρὰν τῆς φίλης πατρίδος.

«Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἰέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρῶσκοντα νοῆσαι
ἥς γαίης, θανέειν ἱμείρεται.»

Ναί, πρὸς τοῦτο καὶ ἡμεῖς ὀργώμεν, πρὸς τοῦτο διηνεκῶς ἀσθμαίνομεν ὅπως ἴδωμεν νόστιμον ἥμαρ, ὅπως ἐπανεέλθωμεν εἰς τοὺς κόλπους τῆς κοινῆς ἡμῶν πατρίδος, συνενούμενοι μετὰ τῆς μητρὸς ἡμῶν, τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος, καὶ συναπαρτίζοντες μετὰ τῶν ἀδελφῶν μας Ἑλλήνων ἐν ἐθνικὸν συμπαγὲς σῶμα, πολιτικὴν ἐνότητα. Οὐδὲ ἐξαρτᾶται ἀφ' ἡμῶν ἵνα ἐπίσχωμεν ἢ ὁπωσοῦν μετριάσωμεν τὴν ἀκάθεκτον ταύτην ῥοπὴν καὶ τάσιν μας διότι τοιαύτη εἶναι ἡ ἰδίᾳ ἡμῶν φύσις, τοιοῦτος εἶναι ὁ ἀμετάβλητος καὶ ἀναγκαῖος νόμος τῆς ἡμετέρας ὑπάρξεως, ὁ νόμος τῆς ἔλξεως πρὸς τὸ κέντρον, πρὸς ὃ ῥέπομεν ὡς ἐξ ἀναποδράστου ἀνάγκης, πρὸς ὃ ἀκαταμαχῆτως ὠθοῦμεθα ὡς ὑπὸ τινος μυστηριώδους δυνάμεως, ἧς τινος μεγάλα ἀποτελέσματα γίνονται μάλιστα καταφανῆ κατὰ τὰς κρίσιμους στιγμὰς τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν βίου· διότι, ὑποκύψαντες καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν, εἴτε Νέμεσιν θέλει νὰ τὴν ὀνομάσῃ τις, εἴτε Εἰμαρμένην, εἴτε φορὰν τῶν πραγμάτων, ἧτις ἀδυσωπῆτως ἀποφασίζει τύχας λαῶν καὶ ἐθνῶν ὀλοκλήρων, καὶ βίᾳ ἀποσπασθέντες ἀπὸ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ὀλομελείας, ὑπέστημεν τὴν σκληρὰν ἀνάγκην τοῦ νὰ ζῶμεν ἐπὶ τοσοῦτους αἰῶνας ὑπὸ τὸν ζυγὸν

τῆς ξενικῆς δεσποτείας, περιῦθριζόμενοι, καταδιωκόμενοι, καὶ μυριοτρόπως καταταρναννόμενοι.

Ἀλλὰ, καὶ ἐν μέσῳ τῶν δεινῶν καὶ τῶν βασάνων καὶ ἐν αὐτῇ τῇ μακρᾷ ἡμῶν ὀρφανίᾳ καὶ ἐρημώσῃ, οὐδέποτε κατεβλήθη τὸ ἐθνικὸν ἡμῶν φρόνημα, οὐδέποτε ὑπέστη τὴν ἐλαχίστην χαλάρωσιν, ἀπεναντίας μάλιστα κοχλάζον ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν ἀδιαλείπτως ἐξέπεμπεν ἡλεκτρικοὺς σπινθῆρας, καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τῶν λεγομένων, ἀρκεῖ νὰ περιορισθῶμεν εἰς πρόσφατα παραδείγματα τῆς ἐνεστῶσης ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐξεβράγη, ὡς ἄλλος ὑφαίστιος κρατῆρ, προχέων λάβας ἀμαιομακέτου πυρός, ὁπότε τινὲς τῶν κατὰ καιρὸν ἀρμοστευσάντων, φαντασιοκοποῦντες, ἐναθρύνοντο ὅτι τὸ κατέσβεσαν ἐντὸς τῶν στέρνων τοῦ δεινοπαθοῦντος τούτου λαοῦ διὰ τῶν καταδρομῶν, τῶν φυλακίσεων, τῶν ἐξοριῶν τῶν μαστιγώσεων, τῶν ἀπαγχονίσεων, ἐν ἐνὶ δὲ λόγῳ διὰ τῶν πλέον τερατωδῶν καὶ ἀνηκούστων βιαιοπραγημάτων. Οἱ ἄθλιοι! οἵτινες ἐβουλεύσαντο ὅπως μιμηθῶσι τὴν παράνοϊαν τοῦ Ξέρξου, μαστιγώσαντος ἄλλοτε καὶ ἀλύσει περιβαλόντος τὸν ῥοῦν τῶν ὑδάτων, ἀγνοοῦντες ὅτι οἱ ἀντιπράττοντες εἰς τοὺς φυσικοὺς καὶ ἠθικοὺς νόμους ἀντιπράττουσιν εἰς τὰς βουλὰς τῆς Προνοίας, καὶ οἱ ἀντιπράττοντες εἰς τὴν Πρόνοιαν, πόρρω ἀπέχοντες τοῦ νὰ τελεσφορήσωσιν, ἐξελέγχονται αὐτοὶ ἀφ' ἑαυτῶν γελοιῶδεις καὶ παράφρονες.

Ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἀλήθειαι τοσοῦτον ἐναργεῖς καὶ αὐτόφωτοι ὥστε ὁ ἐπιχειρῶν τὴν ἀπόδειξιν των, ἀντὶ τοῦ διασαφίζειν καὶ ἐνισχύειν αὐτὰς τὰς ἐξασθενεῖ καὶ τὰς συγχέει. Εἰς τὴν κατηγορίαν δὲ ταύτην ἀναντιβῆρῆτος ἀνάγεται καὶ ἡ προκειμένη περίστασις, διότι λαὸς, οἷος ὁ ἑπτανήσιος, εἰς ἄχρον ζῆλωτῆς τῶν ἐλευθεριῶν του, ὅστις πνέει με-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

γάλα καὶ ὑψηλὰ φρονήματα, ὅστις ἀφοσιούμενος εἰς τὴν ἐθνικὴν αὐτοῦ ιδέαν, παρίσταται ἔτοιμος, χάριν αὐτῆς, ἵνα ὑποστῇ πᾶσαν θυσίαν πάντα κίνδυνον, καὶ χρειᾶς τυχούσης καὶ αὐτὸν τὸν μαρτυρικὸν θάνατον· λαὸς ὅστις ἀνενδότως καὶ ἐπιμόνως ἐπιδιώκει τὸν σκοπὸν τῆς ἐθνικῆς αὐτοῦ ἀποκαταστάσεως, ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ αὐτῆς μεθ' ἡρωϊκῆς ἀρετῆς καὶ φρονήσεως· λαὸς, ὅστις ἔχει συνειδήσιν ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἠθικῶν αὐτοῦ ἀναγκῶν, ὅστις προσδιορίζεται εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ ὁμοθύμως ὑπὸ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἐλλόγου ἀρχῆς, ὑπὸ ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ ζωοποιῦ πνεύματος· λαὸς, ὅστις ἀναδεικνύει, κατὰ πᾶσαν κρίσιν, περιστάσιν, γνήσιον καὶ καθαρὸν τὸν προγονικὸν αὐτοῦ χαρακτήρα, ἐν μέσῳ παντοδαπῶν βασάνων καὶ πειρατηρίων, ἐν μέσῳ τοῦ πυρός καὶ τῆς μαχαίρας, ὅστις προτιμᾷ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ τὴν ἐθνικὴν αὐτοῦ ἀποκατάστασιν ἀντὶ πάσης ὕλικῆς εὐημερίας καὶ ῥαστώνης, ἀντὶ πάντων τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν καὶ ἐντροφημάτων τὰ πάντα ἀπολακτίζων ὡς σκύβαλα· λαὸς, λέγομεν, τοιοῦτος, ἰδὲν εἶναι γεγονὸς ἐναργές καὶ αὐταπόδεικτον, ὅτι εἶναι ἄξιος καλλιτέρας τύχης; εἶναι ἄρα γε πιστευτὸν, εἶναι σύμφωνον μὲ τὸν ὀρθὸν λόγον, νὰ διαμένῃ ἐπὶ πλέον ἐν τοιαύτῃ οἰκτρᾷ καταστάσει ἀνυποστόλως παραβιαζομένων τῶν ὑπερτάτων νόμων τοῦ δικαίου καὶ τῆς λογικότητος; καὶ διατί; ἐπὶ τίνι προφάσει καὶ προσχήματι; πρὸς ἐκπλήρωσιν δῆθεν κενῶν τιμῶν καὶ ξηρῶν διπλωματικῶν τύπων, πρὸς συντήρησιν ἀσυνθέτου τινὸς συνθήκης, ἥτις, μεταβληθέντων ἤδη τῶν καιρῶν καὶ τῶν πραγμάτων, ἐξελέγχεται ὁσημέραι ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀνούσιος, ὀπισθοδρομικῆ, ἀσκοπος οὐχ' ἥττον ἢ ἐπιβλαβὴς καὶ ἀσύμφορος εἰς τὴν ἠθικὴν υπόληψιν καὶ ἀξιοπρέπειαν καὶ αὐτῶν τῶν συμβαλομένων δυναστῶν.

Εἶναι ἄρα γε δυνατόν καὶ αὐτὸς ὁ σκεπτικώτερος νοῦς ἵνα μὴ ὁμολογήσῃ ὅτι μέλλει νὰ ᾔῃ δάκτυλος Θεοῦ, οὗ τινος ἡ δύναμις ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται, ὅστις τὸν λαὸν τοῦτον, καίτοι σμικρὸν καὶ περιωρισμένον, καίτοι ἀσθενῆ καὶ ἀμήχανον, τὸν κατευθύνει ὁμως καὶ τὸν ἐνισχύει, ὅπως ἀντιπαλαίῃ κατὰ γιγάντων ἐπιδιώκων μετὰ θάρρους καὶ αὐταπαρνήσεως τὸν ὑψηλὸν καὶ ἅγιον σκοπὸν του; Καὶ ἐὰν ἐπὶ τέλους ὑπάρχῃ νόμος ἀπόλυτος καὶ αἰδῖος, καθ' ὃν ὀφείλει, ἡ μὲν ἀρετὴ ν' ἀνταμείβεται, ἡ δὲ κακία νὰ τιμωρῆται, δὲν ἐπεταὶ ἐντεῦθεν, ὡς μαθηματικὸν πόρισμα, ὅτι εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ μὴ στεφθῶσιν ἐπιτυχῶς οἱ πολύμοχοι ἀγῶνες αὐτοῦ διαδραματίζοντος πρᾶξιν τοσοῦτον ἡρωϊκὴν καὶ ἐνάρετον, πρᾶξιν ἀξίαν τῆς κοινῆς συμπαθείας καὶ τοῦ θαυμασμοῦ ἀπάσης τῆς ἀνθρωπότητος, πρᾶξιν ἐν ἐνὶ λόγῳ ἱκανὴν ἵνα ἐπιδαφιλεύσῃ σπουδαίαν ὕλην εἰς νέαν ἐθνικὴν ἐποποιίαν, ζῶσαν καὶ πραγματικὴν, ἐφάμιλλον τῆς ἀρχαίας ἐκείνης ὁμηρικῆς;

Σὺ ὅθεν ἐντιμὲ Κύριε ὅστις, διὰ τῶν φιλολογικῶν σου θεωριῶν καὶ γνώσεων, ἀνελίξας τὰ ὁμηρικὰ ἔπη, μετωχέτευσας τὸ πνεῦμα καὶ τὴν κατάστασιν τῶν χρόνων ἐκείνων εἰς τοὺς ὁμογενεῖς σου, ἴθι καὶ νῦν, διὰ τῆς πρακτικῆς σου ἱκανότητος καὶ ἐμπειρίας, ἐγκύψας εἰς τὸ πνεῦμα τῆς σήμερον ἐν τῇ Ἑπτανήσῳ διαδραματιζομένης ὑψηλῆς ἐπικο-τραγικῆς πράξεως, διερμῆνευσον αὐτὴν πιστῶς καὶ ἀπροκαταλήπτως εἰς τὴν κυβέρνησίν σου. Παράστησον αὐτῇ, ὅτι αἱ ἐνταῦθα συγκρουόμεναι δύο μεγάλαι ιδέαι εἶναι ἡ τοῦ ἐθνισμοῦ καὶ ἡ τοῦ ξενισμοῦ. ἡ μὲν, ζητοῦσα ὁπως διεκδικήσῃ ἐντόνως καὶ μετὰ καρτερίας τὰ ἀγραπτα καὶ ἀσφαλῆ νόμιμά της ἅτινα, κατὰ τὸν Σοφοκλέα,

«Οὐτὶνι νῦν γε κἀχθὲς ἀλλ' αἰετοπε
Ζῇ ταῦτα, κοῦδεὶς οἶδεν, ἐξ ἔτου φάνη.»

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ἡ δὲ, ποικιλλοτρόπως ἀντενεργοῦσα, καὶ ἀποπειρωμένη διὰ παντός μέσου ὅπως παρεμβάλλῃ παντοειδῆ προσκόμματα εἰς τὴν ἐνέργειαν ἐκείνης καὶ ματαιώσῃ τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν τῆς· ἡ μὲν ἀφελῶς καὶ ἀπ' εὐθείας προτάττουσα εἰς ἰδίαν αὐτῆς ἀμυναν τὰς αἰωνίους ἀρχὰς τοῦ δικαίου, τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ πρέποντος· ἡ δὲ, ἐν σκότει τὰ φαῦλα ἐργαζομένη, καὶ περικαλύπτουσα τὴν ἀσχημοσύνην τῆς ὑπὸ τὸν πέπλον τῆς σοφιστείας καὶ τῆς φαινομενικῆς νομιμότητος· ἡ μὲν τέλος, ὡς ζωηφόρος ἄγγελος, εὐαγγελιζομένη εἰς τὸν λαὸν τοῦτον τὴν ἐκ νεκρῶν πολιτικὴν αὐτοῦ ἀνάστασιν καὶ παλιγγενεσίαν, ἡ δὲ, ὡς ζωφώδης καὶ ὑποχθόνιος δαίμων, περιφρουροῦσα αὐτὸν δι' ἀγρύπνου ὄμματος, ὅπως μηδέποτε ἐξεγερθῇ ἐκ τοῦ τάφου τῆς σιγῆς καὶ τῆς ἀπονεκρώσεως.

Ἰδοὺ ἡ ἐν τῇ ἐπτανησιακῇ ταύτῃ σκηνῇ ἀληθῶς διαδραματιζομένη σύγκρουσις τῶν δύο ἀντιμαχομένων ἰδεῶν, τοῦ ἐθνισμοῦ καὶ τοῦ ξενισμοῦ, ἣν ὀφείλεις νὰ ἐκθέσῃς ἀκριβῶς, διὰ τοῦ φιλοσοφικοῦ Σου καλᾶμου, ἐνώπιον τοῦ ὑπουργείου σου, ἵνα μὴ εἰς τὸ ἐξῆς ἐξαπατᾶται ἐκλαμβάνων τὴν φοβερὰν ταύτην καὶ πελώριον σύγκρουσιν ὡς ἀπλὴν βατραχομουομαχίαν μεταξὺ Βουλῆς καὶ Γερουσίας. Ἰδοὺ ἡ οὐλομένη ἔρις, ἣτις διαρκέσει ἐμμόνως, ὡς ἡ μεταξὺ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ ἐνδελεχῆς ἀντίθεσις, ὡς ἡ μεταξὺ Θεοῦ καὶ Ἑωσφόρου ἀτελεύτητος ἔχθρα, ἐνόσω ἡ ἰδέα τοῦ ξενισμοῦ ἐπιμένει κωφεύουσα εἰς τὴν φωνὴν τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀληθείας, ἐνόσω δὲν λαμβάνει τὴν γενναίαν ὀριστικὴν ἀπόφασιν ἐπανορθοῦσα τὰ λάθη καὶ τὰς παρεκτροπὰς τῆς, ἀποσυρθῇ οἰκειοθελῶς ἐκ τοῦ σταδίου τῆς πάλης, ἀφίνουσα ἑλεῦθερον καὶ ἀνεπὶρρέαστον τὸν ἐπτανησιτκὸν λαόν, ὅπως βᾷδισι ἀπροσκόπτως τὴν πορείαν ἣν διέγραψεν αὐτῷ

ἡ Πρόνοια, ὅπως φθάσῃ εἰς τὸ ἐπιποθούμενον τέρμα, συναπτόμενος εἰς ἐν μετὰ τῶν ἀδελφῶν του ἑλευθέρων Ἑλλήνων, μεθ' ὧν ἀναποσπᾶστος συνδέεται, διὰ τῆς θρησκείας, διὰ τῆς αὐτῆς γλώσσης, διὰ τῶν αὐτῶν παθημάτων, διὰ τῶν αὐτῶν ἐλπίδων διὰ τοῦ αὐτοῦ μέλλοντος. Ἰδοὺ ἐν περιλήψει καὶ ὀριστικῶς τὸ μόνον μέσον τῆς εἰλικρινοῦς συνδιαλλαγῆς καὶ συμφιλίωσεως τῶν δύο φυλῶν, τῆς Ἑλληνικῆς, λέγω, καὶ τῆς Ἀγγλικῆς, ἵνα ὄντως μετ' ἀμοιβαίας εὐνοίας καὶ σεβασμοῦ συνεργάζωνται πρὸς τὸν μεγαλεπήβολον ἐκείνον σκοπὸν τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ, πρὸς ὃν ἑκάτερα προώρισται.

Εἰς Σὲ λοιπὸν, ἔντιμε Κύριε, ἐναπόκειται ἤδη, καθὼς ἀνήκοντα οὐχὶ μόνον καὶ ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν τόπον τῶν γενεθλίων Σου. ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν κλασικὴν ταύτην γῆν, ἣτις Σὲ ἐθήλασε καὶ Σὲ ἀνέθρεψε διὰ τοῦ γάλακτος τῆς ἀρχαίας αὐτῆς παιδείας καὶ μαθήσεως, εἰς Σὲ ἐναπόκειται ἤδη τὸ ἱερὸν καθήκον ὅπως ὑποστηρίξῃς ἐντόνως ἐνώπιον τῆς κυβερνήσεώς Σου τὰς ἐλλόγους καὶ δικαίας ἀπαιτήσεις τῆς πνευματικῆς Σου ταύτης πατρίδος, ἥς τὴν γενναίαν ὑπεράσπισιν ἀναδεχόμενος, οὐ μόνον τὴν ἀποστολὴν Σου ἐκπληρώσεις ἀξιοπρεπῶς καὶ ἐντίμως, διαφωτίζων τὴν κυβέρνησιν Σου ἐπὶ τῶν καλῶς νοουμένων αὐτῆς συμφερόντων, ἀλλὰ καὶ τὸν τῆς ἀχραινοῦς εὐγνωμοσύνης ὀφειλόμενον φόρον ἀπολαύσεις παρὰ τῶν ἀπογόνων τοῦ Ὀμήρου καὶ τοῦ Πλάτωνος, πρὸς ἀνταμοιβὴν τῶν ὑπὲρ αὐτῶν ἀγαθοεργῶν ἀγώνων σου, διαμνημονευόμενος ἐν ταῖς δέλτοις τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας διὰ τοῦ ἐπιζήλου καὶ περισπουδαστοῦ ὀνόματος Εὐεργέτου τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν τούτοις διαμένω μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ καὶ ἐξειδικιασμένης ὑπολήψεως.

Θεόδωρος Καρούσος.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΠΟΔΗΜΟΥΝΤΩΝ ΕΠΤΑΝΗΣΙΩΝ

ΔΟΘΕΝ ΤΩΙ Κ. ΓΛΑΔΣΤΩΝΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΞ
ΑΘΗΝΩΝ ΔΙΑΒΑΣΙΝ ΤΟΥ.

Ἐξοχώτατε!

Οἱ ἐνταῦθα παρεπιδημοῦντες Ἑπτανήσιοι πολῖται τῆς μιᾶς καὶ ἀδιαιρέτου ἑπτανήσου, πιστεύουσιν ὅτι ἤθελον παραγνωρίσει ἀφ' ἐνὸς μὲν τὸ πρὸς τὴν πατρίδα ἱερὸν αὐτῶν καθήκον, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν πρὸς τὴν ἐξοχότητα Σου εὐγνωμοσύνην των διὰ τὸν ἐκαστοτε ἐκδηλωθέντα φιλελληνισμόν Σου, ἂν δὲν παρουσιάζοντο ἤδη ἐνώπιον σου, ὅπως μετὰ σεβασμοῦ ἑκάτερα τὰ καθήκοντα ταῦτα πληρώσωσιν.

Ὅταν ἡ ἀνθρώπινος φύσις ὑπὸ τὴν δουλείαν καὶ τὸν ἐξανδραποδισμόν ἔκυπτε καὶ ἐπ' αὐτὰ τὰ ἐδάφη ἔνθα ἡ τῆς μεγάλης Βρεττανίας σημαία ἐκυμάτιζεν, ἡ θεία Πρόνοια δὲν ἔμεινεν ἀργὸς ἐνώπιον τοῦ τοιούτου πικροῦ θεάματος, ἀλλὰ νυχθημερόν τὴν καρδίαν τῶν μεγάλων τῆς Ἀγγλίας φιλανθρώπων ἀνδρῶν ἐβασάνιζεν Ὁ ἀγὼν αὐτῶν ἦν ἀγὼν ὑπὲρ τοῦ φιλανθρωπισμοῦ καὶ τῆς προόδου, ἡ δάφνη λοιπὸν

προώριται διὰ τοὺς εὐαγγελικοὺς τούτους ἀνδρας, ὅθεν ἐνώπιον τοῦ Πλάστου, παρουσιάσθησαν φέροντες τὰς ἀλύσεις ἑκατομμυρίων λαῶν.—Τὰ κρατοῦτα ἔθνη πλειστάκις τὴν ἰδίαν ἀτομικότητα παραγκωνίζοντα ἡσθηνται ὅτι τὸ κράτος αὐτῶν ἔλκουσι ἐξ ἀνωτέρου τινὸς κράτους πρὸς ὃ εἶναι δοσίλογα, τούτου ἕνεκεν ἀναμιμνισκόμενα τῶν ἰδίων αὐτῶν καθηκόντων καὶ δικαίως φερόμενα ἰσοζυγίζουσι τὴν πλάστιγγα τῆς δικαιοσύνης, ἔνθεν μὲν τὰ ἀλλότρια δίκαια, ἔνθεν δὲ τὴν ἰδίαν συνείδησιν ἱκανοποιοῦντα. Οὕτως ἡ Κυβέρνησις τῆς Α. Βρ. Μ. ἐμνήσθη ἤδη ὅτι ὑπάρχουσι καὶ ὄντα ἐνδόξου καταγωγῆς, εἰς μεγίστην δὲ κοινωνικὴν ἀνωμαλίαν περιπεσόντα, καίπερ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Προστασίας αὐτῆς διατελοῦντα. Ἐνορῶσα δὲ ἐν τῇ Ἑπτανησιακῇ πολιτείᾳ τὴν οἰκτροτέραν πολιτικὴν, διακόσμησιν ἐπιζητεῖ τὴν βελτίωσιν· ἔδοξε δὲ αὐτῇ πρὸς ἐπίτευξιν ταύτης νὰ ἐκλέξῃ ἀνδρα, ὃς κεκτημένα δικαιώματα ἤδη φέρει ὑπολήψεως καὶ σεβασμοῦ παρὰ πάντων, καὶ δὴ τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὴν μεγαλεπήβολον δὲ ταύτην ἀποστολὴν ἐκλήθη ἡ Ἐξοχότης Σου.

Ἐντὶνι συνταγματικῇ πολιτείᾳ ὁσάκις ὁ μηχανισμός καὶ ἡ ἀρμονία διαβρῆγγυνται, ὡς ἀποτέλεσμα ἔχουμεν τὴν σύγχυσιν, καὶ τὸ αὐθαίτερον τῶν ἐξουσιῶν, ἡ δὲ δρᾶσις καὶ ἀντίδρασις φέρει τὴν ἀποσύνθεσιν· τὴν τοιαύτην ἐν τῇ Ἰονίῳ πολιτείᾳ κατάστασιν ἔγνωσεν ἡδὴ ἡ προστατὶς δύναμις, ἡ δέσποινα αὕτη τῶν συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν, καὶ ἐπισήμως ἀπεφάνητο ὅτι τὰ καθεστῶτα χρήζουσι συνδιαλλαγῆς. Πρὸ τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐξελέξατο τὸν Νεστωράτης, τὸν ὁποῖον ἡδὴ ἐνώπιον ἡμῶν ἔχομεν.

Ἡ Ἑπτανήσος, καὶ τὰ ἐνταῦθα παρεπιδημοῦντα αὐτῆς τέκνα ἐναπέθεντο εἰς τὴν Ἐξοχότητά Σου τὰς

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ἐλπίδας ἀληθοῦς καὶ πραγματικῆς ἀναγεννήσεως τοῦ κακοδαίμονος ταύτου λαοῦ, καίτοι τὰ στενὰ καὶ διαγεγραμμένα ὅρια τῆς ἀνατεθείσης εἰς τὴν Ἐξοχότητά Σου ὑψηλῆς ἐντολῆς πρὸς στιγμὴν ἀναχαιτίζουσι τὴν γιγαντώδη ἀνάρρωσιν τοῦ νοσοῦντος.—Ἐξοχώτατε!—Ἐπισκεφθεὶς τὸ νοσοῦν πολιτικὸν τῆς Ἐπτανήσου σῶμα ἡ ἀληθὴς διάγνωσις τοῦ νοσήματος ἀναμφιρρήστως ἐγένετο, ὁ νοσῶν οὐδόλως πάσχει ἐξωτερικὰ ἢ ἐπίδερμικὰ νοσήματα, τὸ πάθος αὐτοῦ εἶναι ἐσώτατον, εἶναι τῆς καρδίας, εἶναι νοσταλγία ἣν πάσχει ὁ ἀκουσίως ἀποκεχωρισμένος τῆς φίλης πατρίδος, πάθημα ὅπερ ὁ ἀῆρ, ὁ οὐρανός, τὰ ὅρη αὐτῆς δύνανται μόνον νὰ θεραπεύσωσι.—Ἐπιτραπήτω λοιπὸν αὐτῷ νὰ ἐξασκήσῃ τὸ ἔμφυτον δικαίωμα ἐκεῖνο ὅπερ τὸ φυσικὸν Δίκαιον, καὶ τὸ ὁρμέμφυτον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τῷ ἐπιτρέπουσι, καὶ μάλιστα τῷ ἐπιβάλλουσιν. Ἄλλα εἰδικὰ φάρμακα, καίτοι τὰ τεχνικώτερα, εἰς οὐδὲν ἄλλο συντελέσουσιν, εἰμὴ εἰς τὸ νὰ παρατείνωσιν τὴν ἀγωνίαν καὶ τοὺς στεναγμούς του.

Τοιαῦται εἰσὶν αἱ εὐχαὶ τῆς στεναζούσης ἐκεῖνης πολιτείας, καὶ τῶν ἐνταῦθα παρεπιδημούντων μελῶν αὐτῆς, ἅτινα ἐν τῷ κέντρῳ τούτῳ τοῦ Ἑλληνισμοῦ προσέτρεξαν, ὅπως ἀφ' ἐνὸς θηλάσῃσι τὸ τῶν ἐπιστημῶν γάλα, ἀφ' ἐτέρου δὲ γευθῶσι τὰ ἀγαθὰ πατρικῆς κυβερνήσεως. Στερούμενοι τῆς εὐφιλήτου γῆς τῆς γεννήσεώς των προσήλθον ἐνταῦθα, ἐπαναλαμβάνομεν, ὅπως γευθῶσι τῶν ἀγαθῶν ὧν ἔκεισε στεροῦνται.—Ἐξοχώτατε! Τὰς εὐχὰς ταύτας ἂς ἐκρίναμεν καθήκον ἡμῶν νὰ σοὶ καθυποβάλωμεν, οὐδόλως πειρώμεθα διὰ μακρῶν ὡς γνήσια τέχνα τῆς ὅλης Ἐπτανήσου νὰ καταδείξωμεν (διὰ τὸν φόβον δῆθεν μὴ ὡς αὐτόκλητοι ἀντιπρόσωποι ἐθνικῆς ἐκπροσωπήσεως ἀποκαλεσθῶμεν), καθότι μῆρις ἐθνικοὶ ἀγῶνες τῆς

Ἐπτανήσου τὸ γνήσιον τῶν τοιούτων εὐχῶν ἐκδηλοῦντες, καὶ ἡ ἐν Ἐπτανήσῳ ἐπίσκεψίς Σου ἀπαλλάσσουσιν ἡμᾶς, πεποίθαμεν, ὅσαςδὴποτε κατηγορίας αὐτοκλήτου καὶ αὐθερέτου ἐπροσωπήσεως.

Ἀρκοῦμενοι εἰς τὰ ὀλίγα ταῦτα, ὧν τὴν ἀποδοχὴν ἡ ἀγαθοθυμία Σου ἐγγυᾶται ἡμῖν, πεποίθαμεν ὅτι ἡ Ἐξοχότης Σου ἐπανακάμπτουσα εἰς τὰ εὐδαιμονοῦντα πάτρια ἐδάφη, ὡς διερμηνεὺς ἱερῶν παρακλήσεων μεταβιβάσει ὡς μόνος ἀληθεὶς εὐχὰς μιᾶς πολυπασχούσης κοινωνίας, τὸ δὲ Δίκαιον, τὸ Κράτος, καὶ ἡ Δόξα, κολακεύουσιν ἡμᾶς ὅτι ἡ ἀτυχὴς πολιτεία αὕτη, ἥς ἀποτελοῦμεν μέλη, ἐπιτεύξεται τὴν ὀλοσχερῇ τῶν εὐχῶν τῆς πλήρωσιν.

Θθ. Σ. Πυλαρινός.—Δ. Σ. Σιγοῦρος.—Δ. Γ. Πήλληκας.—
Εὐ. Α. Ζαβερδηνός.—Κ. Σ. Μαρᾶρης.—Α. Β. Βερύκιος.—Γ. Θ.
Στεφανίστης.—Γ. Βέρσης.—Ι. Ι. Κρητικός.—Σ. Μάτεσης.—
Π. Σ. Περισιωρής.—Σ. Κ. Ζίρης.—Π. Γ. Βογδάρος.—Π. Ρο-
δόσταμος.—Δ. Κατραμῆς.—Α. Ἀρσέρης.—Σ. Σ. Καστατῆς
—Σ. Σκλάβος.—Φιλ. Δεσιώρτης.—Στεφ. Γιορλάνος.—Γρ.
Δευταίρατος.—Ι. Ἀγγελος.—Γ. Βρυώρης.—Γ. Βεργωτής.—
Π. Λουκέρης.—Δ. Ν. Δαλλαπόρτας.—Ι. Νομικός.—Ι. Τιμο-
λέων.—Α. Μελισσινός.—Γ. Σταμίρης.—Γ. Π. Κάγκας Τ.—
Βελιλιανίτης.—Π. Δαμηλᾶς.—Δ. Ἀρτίοχος.—Θ. Δραγῶνας.
—Π. Ἀρτίπας.—Σ. Γκερτιλῆρης.—Γ. Ξέρος.—Π. Γιαρρου-
λάτος.—Γ. Ἀρτίπας.—Α. Ζακυθινός.—Γ. Τ. Ἀλφορσάτος.
—Π. Σκληβαρίτης.—Α. Μαρῶσος.—Α. Καλογορόπουλος.
—Θ. Γούζαρης.—Π. Βῶρος.—Η. Τ. Χαριτάτος.—Δ. Ἱερὲς
Μελέτης.—Παῦλος Λάμπρος.—Δ. Ν. Τσόκος.—Δ. Δ.
Καταιβάτης.—Ιοῦλ. Γαλβάνης.—Ιωάν. Βερέττας.—Γ. Βε-
ρέττας.—Ι. Βλάχος.—Γ. Καρέλλης.—Χ. Μεσσάρης.—Π.
Μπόρ.—Α. Πασχάλης.—Στ. Φραγκιός.—Α. Τράγκακας.—

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΕΟΥΡΙΟΥ

Εμ. Γαβριήλ.—Στ. Βουκαδόρος.—Α. Ανεμογιάννης.—Ιάκ.
Καμπύτης.—Ε. Προκόπης.—'Αν Μαχρής.—Ι. Καραβίας.
—Δ. Βαμβακᾶς.—Ν. Διβάρης.—Γ. Φλωριᾶς.—Ι. Χωρα-
γᾶς.—Σ. 'Ραμανδᾶς.—Σ. Πιλωτός.—Ι. Μασῶρος.—Π.
Π. Κτενᾶς.—Γε. 'Εμ. Καλούτσος.—Σ. Πετσάλλης.—Α.
Μαρχεσίτης.—Δ. Μαρίτος.—Ι. Καβελλάρης.—Σπρ. Πήλ-
ληας.—Δ. Λαδᾶς.

ΤΕΛΟΣ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΤΙΜΑΤΑΙ.

Διὰ μὲν τοὺς συνδρομιτὰς πέννια 18

Διὰ δὲ τοὺς μὴ . . . 21

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ